

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรุงเทพธุรกิจรายสัปดาห์ (20-26 มกราคม 2533): 5-6.

จับตาเศรษฐกิจจีนจะ “รอด” หรือ “ร่วง” วิกฤตวงกันปีนี้. ฐานเศรษฐกิจ (14-16 เมษายน 2537): หน้าเศรษฐกิจโลก.

จินตนา สุชนชาติ. การลงทุนโดยตรงของไทยในต่างประเทศ และ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537.

จิตินบ โกมลนิมิ. “รูดม่านการค้าจีน-สहुเหนียน” เก่งหรือเฮงกันแน่. ฐานเศรษฐกิจ 16 (1-3 พฤษภาคม 2539): 11.

บริษัทที่ปรึกษากฎหมายฟาร์อีสต์ จำกัด. “ข้อกำหนดเฉพาะกาลเพื่อแนะแนวการลงทุนสำหรับนักลงทุนต่างชาติ” (ประกาศร่วมของคณะกรรมการวางแผนพัฒนาแห่งชาติ คณะกรรมการเศรษฐกิจการค้าแห่งชาติ กระทรวงการค้าต่างประเทศและความร่วมมือเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 1995)

บริษัท ปณจธุรกิจ จำกัด. รายงานเบื้องต้น “โครงการศึกษาหาผู้ทางการลงทุนของคนไทยในต่างประเทศ (ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน), กุมภาพันธ์ 2537, หน้า 50. (อัดสำเนา)

ประชาชาติธุรกิจ (29 กันยายน - 1 ตุลาคม 2540): 4.

ประชาชาติธุรกิจ ฉบับพิเศษ ชุดที่อุปเทน : 29.

ประสงค์ อุทัยแสงชัย. การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อสังเกตจากนักธุรกิจไทยซึ่งมีประสบการณ์และความสำเร็จในการดำเนินการค้าและการลงทุน. การสัมมนาสู่ทางการขยายการค้าและการลงทุนในประเทศจีน, หน้า 3-5. 24 ตุลาคม 2538.

ปัญญาภัทร ธาระวานิช. เปิดโลกธุรกิจการเกษตรไทยกับตลาดใหม่ในจีนและอินโดจีน. หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน (6 สิงหาคม 2537) : 7.

เปิดหน่วยกล้าตายอาหารไทยเข้าจีน. ผู้จัดการรายสัปดาห์ (14-20 สิงหาคม 2536): 47.

พงษ์ศักดิ์ อังสุพันธ์. ในการสัมมนาสู่ทางการค้าและการลงทุน ระหว่างประเทศไทยและจีน. หน้า 3-4. 6 มีนาคม 2539 ณ กรุงปักกิ่ง.

เพชร ชุมทรัพย์. หลักการลงทุน. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525 .

วรศักดิ์ มหัทธโนบล. การปฏิรูปจีน: ยุทธศาสตร์พื้นที่เศรษฐกิจกับความขัดแย้งเชิงนโยบาย เอกสารของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สิงหาคม 2540. (อัดสำเนา)

- วิจิตร. ละหุ่งพืชน้ำมันที่ควรส่งเสริมและพัฒนา. ข่าวพาณิชย์ 40 (11-17 เม.ย 32) : 25.
- วีระศักดิ์. รถยนต์เดือนระบาคั่วจีน. ข่าวพาณิชย์ 40 (18-24 เม.ย. 32) : 30.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. เอเชีย...ภูมิภาคที่มีอนาคตทางเศรษฐกิจอันสดใส ไทยจะมีส่วนช่วยได้อย่างไร? เพื่อต้อนรับศตวรรษที่ 21. เอกสารในการสัมมนาทางวิชาการประจำปี 2539 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 27-28 มีนาคม 2539.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคินและคณะ. การค้าและการลงทุนไทย-จีนตอนใต้. เอกสารการสัมมนาสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 182-184. 26-27 กุมภาพันธ์ 2536.
- วิบูลย์ ตั้งกิตติภรณ์. รู้ความคิด-ล่วงความต้องการ ก่อนคบค้าต่างชาติ. เอกสารของบริษัทที่ปรึกษากฎหมายฟาร์อีสต์ จำกัด. (อัคราเนนา)
- ศุภมาส พยัคฆพันธ์. การลงทุนทางตรงของไทยในลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- ศูนย์สถิติการพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. การค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน. 2539, หน้า 17.
- เศรษฐกิจจีน. เอกสารของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 7-8. (อัคราเนนา)
- สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. สาธารณรัฐประชาชนจีน สภาวะปัจจุบันและสู่ทางการขยายความสัมพันธ์เศรษฐกิจทวิภาคี ไทย-จีน. 2536. (อัคราเนนา)
- สมชัย วงศาภักย์. “บริษัทประเทศไทยจะโตหรือแท้” ผู้จัดการ 10, 112 (มกราคม 2536) : 165-166, 168, 170, 172, 174.
- สมภพ มานะรังสรรค์. การแข่งขันระหว่างทุนไทยกับทุนต่างชาติในจีน. ในเอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตรกลยุทธ์การค้ากับสาธารณรัฐประชาชนจีน. หน้า 6-7.6 มีนาคม 2540 ณ สถาบันฝึกอบรมการค้าระหว่างประเทศ.
- สรุปภาวะการลงทุนไทยในต่างประเทศ. วารสารส่งเสริมการลงทุน 6 (10 ตุลาคม 2538) : 29-30.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. คู่มือการลงทุนในจีน. กุมภาพันธ์ 2538.
- สุชาติ ธาดาธำรงเวช. ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้นักธุรกิจไทยไปลงทุนในประเทศจีน. ใน 20 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน. สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 88-89.
- สุรีย์ สมบัติชนสุข. สารคดี-วิชาการ. รายงานเศรษฐกิจธนาคารกรุงไทย (มิถุนายน 2536):47-51.
- เสาวรินทร์ สายรังษี. การลงทุนทางตรงในต่างประเทศของบริษัทไทย: กรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ ม. ธรรมศาสตร์, 2537
- 5 แบงก์ใหญ่รูดลงทุนจีน “อินโดจีน” ขยายเต็มแล้ว. ผู้จัดการ 3, 851 (2 สิงหาคม 2536) : 1,6

ภาษาอังกฤษ

- Agarwal, Jamuna P. Determinants of Foreign Direct Investment: A Survey. Weltwirtschaftliches Archiv, Bd. CXVI (1980) : 753.
- Buckley, P.J.,and Casson, M. The Future of the Multinational Enterprise. London: Macmillan, 1976.
- Buckley, Peter J. A Critical View of Theories of the Multinational Enterprise. In Buckley, Peter J. and Casson, Mark (ed.) , The Economic Theory of the Multinational Enterprises , pp.13-14. New York : St. Martin's Press,1985.
- Caves, Richard E. International Corporations: The Industrial Economics of foreign Investment. Economica. New Series (Vol. XXXVIII, 1971) : 1-27.
- Chen, Edward K.Y. Multinational Corporations. Technology & Employment), New York, St. Martin's Press, Inc., 1983. pp. 26.
- Deshun, Lu. China's open-door policy and its impact on foreign trade M.A.Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, May 1993.
- Dongyi, Liu. An Analysis of Foreign Direct Investment in China's Special Economic Zone: A case study of Shenzhen. M.A.Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, May 1991.
- Dunning , John. International Investment , Middlesex: Penguin Books Ltd.,1972. pp.11-12.
- Dunning, John H. International Production and Multinational Enterprise, George Allen&Unwin Ltd.,1981. p.49.
- Dunning, John H. The Determinants of International Production. Oxford Economic Papers 25 (November 1973) : 308-312.
- Dunning, John H. Explaining Outward Direct Investment of Developing Countries : In Support of the Eclectic Theory of International Production. In Kumar, Krishna ., and Mcleod , Maxwell G (ed.), Multinationals from Developing Countries. pp. 1-22. Lexington, Mass:D.C.Health and Co., 1981.
- Dunning, John H. International Production and The Multinational Enterprise, George Allen & Unwin Ltd.,1981. p.79.
- Dunning, John H. Multinational Enterprises and the Global Economy , London : Addison Wesley Company, 1993. p. 82.

- Dunning, John H. The Eclectic Theory of The Multinational Enterprise and International Hotel Industry. In: Rugman , Alan M. (ed.), New Theories of The Multinational Enterprise, pp. 79-195. New York, St. Martin's Press, . 1982.
- Dunning, John H. International Production and the Multinational Enterprise. George Allen&Unwin Ltd., 1981.
- Dunning, John H. The Eclectic Theory of International Production. In Black, John., and Dunning, John H. (eds.), International Capital Movements. Macmillan Publishers, 1982. pp. 84-88.
- Felt, Emily O., and Puppavesa, Wisan. The Rise of China and Its Implications for Thailand in the Future: An Economic Analysis. TDR Quarterly Review (June 1995) : 3-12.
- Fewsmith, Joseph. Jockeying for Position in the Post-Deng Era. Current History (September 1995) : 252.
- Frank, Isaiah. Foreign Enterprise in Developing Countries, Baltimore and London, The Johns Hopkins University Press, 1980. pp. 113-131.
- Gorden, W.M. Protection and Foreign investment, Economic Record, Vol.43 (June 1967): 209.
- Graine, George T. Greater China: The Ties That Doesn't Bind, Current History (September 1995): 271.
- Hood, Neil., and Young, Stephen. The Economics of Multinational Enterprise. Singapore : Selector Printing, 1984. pp. 54-55.
- Horst, Thomas. The Industrial Composition of U.S. Exports and Subsidiary Sales to the Canadian Market. American Economic Review. (March 1972) : 37-45.
- Hufbauer, Gary; Lakdawalla, Darius and Malani, Anup. "Determinants of Direct Foreign Investment and Its Connection to Trade". UNTCAD Review 1994 :. 42-46.
- Hwa Tu Jenn and Schive Chi. Determinants of Foreign Direct Investment in Taiwan Province of China : A New Approach and Findings. Transnational Corporation. Vol. 4, No. 2 August 1995 : 93-103.
- Hymer, Stephen H. The International Operations of National firms: A Study of Direct Foreign Investment . Cambridge : The M.I.T. Press, 1976.
- Industry Magazine (September 1990) : 81.
- Isard, Walter. Location Theory, Agglomeration and the Pattern of World Trade. In Bertil Ohlin(ed.), The International Allocation of Economic Activity, Chap.5 : Holmes&Meier, 1977 .

- Jarurungsipong, Ruangwud. Macroeconomics Aspects of foreign direct investment in Thailand M.A. thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, May 1996.
- Johnson, Harry G. The Efficiency and Welfare Implications of the International Corporation. in The International Corporation. ed. Charles P. Kindleberger , pp. 35-37. Massachusetts. The M.I.T. Press, 1970.
- Jones, Geoffrey. The Evolution of International Business ,London and New York 1996. pp.7-8.
- Kanchanapant, Supanee. Foreign Direct Investment from less Developed Countries in Thailand. M.A. Thesis, Faculty of Economics, Thammasat University, June 1985.
- Kindleberger, C.P. : Restriction on Direct Investments in Host Countries, A discussion paper for the University of Chicago, Workshop on International Business (March 5, 1969, Unpublished) , p. 9.
- Kindleberger, C.P. American Business Abroad: Six Lecture on Direct Investment, pp. 1-2. New Haven : Yale University Press, 1966.
- Knickerbocker, F.T. Oligopolistic Reaction and Multinational Enterprise. Boston: Harvard University Press, 1973. p. 54.
- Kojima, Kiyoshi. A Macroeconomic Approach to Foreign Direct Investment. Journal of Economics. XIV (June 1973) : 3.
- Kristof , Nicholas D. The Rise of China. Foreign Affairs (November/December, 1993) :61, 63.
- Lall, Sanjaya. , and Streeten, Paul. Foreign Investment. Transnationals and developing Countries. London and Basingstoke : Macmillan, 1977. p. 5, pp. 20-28.
- Rugman , Alan. Inside the Multinationals. London: Croom Helm 1981.
- Rugman, Alan. Internalization and Non-equity Forms of International Involvement. In Rugman (ed.) , New Theories of the Multinational Enterprise, pp. 9-23. London: Croom Helm, 1982.
- Schneider, Friedrich., and Frey, Bruno S. Economic and Political Determinants of Foreign Direct Investment. World Development. Vol. 13, No2 (1985) : 161-175.
- Smith, D.M. Industrial Location- An Economic Geographical Analysis. New York: John Wiley and Sons, Inc., 1971. p. 14.
- Sodersten, Bo. International Economics. London: Macmillan, 1970. p.457.
- Yunlong, Wang. "The State of China' s LPG Industry", china LPG conference, Feb. 29-Mar 1, 1996, Guangzhou, pp. 1-2.

Zhang, Zhaoyong. "International Trade and Foreign Direct Investment: Further Evidence from China", Asian Economic Journal ,Vol. 9 No.2 1995 : 153-167.

Zheng, Gary Guohua. "Evaluating China's LPG Market- A Foreign Investor's Perspective", China LPG conference, Feb 29-Mar. 1, 1996, Guangzhou.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

คำถามสำหรับใช้ในการสัมภาษณ์

1. ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการลงทุนทางตรงในจีนของบริษัท

1. ชื่อบริษัท _____
2. บริษัทดำเนินการการลงทุนทางตรงในจีน ปี _____
3. ประเภทของธุรกิจหรือกิจการที่บริษัททำการลงทุนทางตรงในจีนคืออะไร ?
  - [ ] อุตสาหกรรม
    - [ ] หมวคอาหารและเครื่องดื่ม
    - [ ] หมวคสิ่งทอ
    - [ ] หมวคเคมี
    - [ ] หมวคเฟอร์นิเจอร์
    - [ ] หมวควัสดุก่อสร้าง
    - [ ] หมวคเครื่องใช้ไฟฟ้าและชิ้นส่วนอุปกรณ์
    - [ ] หมวคอื่นๆ   โปรตระบุชนิคธุรกิจ _____
  - [ ] การค้าส่ง-ค้าปลีก   โปรตระบุชนิคธุรกิจ _____
  - [ ] การธนาคาร   โปรตระบุชนิคธุรกิจ _____
  - [ ] เกษตรกรรม   โปรตระบุชนิคธุรกิจ _____
  - [ ] เหมืองแร่   โปรตระบุชนิคธุรกิจ _____
  - [ ] การก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์   โปรตระบุชนิคธุรกิจ _____
  - [ ] ธุรกิจโรงแรมและการบริการ   โปรตระบุชนิคธุรกิจ _____
  - [ ] อื่นๆ   โปรตระบุชนิคธุรกิจ _____
4. การลงทุนจัดตั้งบริษัทของท่านในจีนเป็นการลงทุนในลักษณะใด ?
  - _____ จัดตั้งบริษัทใหม่   _____ ซื้อกิจการที่มีอยู่เดิมในจีน
5. มูลค่าการลงทุนทั้งหมดของบริษัท _____ ล้านบาท มูลค่าทุนเรือนหุ้น _____ ล้านบาท
  - สัดส่วนการถือครองหุ้น คนไทย _____% :คนจีน _____% :ชาติอื่นๆ _____%
  - บริษัทมีทุนจดทะเบียน _____
6. แหล่งเงินทุนในการลงทุนในจีน
  - [ ] ใช้เงินทุนที่มาจากไทย   [ ] กู้จากฮ่องกง
  - [ ] กู้จากตลาดโลก   [ ] กู้จากจีน (Bank of China)
  - [ ] อื่นๆ โปรตระบุ _____
7. ปัจจุบันบริษัทมีการตั้งสาขาของบริษัทในจีน _____ แห่ง ที่มณฑล _____

ตั้งมาเป็นระยะเวลา _____ ปี เลือกตั้งในมณฑลดังกล่าวเพราะ _____

8. กรุณาจัดลำดับแหล่งที่จะไปลงทุน (1,2,3,4,...) ในจีนตามมณฑล

[ ] กลุ่มมณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ ได้แก่ ยูนนาน โยงไปด้านบน เสฉวน กุ้ยโจว กวางสี (ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใกล้กับโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจของไทย)

[ ] กลุ่มมณฑลทางตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ชั่วเถา

[ ] กลุ่มมณฑลทางตะวันออก ได้แก่ เซี่ยงไฮ้ เหลียวหนิง ต้าเหลียน เป็นต้น

[ ] อื่นๆ โปรดระบุ _____

เลือกลงทุนที่นั่นเพราะ _____ กรุณาให้ความเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการลงทุนแยกตามมณฑลดังกล่าว _____

2. ปัจจัยกำหนดการลงทุนทางตรงในจีนรวมทั้งการเลือกประเทศผู้รับการลงทุนของบริษัท *1*

1. มุ่งเหตุจูงใจในการลงทุนในจีน

	✓ เลือกคำตอบ	จัดอันดับ
1. เพื่อเข้าถึงตลาดต่างประเทศที่กำลังขยายตัวได้ดีขึ้น	[ ]	[ ]
2. เพื่อป้องกันการสูญเสียตลาดและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง	[ ]	[ ]
3. เพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดที่มีอยู่เดิมแล้ว	[ ]	[ ]
4. เพื่อให้ได้กำไรมากขึ้น	[ ]	[ ]
5. เพื่อหวังผลประโยชน์ทางด้านอัตราแลกเปลี่ยน	[ ]	[ ]
6. เพื่อใช้ประเทศผู้รับการลงทุนเป็นฐานในการผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สามหรือส่งกลับมาประเทศไทย	[ ]	[ ]
7. เพื่อขยายตลาดส่งออกวัตถุดิบและสินค้าชั้นกลางจากไทย	[ ]	[ ]
8. เพื่อประหยัดค่าขนส่งระหว่างประเทศ	[ ]	[ ]
9. เพื่อใช้ประโยชน์จากค่าแรงที่ต่ำกว่าการลงทุนในประเทศไทย	[ ]	[ ]
10. เพื่อสามารถใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบในประเทศจีนได้สะดวก	[ ]	[ ]
11. เพื่อได้รับประโยชน์ในสิทธิพิเศษและสิ่งจูงใจในการลงทุนจากรัฐบาลของประเทศจีน	[ ]	[ ]
12. เพื่อหลีกเลี่ยงกำแพงภาษีและการค้ากีดกันการนำเข้าสินค้าจากไทย	[ ]	[ ]
13. ภาวะการลงทุนในประเทศไทยไม่เอื้ออำนวยให้มีการขยายกิจการ จึงไปตั้งโรงงานในประเทศจีน	[ ]	[ ]
14. บรรยากาศการลงทุนของประเทศเข้าบ้าน	[ ]	[ ]

15. รัฐบาลของประเทศที่ไปลงทุนยังไม่มี การควบคุม
สิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวดเหมือนรัฐบาลของไทย
16. รัฐบาลไทยมีการส่งเสริม และสนับสนุนให้
ไปลงทุนในต่างประเทศ
17. รัฐบาลจีนให้การส่งเสริม โดยให้สิทธิพิเศษต่างๆ
18. เพื่อกระจายความเสี่ยง
19. เพื่อผลตอบแทนที่มากกว่าในเมืองไทย
20. เพื่อแสวงหาแหล่งเงินทุน
21. เพื่อเรียนรู้หรือดูดซับเทคโนโลยีจากประเทศที่เข้าไปลงทุน
22. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____
2. นอกเหนือจากวิธีการลงทุนทางตรงในจีนแล้ว บริษัทเห็นว่ายังมีวิธีการหรือทางเลือกอื่น ๆ ที่
จะสามารถกระทำได้อีกหรือไม่ ?
 ไม่มี มี การลงทุนในประเทศไทยแล้วส่งสินค้าออกไปขาย
 การขายหรือให้ลิขสิทธิ์ต่างชาติไปลงทุนเอง
 อื่นๆ โปรดระบุ _____

เหตุใดบริษัทจึงไม่เลือกวิธีการหรือทางเลือกดังกล่าว _____

3. ปัจจัยในการเลือกประเทศจีนเป็นประเทศผู้รับการลงทุน แทนที่จะลงทุนในประเทศอื่น ?

เลือกคำตอบ จัดอันดับ

1. ความมั่นคงทางการเมือง
2. นโยบายสนับสนุนการลงทุนจากรัฐบาลจีน
(เช่น การอนุมัติการลงทุนหรือการนำเข้าวัตถุดิบ)
3. ระบบเศรษฐกิจของจีนและนโยบายในการพัฒนาประเทศ
4. กฎหมายที่ควบคุมการค้าของต่างชาติ
5. แหล่งแรงงานจำนวนมากและค่าจ้างแรงงานต่ำ
6. ท่าเรือที่ตั้งของประเทศจีน
7. ความคล้ายคลึงกันในด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม
8. ถูกกีดกันการค้าในตลาดโลกน้อยกว่า
4. ประเทศอื่น ๆ ที่อาจจะเลือกเป็นประเทศผู้รับการลงทุนของบริษัท มีอีกหรือไม่ ?

ไม่มี

มี คือประเทศ _____ และเหตุใดบริษัทจึงไม่เลือกเข้าไปทำการลงทุนใน

ประเทศนั้น (ดูตัวเลือกข้อ 3) _____

3. รูปแบบการเป็นเจ้าของกิจการจากการลงทุนทางตรงในจีนของบริษัท

1. ในการลงทุนทางตรงในจีนของบริษัท รูปแบบการเป็นเจ้าของกิจการมีลักษณะ

-] ธุรกิจร่วมทุนระหว่างจีนกับชาวต่างชาติ (Joint Venture)
-] ธุรกิจร่วมมีระหว่างจีนกับต่างชาติ(Contractual Joint Venture/Cooperative Enterprise)
-] ธุรกิจร่วมทุนเรือนหุ้น(Equity Joint Venture)
-] ธุรกิจต่างชาติ(Wholly Foreign-owned Enterprise)

ในการลงทุนทางตรงในจีน บริษัทจะทำการลงทุนหรือเป็นเจ้าของในกิจการเองทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียวได้หรือไม่ _____ เพราะ _____

2. เหตุใดบริษัทจึงเลือกทำการลงทุน โดยมีรูปแบบการลงทุนหรือ การเป็นเจ้าของกิจการในลักษณะดังกล่าวมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ ?*2*

-] 1. นโยบายบริษัทแม่
-] 2. ต้องการกระจายความเสี่ยง
-] 3. ต้องการเงินลงทุน
-] 4. ต้องการความรู้เกี่ยวกับสภาพต่าง ๆ ในจีนเช่น เศรษฐกิจ การตลาด การเมือง เป็นต้น
-] 5. ต้องการความรู้ทางด้านเทคนิคในการผลิต
-] 6. ต้องการการบริหารและการจัดการ
-] 7. กฎหมายการถือหุ้นของชาวต่างชาติในจีน

3. ในกรณีที่การลงทุนของบริษัทมีรูปแบบการเป็นเจ้าของกิจการร่วมกับผู้อื่น ผู้ร่วมทุนหรือร่วมเป็นเจ้าของกิจการกับบริษัทคือ _____

ประเภทของธุรกิจหรือกิจการเดิมที่ผู้ร่วมลงทุนของบริษัทประกอบอยู่คือ _____

4. บริษัทและผู้ร่วมทุน มีการแบ่งขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบในกิจการที่ลงทุนร่วมกันอย่างไร?

5. เหตุใด บริษัทจึงเลือกทำการลงทุนร่วมหรือเป็นเจ้าของกิจการร่วมกับผู้ร่วมทุนรายดังกล่าว ?

-] มีความชำนาญพิเศษในธุรกิจนั้น
-] มีความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตต่างๆ
-] อื่นๆ โปรดระบุ _____

6. บริษัทมีความสัมพันธ์ หรือรู้จักกับผู้ร่วมทุนของบริษัทมาก่อนการลงทุนหรือไม่ ?

-] ไม่มี
-] มี ความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในลักษณะใด ? _____

7. บริษัทประสบปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการลงทุนร่วมหรือเป็นเจ้าของกิจการร่วมกับผู้ร่วมทุนรายดังกล่าวบ้างหรือไม่ ?

-] ไม่มี
-] มี อย่างไร ? _____

4. โอกาสการลงทุนของไทยในจีน

1. บริษัทที่ทัศนคติอย่างไรต่อการลงทุนในจีน? *3*

- 1. ทำให้มีการส่งเงินตราต่างประเทศกลับสู่เมืองไทย
- 2. ทำให้มีการเคลื่อนย้ายเทคโนโลยีที่ทันสมัยกลับประเทศไทย
- 3. ทำให้สามารถขยายตลาดส่งออกได้มากขึ้น
- 4. ทำให้มีการส่งออกวัตถุดิบและสินค้าขึ้นกลางจากไทยได้มากขึ้น
- 5. ทำให้การจ้างงานภายในประเทศลดลง
- 6. ทำให้ธุรกิจของท่านสามารถหาแหล่งระดมเงินทุนได้เพิ่มขึ้น
- 7. ทำให้ธุรกิจของท่านสามารถหาแหล่งวัตถุดิบที่มีต้นทุนต่ำได้มากขึ้น
- 8. ทำให้ชื่อเสียงหรือภาพพจน์ของบริษัทของท่านดีขึ้น
- 9. ผลกระทบในทางบวกต่อประเทศไทยในประเด็นอื่น ๆ โปรดระบุ----
- 10. ผลกระทบในทางลบต่อประเทศไทยในประเด็นอื่น ๆ โปรดระบุ-----

2. การลงทุนในจีนมีอุปสรรคอย่างไรหรือไม่? *4*

- 1. ขาดผู้ร่วมลงทุนที่มีความรู้และประสบการณ์ดี
- 2. ขาดแหล่งเงินทุน
- 3. ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ (skill labor)
- 4. แรงงานส่วนใหญ่ฝีมือปรมากร
- 5. วัตถุดิบด้อยคุณภาพ
- 6. ขาดแคลนสาธารณูปโภคที่จำเป็น
- 7. ความล่าช้าของระบบราชการ
- 8. กฎระเบียบเกี่ยวกับการส่งเงินกลับประเทศ
- 9. ระบบการเงินและการธนาคารเพื่อรองรับการลงทุน
- 10. ความคลุมเครือของกฎหมายว่าด้วยการลงทุน
- 11. ความซ้ำซ้อนและไม่แน่นอนของระบบภาษี
- 12. อัตราเงินเฟ้อของประเทศจีน
- 13. อุปสรรคทางด้านภาษา
- 14. ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม
- 15. ขาดการสนับสนุนจากรัฐบาลไทย
- 16. ขาดการสนับสนุนจากรัฐบาลจีน
- 17. เส้นสายการลงทุนในจีน
- 18. ขาดฐานเทคโนโลยีและช่องทางการตลาด
- 19. ขาดข้อมูลเพราะจีนกว้างใหญ่และมีความแตกต่างระหว่างภูมิภาคสูง

- [ ] 20. เสถียรภาพทางการเงินเมือง
- [ ] 21. ขาดความคล่องตัวในการจัดหาและบริหารค่าจ้างในจีน
- [ ] 22. การร่วมทุนกับรัฐวิสาหกิจจีนทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหาร
- [ ] 23. ราคาที่ดิน
- [ ] 24. ระบบการควบคุมเงินตราต่างประเทศของจีนที่เข้มงวด
- [ ] 25. ระบบการตรวจสอบสินค้าของจีนต่างจากสากล
- [ ] 26. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. สิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุงมีหรือไม่? *5*
- [ ] 1. กฎหมายการนำเงินออกไปลงทุนในต่างประเทศ
- [ ] 2. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติในการส่งเงินออกไปลงทุนในจีน
- [ ] 3. นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนในจีนของรัฐบาลไทย
- [ ] 4. หน่วยงานที่จะเป็นตัวแทนหรือเป็นหลักที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดกรณีพิพาท
- [ ] 5. การให้การช่วยเหลือทางด้านสินเชื่อเพื่อการลงทุนในจีนของธนาคารพาณิชย์
- [ ] 6. การให้ข่าวสารข้อมูลและคำแนะนำเกี่ยวกับประเทศที่จะไปลงทุน
- [ ] 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. ทางบริษัทมีข้อได้เปรียบนักลงทุนอื่นๆ ที่ทำธุรกิจประเภทเดียวกันในด้านใดบ้าง? *6*
- [ ] 1. เทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต
- [ ] 2. ความสามารถในการจัดการ
- [ ] 3. ช่องทางการจัดจำหน่าย
- [ ] 4. การหาแหล่งผลิตวัตถุดิบและชิ้นส่วน
- [ ] 5. การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาลของประเทศจีน
- [ ] 6. การติดต่อและประสานงานกับหน่วยราชการ
- [ ] 7. การเข้าใจในด้านภาษาและวัฒนธรรมของชาวพื้นเมืองของประเทศจีน
- [ ] 8. ความสามารถในการหาแหล่งเงินทุน
- [ ] 9. การมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานและบุคลากร
- [ ] 10. ความได้เปรียบจากค่าใช้จ่ายการขนส่งและภาษีศุลกากร
- [ ] 11. ธุรกิจได้รับความคุ้มครองจากสิทธิบัตร/ ตรา เครื่องหมายการค้า/ สินค้ามีความแตกต่างจากของผู้อื่น
- [ ] 12. ความได้เปรียบจากการประหยัดจากขนาด
- [ ] 13. ความได้เปรียบจากที่บริษัทได้รับจากบริษัทแม่
- [ ] 14. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

เรื่องการแข่งขัน

1. จำนวนผู้ผลิตคู่แข่งที่อยู่ในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าประเภทเดียวกันกับบริษัทในจีน มี _____ แห่ง ได้แก่ _____
2. นอกเหนือจากบริษัทแล้ว มีผู้ผลิตคู่แข่งของบริษัทที่เป็นคนไทยรายอื่นเข้าไปทำการลงทุนทางตรงในประเทศจีนคือ _____
3. บริษัทสามารถทำการแข่งขันกับบรรดาผู้ผลิตคู่แข่งที่อยู่ในประเทศจีนได้มากน้อยเพียงใด? _____

เรื่องการได้รับความช่วยเหลือ

กรณีที่บริษัทต่างชาติมาลงทุนในไทยจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนมากมาย ในการที่นักลงทุนไทยไปลงทุนในต่างประเทศนี้ ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในรูปแบบใดบ้าง

1. ทางบริษัทได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากหน่วยงานใดๆ บ้างหรือไม่
  - [ ] กำลังได้รับการส่งเสริมอยู่จาก _____ อย่างไร _____
  - [ ] กำลังขอรับการส่งเสริมและ/หรือ มีโครงการที่จะขอรับการส่งเสริมในอนาคต
  - [ ] เคยได้รับการส่งเสริมแต่หมดอายุการส่งเสริมไปแล้ว
  - [ ] เคยขอ แต่ไม่ได้รับการส่งเสริม
  - [ ] ไม่เคยขอรับการส่งเสริมการลงทุน
2. ทางบริษัทต้องการมาตรการช่วยเหลือใดจากหน่วยงานของรัฐเช่น จาก BOI, กระทรวงการคลัง, กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น
  - [ ] เรื่องกฎระเบียบ
  - [ ] แหล่งเงินทุน
  - [ ] ภาษีการนำกำไรกลับ
  - [ ] ข้อมูลข่าวสาร
  - [ ] อื่นๆ โปรดระบุ _____
3. กรุณาวิจารณ์บทบาทภาครัฐว่า มีผลบวก / ผลลบต่อการลงทุนของบริษัทของท่านอย่างไร?
  - [ ] ผลบวกต่อการลงทุน _____
  - [ ] ผลลบต่อการลงทุน _____

กระทรวงการคลังที่ดูแลภาษี ต้องทำอะไร? (นักธุรกิจไทย ราชการไทย ทางจีน ต้องปรับตัวอย่างไร ในภาพที่นักธุรกิจต้องการจะเห็น)

4. บริษัทได้รับการคุ้มครอง ในฐานะที่เป็นผู้ผลิตภายในประเทศจากรัฐบาลของประเทศจีนบ้างไหม?
  - [ ] ไม่ได้รับการคุ้มครอง
  - [ ] ได้รับการคุ้มครอง โดย _____

ทัศนคติเกี่ยวกับการลงทุน

1. แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ของจีนส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนของบริษัทของท่านอย่างไร?
 ไม่มี
 มี ผลดี _____ ผลเสีย _____
2. ทางบริษัทมีทัศนคติอย่างไรต่อนโยบายส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ของจีนที่ออกมาเมื่อ 2-3 ปีที่แล้ว เช่น ส่งเสริมการลงทุนมณฑลตามชายแดน การสร้างความยั่งยืนภาคเกษตร เป็นต้น _____
3. อยากทราบความเห็นของนักลงทุนไทยที่มีต่อศักยภาพ / โอกาส ในการลงทุนตามมณฑลด้านในและมณฑลตามชายแดนโดยเฉพาะ เสฉวนซึ่งมีทรัพยากรมาก ปัจจุบันเป็นมณฑลปิดอยู่ มีพื้นที่การเกษตรมากซึ่งอาจจะเหมาะกับอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศไทย, มณฑลกวางสี, มณฑลกุ้ยโจวซึ่งโยงมาขุนนานได้
 ไม่มี
 มี _____
4. ทางบริษัทคิดว่า มีโอกาสหรือไม่? ที่ทางบริษัทจะทำการร่วมทุน (joint venture) กับทางจีนกลับมาลงทุนในไทย เนื่องจากทางจีนก็มีความต้องการมาลงทุนในไทยเป็น 2-way traffic เพื่อมีผลประโยชน์ร่วมกันในการแข่งกับตลาดโลก เช่น ตลาดญี่ปุ่น ตลาดสหรัฐฯ แทนที่จะมีการแข่งขันกันเอง
 ไม่มี
 มี โดย _____
5. ทางบริษัทมีความเห็นอย่างไรในกรณีที่นักลงทุนไทยที่จะไปลงทุนในจีนแล้วมีการร่วมทุนโดยมีกลุ่มทุนธุรกิจใหญ่เป็นแกนนำในการร่วมกันออกไปลงทุนในจีน กับ กรณีที่นักลงทุนไทยที่ออกไปลงทุนในจีนเดี่ยวๆ ซึ่งมักจะมีปัญหาหาค้างมา ทางบริษัทคิดว่า มีความจำเป็นไหมที่จะต้องร่วมทุนกับ Bank หรือบริษัทธุรกิจใหญ่ๆ ก่อนที่จะไปลงทุนในจีน?
 ไม่มีความจำเป็น เพราะ _____
 มีความจำเป็น เพราะ _____
6. ทางบริษัทมองอนาคต ธุรกิจหรือกิจกรรมอะไรที่น่าจะมีอนาคต? (แยกตามรายพื้นที่เช่น ธุรกิจท่องเที่ยวตามมณฑลทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น) และกรณีวิจารณ์แหล่งรองรับผลผลิตที่ลงทุนเช่น แนวโน้มผลผลิตบางอย่างผลิตเพื่อมุ่งตลาดในจีนเองหรือมุ่งส่งออก?

ผลและแนวโน้ม

1. โปรตระบาระดับความสำเร็จของเป้าหมายของธุรกิจท่านในการลงทุนในจีน
 _____ ต่ำกว่าเป้าหมาย _____ ตรงตามเป้าหมาย _____ มากกว่าเป้าหมาย

- ปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้ธุรกิจได้รับผลหรือระดับความสำเร็จคือ _____
2. บริษัทคิดว่า โอกาสหรือช่องทางในการขยายจำนวนสาขาของบริษัทในอนาคตมีความเป็นไปได้
มากน้อยแค่ไหน ?
- _____ เป็นไปได้มาก   _____ ปานกลาง   _____ น้อย
- เพราะ _____
3. แนวโน้มของธุรกิจท่านในจีน
- [ ] ขยายขนาดการผลิต
- [ ] ขยายหรือย้ายสถานที่ผลิตไปแหล่งอื่นๆ
- [ ] เพิ่มการผลิตให้ครบวงจร
- [ ] ขอคุณสมบัติต่างๆในด้านกฎเกณฑ์และกฎหมายการลงทุนในจีน
4. แนวโน้มธุรกิจนี้ในจีนในอนาคต
- [ ] มีนักลงทุนไทยมาลงทุนมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะ _____
- [ ] มีนักลงทุนต่างชาติมาลงทุนมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะ _____
- [ ] มีนักลงทุนน้อยลงกว่าเดิม เพราะ _____
5. กรณีฮ่องกงคืนสู่จีนมีผลต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-จีนอย่างไร
- [ ] ด้านบวก คือ _____
- [ ] ด้านลบ คือ _____

แบบสอบถามธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มเติม

1. ก่อนที่จะมีการเปิดสาขาในจีน ธนาคารของท่านเคยมีความสัมพันธ์ดังนี้หรือไม่
- _____ เคยเป็นสำนักงานตัวแทนหรือสาขาย่อยในจีนมาก่อน
- _____ เคยให้บริการลูกค้าที่ทำธุรกิจหรืออาศัยในจีนมาก่อน
- _____ ไม่เคยให้บริการลูกค้าในจีนมาก่อน
2. ประเภทของบริการ
- _____ รับฝากเงิน   _____ ออมทรัพย์   _____ ประจำ   _____ กระแสรายวัน
- _____ สินเชื่อ   _____ บริการอื่นๆ (โปรดระบุ) _____
3. เทคโนโลยีที่ใช้ในการบริการของสาขาในจีนแตกต่างกับที่ใช้ในสาขาในไทยหรือไม่
- _____ ไม่แตกต่าง   _____ แตกต่าง(โปรดระบุ) _____
4. เวลาเปิดทำการของสาขาในจีน ตั้งแต่ _____ ถึง _____ จำนวนวันทำงานในสัปดาห์ _____ วัน
5. ธนาคารพาณิชย์ที่เปิดสาขาในจีนมี _____ ธนาคาร
- ธนาคารไทย _____ ธนาคาร   ธนาคารจีน _____ ธนาคาร   ธนาคารชาติอื่นๆ _____ ธนาคาร

ภาคผนวก ข

ภาพรวมภาคธุรกิจตัวอย่างของการลงทุนในจีน

การศึกษาในส่วนนี้ เป็นการกล่าวถึงภาพรวมโดยทั่วไปของธุรกิจที่เกี่ยวข้องในการศึกษา 3 ภาค คือ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ ซึ่งในแต่ละภาคธุรกิจจะประกอบด้วยธุรกิจตัวอย่างหลายธุรกิจที่ทำการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของการลงทุน การประกอบ การ การเลือกรูปแบบ การตลาดภายในประเทศจีนและปัญหาสำคัญของอุตสาหกรรมนั้นๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับประกอบการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการลงทุนของธุรกิจไทยในจีนและคาดคะเนโอกาสการลงทุนของไทยในจีนของธุรกิจตัวอย่างต่อไป

ก. ภาคอุตสาหกรรมตัวอย่าง

1. ธุรกิจปิโตรเลียม (LPG Industry)¹

อุตสาหกรรมทางด้านพลังงาน เชื้อเพลิงและแก๊ส มีความสำคัญมากในการป้อนพลังงานสู่เมืองต่างๆ ในประเทศจีนที่กำลังมีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมและโครงสร้างพื้นฐาน ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลจีนและหน่วยงานทางด้านก่อสร้างของจีน (Ministry of Construction) ให้ความสนใจและสนับสนุนอุตสาหกรรมนี้มากเนื่องจากประเทศจีนมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ปลายปี 2527 มีจำนวนเขตชุมชนเพียง 150 เขต ในประเทศจีนที่มีพลังงานแก๊สซึ่งเป็นแหล่งพลังงานของประชาชนจำนวน 30 ล้านคน ปริมาณการใช้แก๊สต่อปีของครัวเรือนในเมืองเท่ากับ 2.8 พันล้านลูกบาศก์เมตร LPG เท่ากับ 600,000 ตันและก๊าซธรรมชาติเท่ากับ 1.66 พันล้านลูกบาศก์เมตร เมื่อถึงปลายปี 2537 มีเขตชุมชนจำนวนมากกว่า 500 เขตที่มีระบบการป้อนพลังงานแก๊สหรือคิดเป็นประชาชนมากกว่า 108 ล้านคนที่ใช้พลังงานแก๊สเชื้อเพลิง (fuel gas) การใช้แก๊สที่ผลิตจากถ่านหิน (artificial gas) มีปริมาณเท่ากับ 12.6 พันล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี LPG 3.665 ล้านตันต่อปีและก๊าซธรรมชาติ (natural gas) 7.52 พันล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี การพัฒนาพลังงานก๊าซอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องทำให้มีการกระตุ้นการผลิต (production) การจัดเก็บ (storage) การกระจาย (distribution) จะเห็นได้ว่าการดัดแปลงเทคโนโลยี (application technologies) เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การพัฒนาทางสังคม การปรับปรุงมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนและการใช้พลังงานอย่างสมเหตุสมผล

---

¹ Wang Yunlong, "The State of China's LPG Industry", China LPG Conference, Feb. 29-Mar 1, 1996, Guangzhou, pp. 1-2.

ปัจจุบัน ประเทศจีนมีแหล่งผลิตพลังงานก๊าซในเมืองจำนวนมาก รวมทั้ง ก๊าซซึ่งผลิตจาก ถ่านหิน (artificial gas) LPG และก๊าซธรรมชาติ (natural gas) สถิติปี 2537 แสดงให้เห็นว่า ปริมาณการใช้ LPG มีสัดส่วนเป็นจำนวนมากต่อปริมาณแก๊สที่ผลิตออกมา คร่าวๆในเมือง 67.45 ล้านครัวเรือนมีการใช้แก๊สสำหรับเป็นเชื้อเพลิงหุงต้มและปริมาณการใช้ LPG มีสัดส่วนเป็น 3 ใน 5 ส่วนของปริมาณเชื้อเพลิงทั้งหมด รูปแบบนี้จะดำรงต่อไปจนถึงทศวรรษหน้า ในขณะที่ปริมาณอุปทานของก๊าซธรรมชาติจะไม่เพียงพอกับปริมาณอุปสงค์และจะเป็นการยากที่จะทดแทนในก๊าซรูปแบบอื่นและการผลิตก๊าซจากถ่านหิน (manufacturing of coal gas) ซึ่งใช้เทคโนโลยีที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน กระบวนการทางเทคโนโลยีที่ยาวนานและความต้องการการลงทุนขนาดใหญ่ ซึ่งมีผลกระทบต่อการศึกษาในการพิจารณาการพัฒนาก๊าซที่ทำจากถ่านหิน สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า ใน 10 ปีนี้ จะเป็นช่องทางที่ดีสำหรับการพัฒนา LPG ประเทศจีนเริ่มส่ง LPG เป็นก๊าซเชื้อเพลิง ในทศวรรษ 2503 เมื่ออุตสาหกรรมน้ำมันเริ่มมีการพัฒนา เมื่อการใช้ LPG มีการลงทุนน้อย การพัฒนาได้เร็ว และก่อให้เกิดมลภาวะน้อยมาก ในไม่ช้า LPG จะเป็นแหล่งพลังงานแก๊สเชื้อเพลิงหลักสำหรับเมืองขนาดใหญ่ ขนาดกลางและเมืองขนาดเล็ก ซึ่งอยู่ใกล้ๆ กับโรงกลั่นน้ำมัน ปลายทศวรรษที่ 2513 ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้การใช้ LPG เป็นก๊าซเชื้อเพลิงมีความเหมาะสมผลอย่างยิ่ง ปริมาณ LPG ที่ผลิตได้จะลดลงตามปริมาณอุปสงค์และการพัฒนาที่เริ่มช้าลง แต่ในปลายทศวรรษ 2523 ที่ผ่านมา การปฏิรูปและการเปิดเขตเศรษฐกิจในทางตอนใต้ของจีนและบริเวณชายฝั่งทะเลทำให้เกิดปริมาณความต้องการที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วนต่อปริมาณการผลิตแก๊สที่มีคุณภาพ สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมผลิตและในชีวิตประจำวันของประชาชน เป็นที่ทราบกันดีว่า บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกของจีนมีข้อได้เปรียบของตลาด LPG และบริเวณดังกล่าวเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการผลิตแก๊สเชื้อเพลิงโดยการเพิ่มปริมาณการผลิต LPG ภายในประเทศและการนำเข้า LPG ฉะนั้นทางการจีนจึงกำลังเปิดท่าเทียบเรือขนาดใหญ่สำหรับนำเข้า LPG และสร้างคลังเก็บแก๊ส LPG ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาขั้นตอนนี้ใหม่ LPG จะกลายเป็นจุดรวมใหม่ของการค้าภายในและต่างประเทศ

สัดส่วนการบริโภค LPG ต่อหัวในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก 7 เมืองของจีนต่อปริมาณโดยเฉลี่ยทั้งประเทศคาดว่า จะเปลี่ยนแปลงจาก 237.6% ในปี 2538 เป็น 185.7% ในปี 2543 187% ในปี 2548 และ 186% ในปี 2553 สัดส่วนการใช้ LPG ต่อหัวในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก 7 เมืองต่อปริมาณโดยเฉลี่ยทั้งประเทศจะยังคงเดิมในช่วงปี 2543-2553 ซึ่งหมายความว่า ความแตกต่างในการอุปโภคจะไม่มากอย่างในช่วงปี 2533-2538 เป็นธรรมดาที่พื้นที่บริเวณที่ได้รับการพัฒนาก่อนจะเป็นพื้นที่แรกที่จะเข้าลำดับการพัฒนาที่มีความมั่นคง (stage of sustainable development) และยังหมายความว่า สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคต่างๆ ในพื้นที่ริมชายฝั่งทางด้านตะวันออกทั้ง 7 เมือง จะตอบสนองการขนส่งคมนาคมเป็นวัตถุประสงค์หลัก

กล่าวโดยสรุปแล้ว ช่องว่างระหว่างปริมาณ LPG ที่ผลิตและอุปสงค์หรือความเป็นไปได้ ในปริมาณการนำเข้า LPG ของจีนจะเป็น 3,000-4,500 ตันในปี 2543 เป็น 3,800-5,800 ตันในปี 2548 และ 4,300-7,100 ตันในปี 2553 ความเป็นไปได้ในการนำเข้า LPG ของบริเวณ 7 เมืองชายฝั่ง จะเป็น 2,500-3,300 ตัน ในปี 2543 2,700-3,800 ตันในปี 2548 และ 2,600-4,000 ตันในปี 2553

ตารางที่ 30 การผลิตและการใช้ LPG ในประเทศจีน

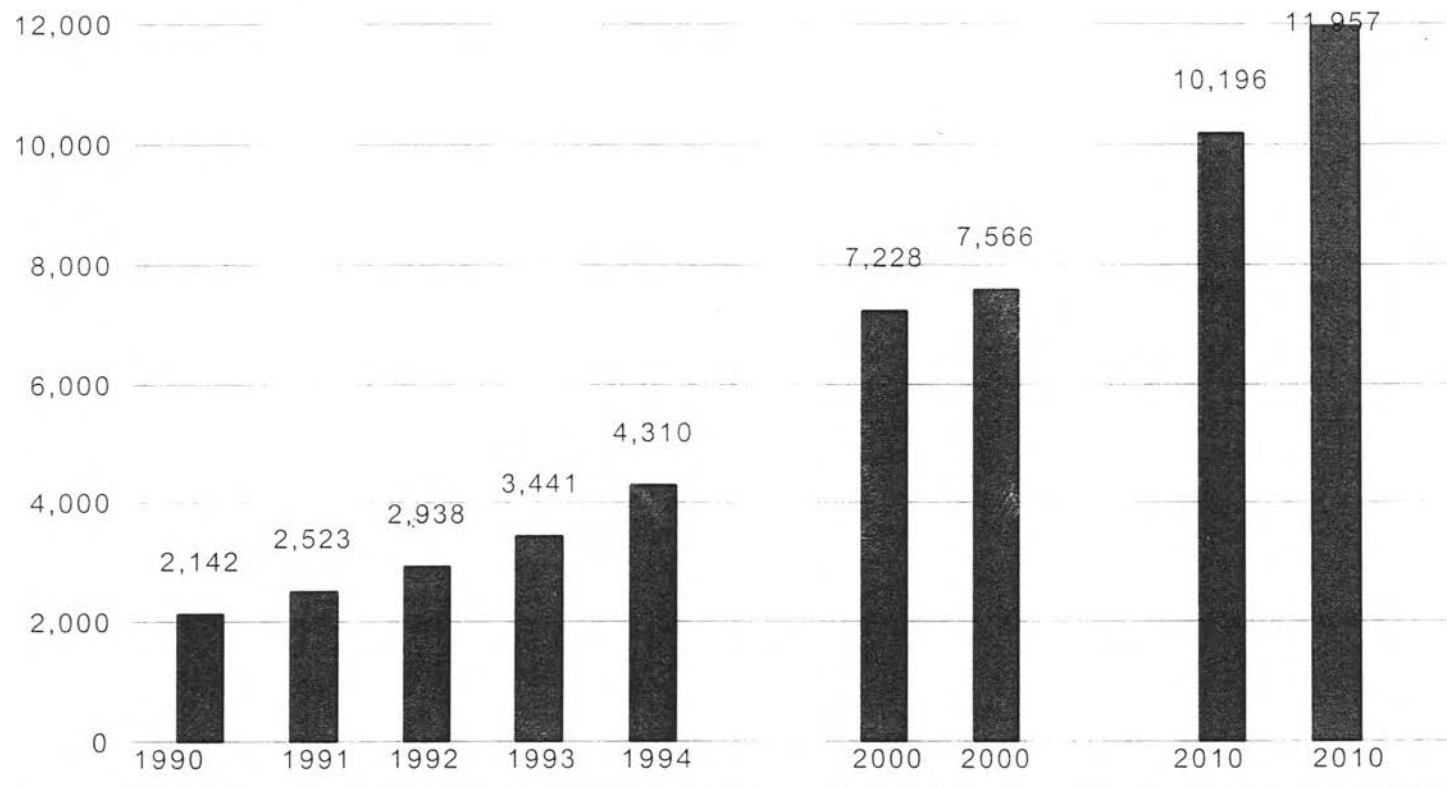
	GDP (พันล้าน หยวน, 2538)	ประชากร (ล้านคน)	การขาด แคลน LPG (KT)	การบริโภค ต่อหัวของ ประชากร (Kg)	สัดส่วนการ นำเข้ารวม ต่อการ บริโภค (ร้อยละ)	การผลิต	การ บริโภค	การนำเข้า รวม
2533	3304.2	1143	113	1.90	5.2	2056	2169	113
2534	3608.0	1158	198	2.22	7.7	2371	2569	198
2535	4121.8	1172	309	2.54	10.4	2666	2975	309
2536	4677.7	1185	670	3.05	18.5	2942	3612	670
2537	5270.1	1199	1357	3.73	30.3	3119	4476	1357
2538	5826.1	1211	2242	4.84	38.2	3623	5865	2242
AAGR (ร้อยละ)	12.01	1.16	81.80	20.61		11.99	22.01	81.80
Elasticity		0.097	6.810	1.716		0.999	1.832	6.810

ตารางที่ 31 การนำเข้า LPG ของประเทศจีนแยกตามแหล่งที่มา

หน่วย : ร้อยละ

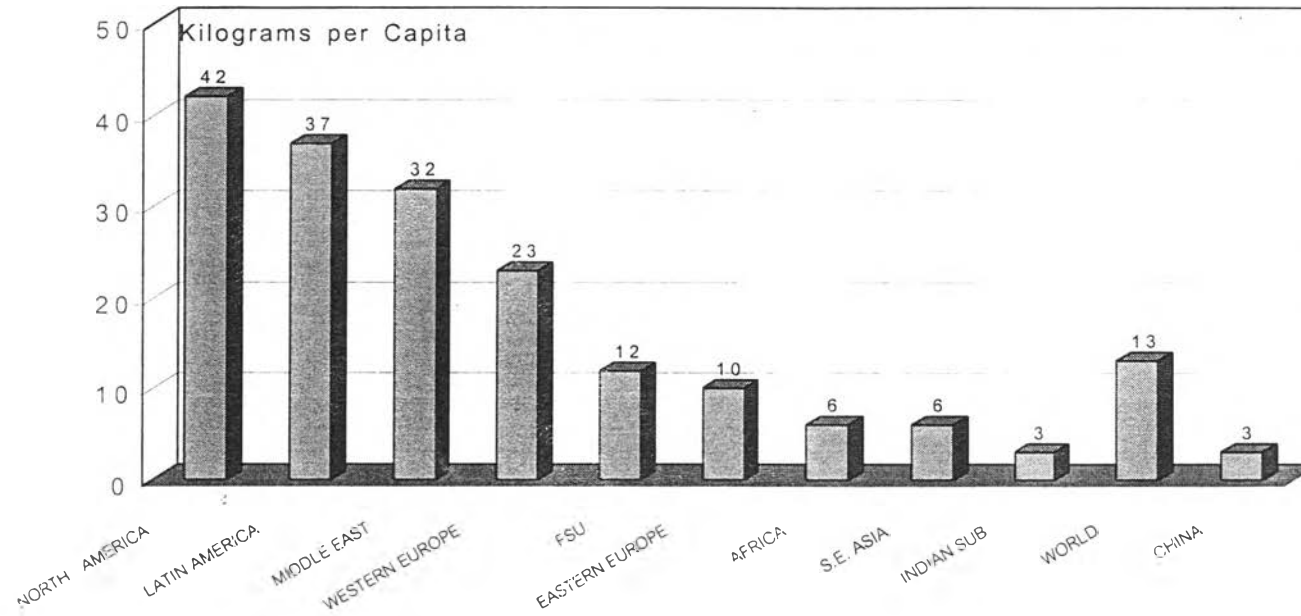
	2535	2536	2537	2538
Saudi Arabia	0.6	7.4	31.2	52.1
Philippines	23.5	35.2	40.2	19.7
Kuwait	0.0	0.2	2.6	7.8
Singapore	23.8	23.0	12.2	4.7
Indonesia	6.2	3.0	1.8	2.6
Thailand	6.3	2.8	0.1	1.2
Others	39.6	28.3	11.8	12.0
Import Volume (KT)	314.3	673.7	1369.7	2313.6

แผนภูมิที่ 6 อุปสงค์ LPG ในประเทศจีน

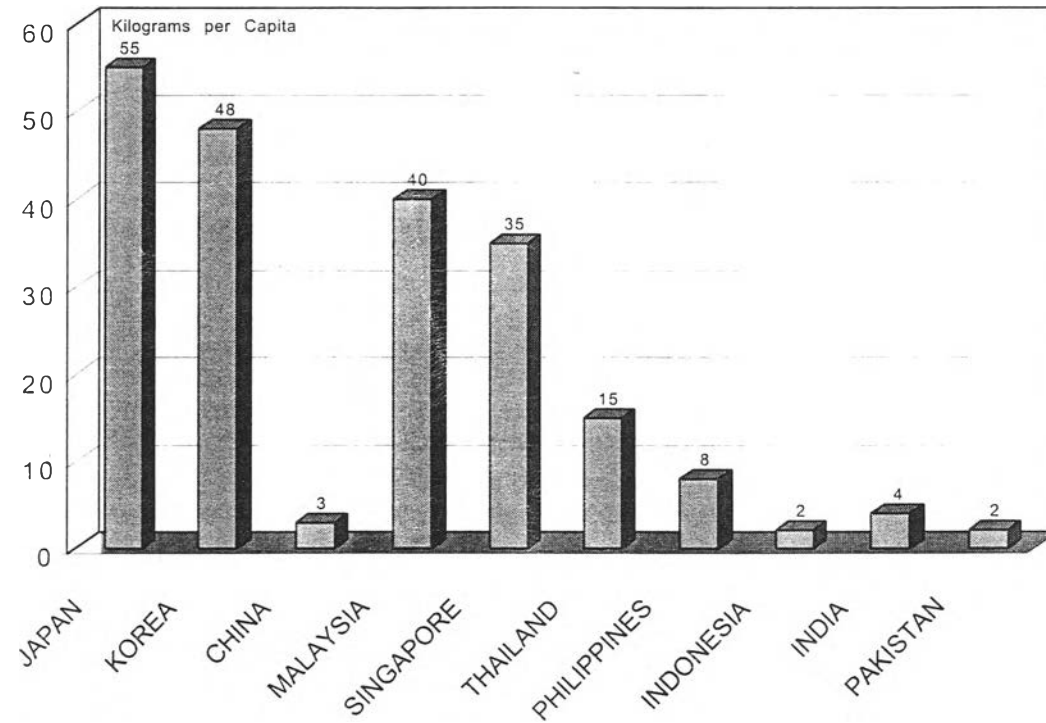
ที่มา : Gary Guohua Zheng, "Evaluating China's LPG Market-A Foreign Investor's Perspective", China LPG Conference, Feb. 29-Mar 1, 1996, Guangzhou, pp. 9.

แผนภูมิที่ 7 RESIDENTIAL & COMMERCIAL CONSUMPTION

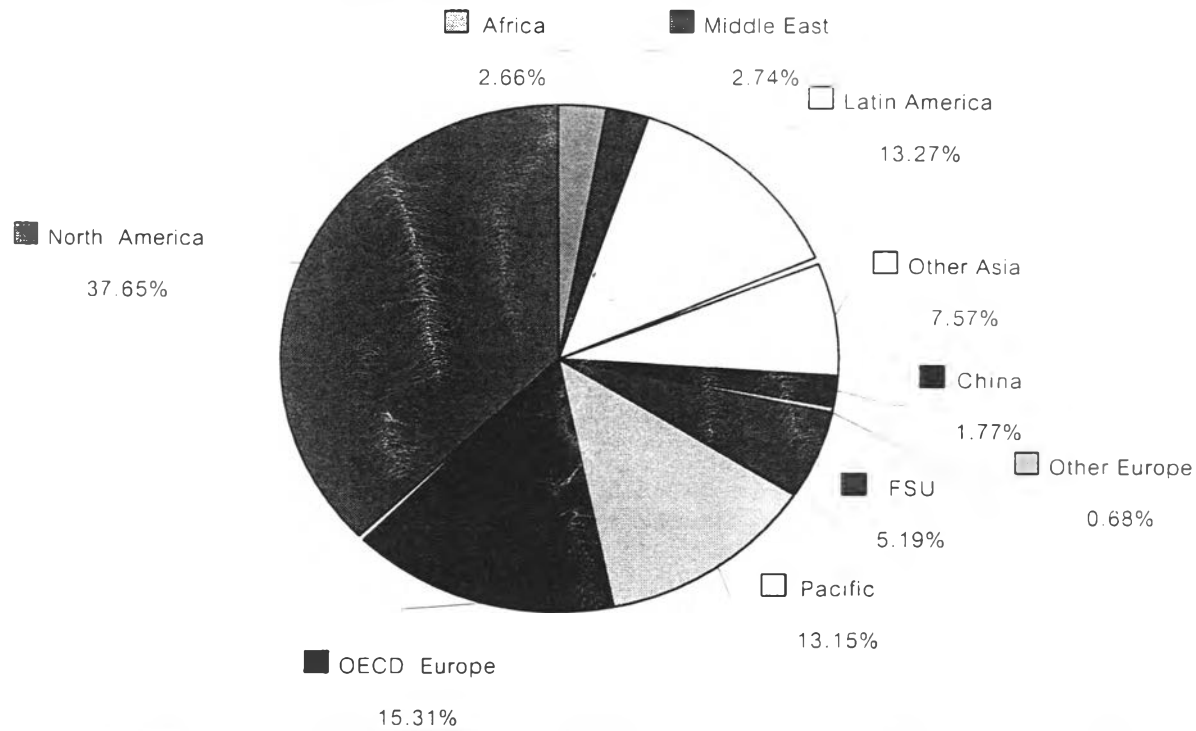
ที่มา : Gary Guohua Zheng, "Evaluating China's LPG Market-A Foreign Investor's Perspective", China LPG Conference, Feb. 29-Mar 1, 1996, Guangzhou, pp. 10.

แผนภูมิที่ 8 RESIDENTIAL & COMMERCIAL CONSUMPTION OF LPG IN ASIA

ที่มา : Gary Guohua Zheng, "Evaluating China's LPG Market-A Foreign Investor's Perspective", China LPG Conference, Feb. 29-Mar 1, 1996, Guangzhou, pp. 11.

แผนภูมิที่ 9 อุปสงค์ของ LPG และ Ethane ของโลกในปี 2536

ที่มา : Mikie Kiyoi, "Global and Regional LPG Supply and Demand Scenario", China LPG Conference, Feb. 29-Mar 1, 1996, Guangzhou, pp. 8.

1.1 รูปแบบการลงทุน

ธุรกิจของบริษัทตัวอย่าง : ธุรกิจการปิโตรเลียม (ก๊าซ LPG) ป้อนน้ำมัน

เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : กวางตุ้ง

รูปแบบการลงทุนของบริษัท เป็นลักษณะการร่วมทุน การลงทุนในจีนมีการร่วมทุนระหว่างบริษัทปิโตรเอเชียในไทยซึ่งเป็นบริษัทลูกของบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรแห่งหนึ่ง การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยและบริษัทไซโนปิคของจีนซึ่งเป็นบริษัทในเครือที่ทำธุรกิจน้ำมัน

ในเรื่องของการรับผิดชอบ การแบ่งหน้าที่กันระหว่างผู้ร่วมทุน ทางบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรผู้ร่วมทุนไม่ได้ดูแลธุรกิจเต็มเวลาเนื่องจากต้องดูแลธุรกิจของตนเองโดยเฉพาะโรงงานในประเทศจีนหลายแห่งที่ได้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ การแบ่งความรับผิดชอบระหว่างผู้ร่วมทุน ในระยะเริ่มแรกของการลงทุน ทางรัฐบาลไทยกำหนดให้ทางบริษัทถือหุ้น 20-25% ทำหน้าที่ทางด้านการดำเนินงาน (operation) ทางด้านเทคนิคที่ทางบริษัทมีประสบการณ์ ความรู้ทางธุรกิจปิโตรเลียม ทางบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรถือหุ้นใหญ่เนื่องจากบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรต้องการจะควบคุมทางด้านการบริหาร การจัดการและเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบทางการเงิน (financial control) ทางฝ่ายจีนทำหน้าที่ติดต่อกับทางรัฐบาลท้องถิ่นในการเอื้ออำนวยประโยชน์การลงทุน แต่ก็ไม่ได้ช่วยทางบริษัทเท่าไรนักเนื่องจากท้องถิ่นจีนไม่เหมือนประเทศไทยคือ การทำธุรกิจต้องรอเรื่องส่งมาถึงท้องถิ่นก่อน และแต่ละท้องถิ่นที่มีการแบ่งความรับผิดชอบกัน

1.2 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุน ทางบริษัทใช้วิธีการระดมเงินทุน (project finance) คือ การทำโครงการแล้วนำข้อเสนอความเป็นไปได้ของโครงการ (feasibility study business leasing) ไปให้ธนาคารพิจารณา ธนาคารก็จะให้เงินกู้มา ธนาคารในประเทศจีนไม่เปิดเสรีนัก ถ้าโครงการขนาดเล็ก ทางบริษัทจะใช้เงินของบริษัทเอง ช่วงก่อนปี 2538 แขนง 8 ของเงินกำหนดไว้ว่า ถ้าเป็นการลงทุนในโครงการก่อสร้าง รัฐบาลกลางจะให้ธนาคารเพื่อการก่อสร้าง (construction bank) ปลดปล่อย ถ้าเป็นธุรกิจเกษตร ทางจีนจะให้ธนาคารเกษตรปล่อยกู้ โครงการที่ชั่วเวลา บริษัทก็กู้เงินมาลงทุน

1.3 ประเทศอื่นๆ ที่บริษัทไปลงทุน

ในระหว่างปี 2532-2533 เป็นระยะเวลาที่เศรษฐกิจไทยมีอัตราการเจริญเติบโตมาก ทางบริษัทจึงได้ขยายธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ในประเทศไทยออกไปทั่วทั้งภูมิภาค โดยเลือกลงทุนตามตลาดประเทศที่เปิดใหม่ที่ยังไม่เป็นที่สนใจของประเทศต่างๆ อาทิเช่น เวียดนาม จีน มาเลเซีย อินเดียนมา แต่การลงทุนของบริษัทในประเทศที่ไม่มีความก้าวหน้าในโครงการคือ การลงทุนในอินเดียและมาเลเซีย

1.4 ความเป็นมาและลักษณะการประกอบการของธุรกิจปิโตรเลียมตัวอย่างในประเทศจีน

การลงทุนธุรกิจปิโตรเลียมที่ประเทศจีนมีข้อัญญาระบุไว้แตกต่างจากการลงทุนในประเทศอื่นคือ ถ้าทางบริษัทจะร่วมทุนกับจีนต้องร่วมทุนกับบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรไทยที่จีนก่อน ทางบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรดังกล่าวจัดตั้งบริษัทที่ทำในเครือคือ ปิโตเอเชีย อินเตอร์เนชั่นแนล เพื่อมาทำธุรกิจสายปิโตรเลียมพร้อมๆ กัน บริษัทอุตสาหกรรมเกษตรเป็นผู้ประสานงานติดต่อกับทางจีน ระยะเริ่มต้นการลงทุนในจีน บริษัทเข้าไปสำรวจพื้นที่ในจีนหลายแห่ง แต่ไม่สามารถจัดตั้งบริษัทร่วมทุนได้เพราะการเข้าไปสำรวจพื้นที่ประเทศจีนทั้งประเทศซึ่งกว้างใหญ่มาก ทำให้การประเมินโอกาสการลงทุนมีความคลาดเคลื่อน การสำรวจตอนเริ่มต้นจึงไม่ได้ผล

ในระยะหลังๆ ทางบริษัทเริ่มสำรวจพื้นที่ทางตอนใต้ของจีนคือ มณฑลกวางตุ้ง ที่เมืองเม่าหมิงและซานฮุย ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทางบริษัทลงทุนในพื้นที่สองเมืองนี้คือ ประธานของโรงกลั่นที่เม่าหมิงเป็นชาวแต้จิ๋วและมีความสนิทสนมกับทางบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรเหมือนญาติพี่น้องกัน จึงตั้งเป็นบริษัทร่วมทุน การลงทุนที่เม่าหมิง เมืองนี้มีกิจการโรงกลั่นน้ำมันจำนวนมาก ในอดีต เมืองนี้มีเพียงแต่เหมืองถ่านหินซึ่งคนทั้งเมืองทำงานในเหมืองกันหมด แต่หลังจากที่ทางการจัดตั้งโรงกลั่นขึ้นมา ประชาชนในเมืองนี้ส่วนใหญ่ก็เริ่มเข้ามาทำงานกับโรงกลั่นในเครือที่ทางการจัดตั้งขึ้น จะเห็นได้ว่า การลงทุนของบริษัทตัวอย่างที่ศึกษานี้ เป็นการร่วมทุนกับบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรแห่งหนึ่ง ซึ่งมีพื้นฐานการทำธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับสัมพันธภาพส่วนตัวในการทำธุรกิจ ดังนั้น บริษัทที่มาร่วมทุนด้วยนี้ จึงอาจใช้แนวทางเดียวกันในการทำธุรกิจด้วย

การลงทุนของบริษัทในจีนเริ่มต้นจากการประกอบธุรกิจป้อน้ำมันเนื่องจากเป็นธุรกิจที่ตั้งง่าย มีขนาดเล็กและใช้เงินทุนไม่มาก ทางบริษัทตัวอย่างนี้มีผู้ร่วมทุนที่เป็นโรงกลั่นช่วยเหลือในเรื่องการผลิตน้ำมันด้วยต้นทุนที่ถูก แต่เนื่องจากทางการเงินไม่อนุญาตให้ต่างประเทศลงทุนในธุรกิจนำเข้าน้ำมัน ทางบริษัทจึงให้ผู้ร่วมทุนจัดการให้ ทางบริษัทต้องการจะทำธุรกิจให้ครบวงจรทั้งโรงกลั่นโรงน้ำมัน การทำธุรกิจปิโตรเลียมจะต้องประกอบด้วยโรงกลั่น คลังน้ำมันและการขายปลีก จึงจะถือได้ว่าเป็นการประกอบธุรกิจที่ครบวงจร สิ่งที่ทางบริษัทดำเนินการเป็นธุรกิจปลายทางคือ การเปิดธุรกิจขายปลีกก่อนคือ คลังน้ำมัน

หลังจากนั้น ทางบริษัทได้ไปที่เทียนจินซึ่งติดกับเมืองปักกิ่ง ในเมืองนี้มีหน่วยงานวิจัยหรือกระทรวงความร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจกับต่างประเทศ อยู่ในพื้นที่เขตเมืองเทียนจิน หน่วยงานนี้สัมพันธภาพทางธุรกิจที่ดีกับผู้บริหารบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรมาก่อนและเคยลงทุนทำธุรกิจเกี่ยวกับโทรคมนาคมซึ่งทางบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรเองก็ทำธุรกิจด้านนี้อยู่ ระหว่างที่ทางบริษัทลงทุนในจีนก็มีการเปิดป้อน้ำมันที่กวางตุ้งก่อน แล้วจึงตั้งสำนักงานตัวแทนขาย ระหว่างที่ทาง

บริษัททำธุรกิจ在中国ได้มีการศึกษาพื้นที่เพื่อขยายทำเลเครือข่ายปั๊มน้ำมัน ทางบริษัทไปเทียนจิน ไหหล่า กวางตุ้ง ขณะที่ไปศึกษาและสำรวจที่ฉัวเถา ซึ่งอยู่ในมณฑลกวางตุ้ง ทางบริษัทเริ่มทราบว่า ทางบริษัทไม่สามารถทำธุรกิจคลังน้ำมันได้เนื่องจากทางจีนไม่อนุญาต ในขณะที่เดียวกัน บริษัทน้ำมันขนาดใหญ่ของโลกหลายรายก็ไปติดต่อขออนุญาตทำธุรกิจคลังน้ำมันมาตั้งแต่ปี 2513 แต่ก็ยังไม่ได้ รับอนุญาตเช่นกัน เมื่อทางบริษัทไปศึกษาและสำรวจที่ฉัวเถา มีการเสนอโครงการและหาผู้ร่วมทุน ผู้ร่วมทุนที่กวางตุ้งซึ่งประกอบธุรกิจปิโตรเลียมแนะนำให้บริษัทนำเข้าก๊าซหุงต้ม LPG แล้วนำมา บรรจุและจำหน่ายเอง นอกจากนี้ ทางผู้ร่วมทุนมีแนวคิดที่จะสร้างคลังน้ำมัน การสร้างคลังน้ำมันใน จีน นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนได้แต่ประกอบธุรกิจไม่ได้ เนื่องจากทางการเงินยังควบคุมอยู่

ที่ฉัวเถา ทางบริษัทเปลี่ยนแปลงจากการประกอบธุรกิจคลังน้ำมันมาเป็นการประกอบธุรกิจ ก๊าซหุงต้ม (LPG) เนื่องจากทางจีนไม่มีการควบคุมในธุรกิจนี้ ประจวบกับปี 2539 ทางบริษัทเปิดโรง แยกที่ 4 ที่ทางภาคใต้ของประเทศไทยทำให้มีการผลิตก๊าซหุงต้มที่มีปริมาณมากพอสามารถส่งออกไป ประเทศจีนได้ ระหว่างที่ทางบริษัทจัดตั้งบริษัทร่วมทุน ทางบริษัทก็เริ่มนำก๊าซ LPG ไปขายใน ประเทศจีนโดยผ่านผู้ค้าในต่างประเทศที่ติดต่อยู่ในบริเวณนี้เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ฮองกง สิงคโปร์ ในระยะแรกของการทำธุรกิจ LPG ทางบริษัทไม่สามารถจำหน่ายถึงผู้อุปโภคชาวจีนโดยตรงได้ แต่ ขยายผ่านผู้ค้าที่เป็นนายหน้าเหล่านี้ ซึ่งนายหน้าจะจัดขวางไม่ให้ทางบริษัทไปรู้จักกับผู้ซื้อปลายทาง

ทางบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงผู้ดูแลเรื่องปิโตรเลียม ผู้บริหารปิโตรเอเชีย อินเตอร์เนชั่นแนล มีการเปลี่ยนแปลงโดยเอาบุคลากรสายอุตสาหกรรมเกษตรเข้ามาบริหารงานขณะ ที่ทางบริษัทมีการเปลี่ยนแปลงจากการประกอบธุรกิจคลังน้ำมันมาเป็น LPG ทางผู้ร่วมทุนคือ บริษัท อุตสาหกรรมเกษตรเสนอแนวคิด ว่า จากประสบการณ์การทำธุรกิจที่ประเทศจีนมาเป็นเวลานานมี ความเห็นว่า การทำธุรกิจที่เทียนจินห่างไกล การควบคุมไม่ทั่วถึง ทางบริษัทจึงหยุดโรงคลังที่เทียน จิน แล้วหาทำเลเพื่อลงทุนในเมืองใหม่ ทางบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรเสนอว่า รอบๆ เซี่ยงไฮ้น่าลง ทุนแต่ราคาที่ดินแพง เนื่องจากเป็นเขตเศรษฐกิจ ทางบริษัทจึงพิจารณาพื้นที่บริเวณกวางตุ้ง ผู้เขียน กว่างซี ยูนนาน เนื่องจากความเจริญเติบโตของจีนอยู่ในบริเวณชายทะเลตอนใต้มาทางออกไก่อ ส่วน ทางมณฑลด้านในบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรผู้ร่วมทุนจะไม่เข้าไปเลย ถึงแม้ว่า บริเวณนั้นจะมี ทรัพยากรมาก แต่โครงสร้างพื้นฐานไม่ดี

การลงทุนที่กวางตุ้ง ทางบริษัทเปลี่ยนกลวิธีการลงทุน จากเดิมที่มีการลงทุนกระจายไป หลายเมืองทำให้การลงทุนใช้ต้นทุนสูง บริษัทจึงเปลี่ยนแนวความคิดการลงทุนโดยให้ความสำคัญกับ เมืองหรือมณฑลที่มีศักยภาพทางการตลาดเท่านั้นเนื่องจากประเทศจีนมีขนาดใหญ่มาก หากเลือกลง ทุนในเมืองที่มีประชากรมาก ส่วนแบ่งทางการตลาดก็จะมากตามไปด้วย

ทางบริษัทก่อสร้างคลังกับท่าเรือ เพื่อใช้ขนส่งและกักเก็บก๊าซ LPG โดยมีคลังอยู่ 2 แบบคือ

1. คลังถังก๊าซ LPG ที่ใช้แรงดันสูงอัดหรือถึงความดัน (pressurize) ที่ใช้ใส่แก๊สที่ใช้ตามบ้าน มีลักษณะเป็นถังแบบ bullet
2. คลังถังก๊าซ LPG ที่เป็นถังอุณหภูมิต่ำหรือถังเย็น (refrigerated) มีลักษณะเป็นถังทรงกระบอก ถังเย็นสามารถบรรจุก๊าซได้ในปริมาณที่ค่อนข้างมาก ถ้าขนส่งมาจากตะวันออกกลางจะราคาถูก

1.5 ภาวะการลงทุนและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

จำนวนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปิโตรเลียมในจีน ในประเทศจีน บริษัทต่างประเทศที่ไปลงทุนในอุตสาหกรรมนี้มีจำนวนหนึ่ง ส่วนมากเป็นบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ของสหรัฐอเมริกาเช่น บริษัทเชลล์ คาลเท็กซ์ ธุรกิจปิโตรเลียมที่ประเทศจีนมีการประกอบธุรกิจกันมากบริเวณเซินเจิ้น กวางเจา ปัจจุบัน ธุรกิจนี้เริ่มจะขยายไปที่เม่าหมิง กวางตุ้งฝั่งตะวันออกไปจนถึงบริเวณเกาะไหหลำ การลงทุนในธุรกิจนี้ได้รับความสนใจจากนักลงทุนในหลายประเทศ โครงการลงทุนหลายโครงการของนักลงทุนต่างประเทศกำลังอยู่ในระหว่างการขออนุมัติ นักลงทุนต่างประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่แต่เดิมตั้งฐานการผลิตที่ฮ่องกงแล้วมีความต้องการขยายฐานการผลิตไปแถบเอเชียอาคเนย์ จำนวนคู่แข่งในธุรกิจเดียวกันของบริษัท การจำหน่ายปิโตรเลียมของไทยจำหน่ายเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อธุรกิจปิโตรเลียมมียอดการจำหน่ายสูงก็มีผู้ลงทุนจำนวนมากขึ้น นักลงทุนประเทศต่างๆ ที่ลงทุนในธุรกิจนี้ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น ฮ่องกง สิงคโปร์ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักรอังกฤษ มาเลเซีย

สำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเลียมของบริษัท ทางบริษัทยังไม่ได้ประกอบธุรกิจครบวงจร ทางบริษัทดำเนินการเพียงธุรกิจน้ำมันและก๊าซที่ใช้ตามบ้าน สำหรับโรงกลั่นของจีน ทางการเงินสร้างโรงงานเพื่อรองรับผลผลิตจากโรงกลั่นคือ โรงงานเอทีเสี่ย ผลผลิตจากโรงกลั่นจะส่งต่อเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเคมี โรงงานปิโตรเคมีของจีนส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณเซินเจิ้น โรงงานเหล่านี้ไม่ต้องการย้ายโรงงานมาใกล้โรงกลั่นแต่เลือกที่จะอยู่ทำเลเดิมโดยมีหลักในการพิจารณา คือ ปัจจัยกำหนดการเลือกทำเลที่ตั้งคือ ทำเลใกล้ท่าเรือ ใกล้ตลาด และใกล้แหล่งวัตถุดิบ ซึ่งไม่มีบริเวณใดที่จะได้ครบทุกอย่างและสิทธิพิเศษที่ทางจีนให้จะต้องนำมาพิจารณาด้วย เช่นเดียวกับกับโรงงานปิโตรเคมีบริเวณเซินเจิ้นที่ไม่ต้องการย้ายมาอยู่ใกล้โรงกลั่นของรัฐบาล ถึงแม้จะใกล้วัตถุดิบ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า การเลือกทำเลของธุรกิจปิโตรเคมีบริเวณเซินเจิ้นให้ความสำคัญกับทำเลที่ใกล้ท่าเรือและใกล้ตลาดมากกว่า เพราะบริเวณนี้อยู่ทางตอนใต้ของจีน ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีอุตสาหกรรมต่างๆ อันเป็นตลาดรองรับที่สำคัญและการอยู่ใกล้ชายฝั่งทำให้มีความสะดวกสบายในการขนส่ง ด้วยเหตุผลดังกล่าว โรงงานปิโตรเคมีเหล่านี้จึงเลือกการนำเข้ามากกว่าการซื้อวัตถุดิบจากโรงกลั่นของทางการเงิน ดังนั้น โรงงานเอทีเสี่ยของจีนจึงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

1.6 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ถึงแม้ว่าประเทศจีนจะมีทรัพยากรมากและอุตสาหกรรมปิโตรเลียมจะเป็นอุตสาหกรรมที่ทางการจีนให้การสนับสนุนและสามารถสร้างรายได้แก่ประเทศผู้ลงทุนแต่ละปีสูงมากก็ตามแต่ปัญหาประการหลักที่อุตสาหกรรมดังกล่าวต้องประสบและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการลงทุนในอุตสาหกรรมนี้ก็คือ ปัญหาการทำธุรกิจปิโตรเลียมในจีนมีต้นทุนค่าขนส่งสูงเนื่องจากแหล่งน้ำมันอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือหรือทางบริเวณหัวไก่อ่ ดังนั้น การขนส่งน้ำมันจากประเทศไทยหรือประเทศในตะวันออกกลางไปจำหน่ายในจีนยังมีต้นทุนถูกกว่าที่จะขนส่งจากทางตะวันออกเฉียงเหนือของจีนแต่ปัญหาเกิดจากการเงินจำกัดการนำเข้าน้ำมันทำให้ต้องขนส่งน้ำมันจากทางเหนือ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้พลังงานเชื้อเพลิงของอุตสาหกรรมต่างๆ ในบริเวณทางใต้ของจีนซึ่งมีอุปสงค์จำนวนมาก ขณะที่ทางเหนือเกิดภาวะความต้องการน้ำมันเกินความต้องการ (over supply)

ประการที่สอง ในเรื่องของกฎหมายหรือระเบียบต่างๆ ของทางจีนที่ไม่แพร่หลายทำให้นักลงทุนต่างชาติไม่ทราบรายละเอียด นอกจากนี้ กฎหมายบางประการที่ทางรัฐบาลกลางกำหนด แต่ในบางท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม และในบางกรณี การตีความกฎหมายของรัฐบาลท้องถิ่นก่อให้เกิดความผิดพลาดในการดำเนินธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติเช่น การอนุญาตให้ผู้ลงทุนสามารถประกอบธุรกิจหนึ่งได้ แต่เมื่อมีการลงทุนแล้ว ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้เนื่องจากทางส่วนกลางไม่อนุญาตให้ประกอบการ สิ่งเหล่านี้เป็นความไม่แน่นอนทางกฎหมายหรือในกรณีของสถาบันการเงินของจีน ธนาคารเดียวกัน สาขาเดียวกัน แต่เจ้าหน้าที่คนละคนกัน การตอบคำถามแก่ผู้ลงทุนไม่เหมือนกัน ทางการเงินควรกำหนดระเบียบ ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนที่มีความชัดเจนว่า การประกอบธุรกิจในพื้นที่ใด ต้องติดต่อหน่วยงานใดบ้าง ธุรกิจใดอนุญาตให้ประกอบการได้

ประการที่สาม ในเรื่องขั้นตอนการลงทุนที่มีมาก เป็นการไม่อำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติมาลงทุนและทำให้มีการคอร์รัปชันมาก

ประการที่สี่ เป็นปัญหาการโอนเงินระหว่างประเทศ นักลงทุนที่ไปลงทุนในประเทศจีน หากเป็นการลงทุนโดยมีแหล่งเงินกู้จากต่างประเทศจะได้รับการต้อนรับการลงทุนมาก แต่เมื่อต้องการจะนำเงินผลตอบแทนจากการลงทุนออกนอกประเทศต้องไปแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน บางครั้ง ทางบริษัทประสบปัญหาการเจรจากับธนาคารและเจ้าหน้าที่หน่วยปริวรรตเงินตราของประเทศจีน การแจ้งความงำนงค์ขอเงินออกนอกประเทศ ต้องมีเอกสารประกอบจำนวนมากเช่น หนังสือสัญญาร่วมทุน หนังสือระดมทุน หนังสือแจ้งการนำกำไรกลับประเทศ หนังสือเงินกู้ เป็นต้น ถ้านักลงทุนที่ไปลงทุนในประเทศจีนไม่ลงทะเบียนล่วงหน้าและระบุจำนวนเงินที่นำเข้ามาลงทุน

เมื่อจะนำเงินออก ทางจีนจะไม่ให้นำเงินออก ดังนั้น นักลงทุนทุกคนต้องทราบเองและต้องแจ้งกับหน่วยปริวรรตเงินตราธนาคารชาติล่วงหน้า

1.7 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

บริษัทไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ แต่ได้รับความช่วยเหลือระดับหนึ่งจากทางกงสุลและกระทรวงต่างประเทศ ในเรื่องของสิทธิพิเศษหรือความช่วยเหลือที่ได้รับจากทางรัฐบาลจีน ปัจจุบันสิทธิพิเศษในการลดหย่อนภาษีธุรกิจ สิทธิพิเศษภายใต้การนำเข้าเครื่องจักรไม่มีแล้วเพราะจีนเริ่มเปิดให้มีการแข่งขันเสรี

2. ธุรกิจพลังงาน

ประเภทของธุรกิจ : ธุรกิจด้านพลังงาน

เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : มณฑลเจียงซู เจ้อเจียง หยุนหนาน

2.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของบริษัท การลงทุนของบริษัทเป็นตั้งบริษัทใหม่และเป็นการร่วมทุนระหว่างบริษัทไทยกับทางรัฐบาลจีน

การแบ่งงานหรือหน้าที่การรับผิดชอบ เป็นการร่วมกันบริหาร ทางจีนจัดการเรื่องของแรงงานที่ทำงานในแต่ละวัน ทางบริษัทจัดการเรื่องระบบบัญชี ระบบการทำงานเป็นระบบการบริหาร ธุรกิจแบบสมัยใหม่ที่ใช้การบริหารเงินทุนและเทคโนโลยีสมัยใหม่

เหตุผลในการเลือกรูปแบบการลงทุนของบริษัทในจีนเป็นลักษณะธุรกิจร่วมทุนระหว่างรัฐบาลจีนกับธุรกิจเอกชนชาวต่างชาติ (joint venture) เนื่องจากการลงทุนในธุรกิจพลังงานไม่เหมือนการลงทุนในธุรกิจอย่างอื่นที่ผลิตสินค้าแล้วมีการส่งออกไปขายที่อื่น มีการขนส่งเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ธุรกิจไฟฟ้าผลิตที่ไหนก็ตอบสนองความต้องการใช้ที่นั่น เป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ยังไม่มีธุรกิจเอกชนรายใดมีเงินไปลงทุน เอกชนต่างชาติหรือรัฐวิสาหกิจจีนจึงทำการร่วมทุนกับรัฐบาลจีนลงทุนในธุรกิจไฟฟ้าในเมืองที่ขาดแคลนไฟฟ้า

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าของจีน 90% เป็นการใช้น้ำมัน การผลิตไฟฟ้ามีการผลิตด้วยพลังงานน้ำ พลังงานความร้อนโดยใช้น้ำมัน น้ำมัน แก๊ส การผลิตโดยใช้นิวเคลียร์ การผลิตโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (solar energy) เป็นการลดการใช้พลังงาน (reducable energy)

เทคโนโลยีของโรงไฟฟ้าในจีนจะอยู่ในช่วงปี 2503-2513 เทคโนโลยีของจีนมีขนาดใหญ่ไม่สามารถลดปริมาณการผลิตให้ต่ำลงมาได้ ในขณะที่เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรของทางบริษัทมีขนาด

เล็กสามารถลดการผลิตให้ต่ำลงมาได้ 25-100% load factor ของประเทศจีนสามารถลดการผลิตลงมาได้ 55 % หมายความว่า ปริมาณการผลิตไฟฟ้าที่ทางจีนจะลดต่ำลงมาได้เป็น 55 % จึงมักทำให้มีปัญหาเกิดขึ้นเมื่อเกิดภาวะการผลิตเกินความต้องการ (over supply) โรงงานขนาดใหญ่ไม่สามารถลดการผลิตได้จึงต้องให้โรงงานขนาดเล็กหยุดการผลิต สำหรับเทคโนโลยีที่บริษัทใช้ในจีนไม่แตกต่างกับเทคโนโลยีที่ใช้ในประเทศไทยมากนัก เนื่องจากโรงไฟฟ้าที่บริษัทสร้างในจีนเป็นโรงไฟฟ้าขนาดเล็ก มีการควบคุมเป็นแบบอัตโนมัติ (automatic technology) โรงไฟฟ้าขนาดเล็กมีการใช้เวลาก่อสร้างน้อยกว่าโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่

2.2 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนมาจากเงินลงทุนในโครงการร่วมทุนระหว่างทางไทยและทางรัฐบาลจีน

2.3 ความเป็นมาและลักษณะการประกอบการของธุรกิจพลังงานตัวอย่างในประเทศจีน

ธุรกิจทางด้านพลังงานตัวอย่างนี้ เดิมทีดำเนินธุรกิจทางด้านสิ่งทอ (textile/garment business) อุตสาหกรรมรองเท้า (footware) พลาสติกพวกชิ้นส่วนประกอบรถยนต์ (spare part) ต่อมาดำเนินธุรกิจทางด้านอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ ปัจจุบัน บริษัทดำเนินธุรกิจทางด้านพลังงานไฟฟ้า การลงทุนในประเทศจีนเริ่มทำการลงทุนในปี 2536 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจาย (diversified) อุตสาหกรรมนี้ไปประเทศอื่น ในระยะแรกของการลงทุน บริษัทมีการกระจายฐานการผลิตในธุรกิจสิ่งทอ (relocate textile) ในประเทศจีน แต่ที่ประเทศจีน อุตสาหกรรมสิ่งทอเกิดภาวะอึมครึม ทางการเงินจึงเสนอให้ทางบริษัทประกอบธุรกิจทางด้านพลังงาน ฝ่ายบริหารของบริษัทจึงตัดสินใจลงทุนในธุรกิจพลังงานเมื่อต้นปี 2537 ที่มณฑลเจียงซู เจ้อเจียง หยุนหนาน

การลงทุนในธุรกิจทางด้านพลังงานของบริษัทในจีนมีการลงทุน 10 โครงการในจีน ในจำนวนนี้ 5 โครงการเป็นโครงการในมณฑลเจียงซู (Jiangsu) 3 โครงการเป็นโครงการในมณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang) และ 2 โครงการเป็นโครงการในมณฑลหยุนหนาน (Yunnan) เงินทุนที่ใช้ในโครงการเหล่านี้ รวมทั้งสิ้นประมาณ 240 ล้านดอลลาร์ โครงการเหล่านี้สามารถผลิตกระแสไฟฟ้า 387 เมกกะวัตต์ (158 เมกกะวัตต์ ใช้ในการดำเนินการทางพาณิชย์ (operating commercially) 30 เมกกะวัตต์ ใช้ในการทดสอบระบบ (test run) และส่วนที่จะใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าหลัก (remaining generation capacity) อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง โครงการทั้ง 10 โครงการนี้ คาดว่าจะเปิดดำเนินการทางด้านพาณิชย์ได้ในปี 2540

โครงการที่เจียงซูและเจ้อเจียงตั้งอยู่ในบริเวณแม่น้ำแยงซี (Yangtze River Delta area) ได้ประโยชน์จากผืนดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของชายฝั่งต่างๆ กับบริเวณเชิงเข้ บริเวณริมชายฝั่งที่อุดมสมบูรณ์ประกอบด้วยพื้นที่ทำการเกษตรและอุตสาหกรรมพื้นฐานของจีน ความต้องการ พลังงานเพื่อ

ใช้พัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมในบริเวณ 2 มณฑลนี้ จึงมีอยู่มาก รวมทั้งบริเวณ 2 มณฑลนี้มีส่วนประกอบต่างๆ สนับสนุนการลงทุนเช่น ทางด้านเทคนิคและการจัดการ การสื่อสารและสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านการคมนาคม ปัจจุบันนี้ ทั้งมณฑลเจียงซูและเจ้อเจียงเป็นแหล่งพลังงานที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของจีน

สำหรับโครงการที่มณฑลยูนหนานได้รับประโยชน์ทั้งจากทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์เท่าๆ กับประเทศไทยและประโยชน์จากการขยายการค้าในบริเวณสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ปัจจุบัน มณฑลยูนหนานได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวจากประเทศไทยเท่าๆ กับจากประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ มณฑลยูนหนานเป็นทำเลที่ตั้งที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยถ่านหิน แก๊สและแร่ธาตุหลากหลายชนิดอันเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

โรงงานด้านพลังงาน 5 โรงงานในเจียงซูตั้งอยู่ในเมืองอู่ซี (Wuxi City) ยี่ซิง (Yixing City) ตันหยาง (Danyang City) หวงตัง (Huangtang Township of the Danyang City) เฉินฮัง (Chenhang Township of the Zhangjiagang City) โรงงานพลังงานเหล่านี้เป็นโรงงานที่มีการผลิตร่วม (cogeneration) ทั้งไฟฟ้า (electricity) และพลังงานน้ำ (steam) เป็นการผลิตเพื่อรองรับความต้องการของอุตสาหกรรมและครัวเรือนในบริเวณรอบๆ ประโยชน์ของการทำการผลิตร่วม (cogeneration) ทำให้โรงงานพลังงานขนาดเล็กให้ความสำคัญกับการพัฒนาระดับประสิทธิภาพการผลิตพลังงานที่สูงกว่าเพื่อแข่งขันกับโรงงานพลังงานที่มีขนาดใหญ่กว่า ปัจจุบัน โรงงานพลังงานในยี่ซิง ตันหยางและเฉินฮังเปิดการผลิตแล้ว โรงงานพลังงานในอู่ซีและหวงตังอยู่ในระหว่างการทดสอบระบบก่อนเปิดดำเนินการ (undergoing test runs)

โรงงานด้านพลังงาน 3 โรงงานในมณฑลเจ้อเจียงตั้งอยู่ในเมืองหังโจว (Hangzhou City) จูจี (Zhuji City) และเจี๋ยซาน (Jiashan County) เช่นเดียวกับโรงงานพลังงานในมณฑลเจียงซู โรงงานทั้งสามนี้เป็นโรงงานที่มีการผลิตร่วม (cogeneration plants) ทั้งไฟฟ้าและสามารถผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำ (steam) และมีความสามารถทางการแข่งขันในระดับที่มีประสิทธิภาพ (competitive level of efficiency) ปัจจุบัน โรงงานในหังโจวและจูจีเปิดดำเนินการแล้ว โรงงานในเจี๋ยซานคาดว่าจะทดสอบระบบก่อนการเปิดดำเนินการ (undergo a test run) ในเดือนพฤษภาคม 2539

โรงงานด้านพลังงาน 2 โรงงานในมณฑลยูนหนานตั้งอยู่ในเมืองลูเหลียง (Luliang) และเมืองชวีจิ้น (Yuezhou county of Qujing City) ถึงแม้ว่า การผลิตของโรงงานเหล่านี้จะไม่ใช้การผลิตร่วม (cogeneration) แต่ทั้งสองโรงงานตั้งอยู่ใกล้เหมืองถ่านหิน (coal mines) ความสำคัญอยู่ที่ว่า ต้นทุนการขนส่งถ่านหินที่ต่ำกว่าจะทำให้โรงงานเหล่านี้มีศักยภาพทางการแข่งขันกับโรงงานขนาดใหญ่กว่า ทั้งสองโรงงานคาดว่าจะทดสอบระบบก่อนการเปิดดำเนินการ (undergo test runs) ปลายปี 2539

เวลาเปิดทำการ ในอดีตประเทศจีนทำงานกัน 6 วันต่อสัปดาห์ ปัจจุบันบริษัททำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ การทำงานของบริษัทจะเป็นการทำงาน 8 ชั่วโมงต่อกะ ทำงานวันละ 24 ชั่วโมงเนื่องจากความต้องการใช้ไฟฟ้ามีตลอดเวลา

2.4 ภาวะการลงทุนและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

ภาวะการลงทุนในมณฑลต่างๆ ในจีนและจำนวนคู่แข่งในธุรกิจเดียวกัน ภาวะการแข่งขันของธุรกิจพลังงานในระยะแรกไม่มีเนื่องจากประเทศจีนมีการขาดแคลนไฟฟ้าอย่างมาก แต่ละธุรกิจต่างช่วยเหลือตัวเอง คู่แข่งน้อยมาก ต่อมาในปี 2537 ทางรัฐบาลขณะนั้น มีจูหรงจี เป็นนายกฯ และผู้ว่าธนาคารชาติจีนไม่ต้องการให้มีการขยายในธุรกิจพลังงานซึ่งขยายปีละ 20-25% ต่อปี เป็นการขยายที่เร็วเกินไป (overheat) ประกอบกับในเวลานั้น เศรษฐกิจจีนมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงมาก และอัตราเงินเฟ้อก็สูงมากเช่นกัน รัฐบาลจีนจึงมีนโยบายการควบคุมเศรษฐกิจไม่ให้ขยายตัวเร็วเกินไป ทางการเงินจึงสั่งให้หยุดการขยายการผลิต ภาคธุรกิจก็รับนโยบายของรัฐ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจจึงชะลอตัวลง ในปี 2535-2536 ประเทศจีนขาดแคลนไฟฟ้ามาก นักลงทุนต่างชาติในจีนจึงมีการสร้างโรงไฟฟ้ากันเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่เริ่มก่อสร้างก่อนก็เริ่มก่อสร้างเสร็จพร้อมกันในปี 2538-2539 ทำให้ปัจจุบันเกิดภาวะการผลิตไฟฟ้ามีปริมาณเกินความต้องการ

นักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในธุรกิจนี้ มีจำนวนน้อยมากและไม่นับว่าเป็นคู่แข่งกันเนื่องจากผู้ลงทุนไทยรายอื่นไปพัฒนาทางด้านการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานน้ำ

2.5 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ปัญหาหลักที่นับว่า เป็นอุปสรรคประการสำคัญที่สุดของบริษัทตัวอย่างนี้ เป็นในเรื่องของการเก็บภาษีซ้ำซ้อน (double tax) การทำธุรกิจในจีน นอกจากต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว เมื่อนำผลตอบแทนจากการลงทุนกลับประเทศไทยจะต้องเสียภาษีอีก รัฐบาลไทยควรมีการเจรจา ระหว่างประเทศในเรื่องการเซ็นสัญญาภาษีซ้อน

ประการที่สอง เป็นเรื่องของระบบเศรษฐกิจการเมืองและวัฒนธรรมของประเทศไทยและประเทศจีนที่ไม่เหมือนกัน ทางจีนยังไม่คุ้นเคยกับบริษัทธุรกิจ เอกชนจีนยังไม่ให้ความสำคัญกับบริษัทต่างชาติ ธุรกิจของจีนยังต้องพึ่งคำสั่งจากรัฐบาลจีน ทางการเงินออกทุนให้เอกชนจีนเข้ามาร่วมทุนธุรกิจต่างชาติ บางครั้งก่อให้เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน สิ่งที่ควรแก้ไขคือ ผู้ลงทุนต่างชาติ ควรทำความเข้าใจกับผู้ลงทุนจีนว่า การบริหารงานของบริษัทต้องเป็นไปตามกระบวนการ การควบคุมการบริหารเป็นเรื่องของคณะกรรมการบริหารของบริษัท เอกชนจีนควรเข้าใจการเปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนเป็นแบบตลาด

2.6 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

การไปลงทุนในจีนของบริษัทจำเป็นต้องรู้จักรัฐบาลของมณฑลที่ไปลงทุนเพราะโครงการของบริษัทต้องติดต่อกับเมือง มณฑลมากกว่า ไม่ใช่การติดต่อกับส่วนกลาง ทางบริษัทจึงต้องขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลของมณฑลนั้นๆ

3. ธุรกิจอะไหล่รถยนต์และการประกอบรถยนต์

3.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของบริษัท การลงทุนในเกือบทุกโรงงานเป็นการร่วมทุนกับทางรัฐบาลจีน คือ โรงงานที่ 1 ทำการร่วมทุนกับทางรัฐบาลจีนในสัดส่วนการลงทุน 49: 51 ขณะนี้ทางบริษัทกำลังเพิ่มทุนอีกเพื่อให้ได้สัดส่วนการลงทุนเป็น 51% โดยการไปติดตั้งเครื่องจักรในประเทศจีน การลงทุนในโรงงานที่ 2 เป็นการลงทุน 61% ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด ทำให้ทางบริษัทมีส่วนในการบริหารมากขึ้น

3.2 แหล่งเงินทุน

การลงทุนมีการใช้เงินทุนจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศในการลงทุน

3.3 ประเทศอื่นๆ ที่บริษัทไปลงทุน

ประเทศอื่นๆ ที่ทางบริษัทไปลงทุน ทางบริษัทมีสำนักงานตัวแทนที่ปักกิ่ง สหรัฐฯ ที่แอลเอ และนิวยอร์ก

3.4 ความเป็นมาและลักษณะการประกอบธุรกิจรถยนต์ในประเทศจีน

ในช่วงปี 2536 บริษัทอะไหล่รถยนต์และการประกอบรถยนต์ตัวอย่างนี้ ทำการลงทุนในจีน บริษัทได้เปิดโรงงานในสาธารณรัฐประชาชนจีนจำนวน 5 โรงงาน ประเภทธุรกิจ เป็นธุรกิจการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ เหล็ก อะไหล่และการประกอบรถยนต์

ผลิตภัณฑ์ของบริษัท : Auto press part dies, Auto assembly jigs, checking fixtures, Auto body parts, Leaf springs, Hydraulic hoists for dump trucks, Trucks and trailers' equipments, Assembling bodies for dump trucks (semitrailers, full trailers and all kinds of special purposed trucks), steel roofs for pick-up trucks, steel bars for construction

เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : เมืองจีหลิน เมืองเจิ้นโจว มณฑลเหอหนาน และเมืองจีหนาน มณฑลซานตง

ที่เมืองจีหลิน ทางบริษัทตัวอย่างนี้ทำการลงทุนใน 3 โรงงาน ได้แก่

1. Chang chun Sammitr Die Co., Ltd. เป็นโรงงานแม่พิมพ์เหล็ก
2. Chang chun Sammitr Motors Co.,Ltd. เป็นโรงงานทำรถสเตชัน วากอน (station vagon) ผิดิตรถ van ของ Nissan

3. Faw-Sammitr Motor Manufacturing Co., Ltd. เป็นโรงงานผลิตรถดั้มพ์ รถหนัก รถบรรทุก ปัจจุบันสินค้าของบริษัทเน้นหนักการถ่ายทอดความรู้ (know-how) ไปที่จีน โรงงานนี้เป็น workshop โรงงานของรัฐบาล สมัยเหมาเจ๋อตุง สร้างโรงงานรถมาเพื่อการสงคราม โรงงานนี้มีชื่อว่า FAW (First Auto mobile Workshop) เป็นโรงงานที่มีการผลิตรถยนต์เป็นอันดับหนึ่งของจีน สินค้ามีคุณภาพมาก

ที่เมืองจินโจว มณฑลเหอหนาน ทำการลงทุนใน โรงงานที่ 4 คือ

4. Zhengzhou Nissan Automobile Co.,Ltd. ที่มณฑลนี้เป็นเมืองที่ค่อนข้างแห้งแล้ง โรงงานนี้ทางบริษัทร่วมทุนกับทางนิสสันที่ญี่ปุ่น

ที่เมืองจีหนาน ในมณฑลซานตง ทำการลงทุนในโรงงานที่ 5 คือ

5. Jinan Sammitr Special Motors Co.,Ltd. โรงงานนี้ ผลิตรถขนาดใหญ่ ประกอบรถดั้มพ์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่คล้ายๆ กับการผลิตที่โรงงาน FAW

ธุรกิจอะไหล่และการประกอบรถยนต์ที่ประเทศจีนมีลักษณะพิเศษตรงที่บริษัทที่จะเปิดดำเนินธุรกิจรถยนต์ได้ต้องขอใบอนุญาตการประกอบการ (license) กับทางรัฐบาล ทางรัฐบาลจีนเปิดโอกาสให้ต่างชาติมาจดทะเบียนได้ในเวลาหนึ่ง หลังจากนั้น ทางจีนจะไม่รับจดทะเบียนแล้ว ทางบริษัทได้ใบอนุญาตประกอบการและได้ร่วมทุนกับนิสสัน ในสัดส่วน 25: 5 การร่วมทุนเป็นรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ (know-how) ในการผลิตและประกอบรถยนต์

4.3.5 ภาวะการลงทุนและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

ภาวะการลงทุนในมณฑลต่างๆ ในจีน ธุรกิจนี้มีการลงทุนกันมากในมณฑลต่างๆ ของประเทศจีน แต่ลักษณะรถยนต์ของบริษัทที่ประกอบขึ้น มีลักษณะเป็นรถสารพัดประโยชน์ ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ใช้ครอบครัวทุกกลุ่มและคุณภาพของส่วนประกอบทุกชิ้น โดยใช้แม่พิมพ์ปั๊มทั้งหมดรถยนต์ในประเทศจีนโดยทั่วไปจะเอาเหล็กมาตีและใช้เชื่อมซึ่งเป็นงานที่ทำด้วยมือ (hand work) นักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในธุรกิจเกี่ยวกับยานยนต์มีหลายกลุ่ม แต่อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ยังไม่มี เพราะทางบริษัทผลิตรถทั้งคันเลย บริษัทอุตสาหกรรมเกษตรแห่งหนึ่งของไทยประกอบธุรกิจผลิตมอเตอร์ไซค์ที่เชียงใหม่ ลักษณะธุรกิจยานยนต์ที่บริษัทอุตสาหกรรมเกษตรดังกล่าวผลิตเป็นคนละ

ประเภทกับที่ทางบริษัทผลิต จึงไม่ใช่คู่แข่งกัน คู่แข่งของบริษัทในธุรกิจประกอบรถยนต์ที่ประเทศจีนยังไม่มี

3.6 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

อุปสรรคและสิ่งที่ควรแก้ไขจากการลงทุนในจีนในธุรกิจอะไหล่และการประกอบรถยนต์ ประการแรก เป็นเรื่องของระบบราชการในประเทศจีนที่ค่อนข้างซับซ้อนจากการที่ระบบการเมืองเป็นคอมมิวนิสต์มาก่อน ประชาชนทั่วไป รวมทั้งชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวยุโรปที่เข้าไปลงทุนจะไม่เข้าใจเพราะประเทศจีนมีระบบราชการที่ยังเป็นแบบคอมมิวนิสต์ ประการที่สองเป็นเรื่องภาษา ผู้ชำนาญทางเทคนิคจากไทยมีปัญหาในการสื่อสารกับชาวจีนเมื่อต้องการจะถ่ายทอดเทคโนโลยี เนื่องจากชาวจีนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษและช่างเทคนิคจากไทยไม่สามารถใช้ภาษาจีนได้

3.7 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ทางบริษัทไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐในประเทศไทย กฎหมายของไทยยังไม่เอื้ออำนวยให้ผู้ลงทุนไทยไปลงทุนที่ประเทศจีนหรือต่างประเทศ แตกต่างจากกฎหมายของสหรัฐอเมริกา บริษัทที่จะไปลงทุนในต่างประเทศ รัฐมีเงินกู้ดอกเบี้ยพิเศษแก่ผู้ไปลงทุนในต่างประเทศ มาตรการที่บริษัทตัวอย่างนี้ต้องการให้รัฐช่วยเหลือ เป็นในเรื่องของการอำนวยความสะดวกด้านการส่งออกสินค้าของบริษัท การช่วยเหลือด้านภาษีรายได้ของบริษัทเมื่อมีการส่งผลกำไรกลับประเทศ รวมทั้ง การจัดสรรเงินทุนดอกเบี้ยต่ำและการจัดโครงการเงินกู้พิเศษ ดอกเบี้ยต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์

สำหรับการช่วยเหลือจากทางการเงิน ทางบริษัทมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสนิทสนมกับรัฐบาล มณฑลจี๋หลินทำให้การลงทุนในจีนเป็นไปอย่างราบรื่น สิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับจากทางการเงิน เป็นสิทธิพิเศษด้านภาษีคือ ระยะเวลา 3 ปีแรกของการลงทุน ทางบริษัทสามารถนำเข้าชิ้นส่วนเครื่องจักรเครื่องมือโดยไม่เสียภาษีเลยและการอำนวยความสะดวกในการหาทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมแก่อุตสาหกรรมที่ทางบริษัททำการผลิตอยู่ ธุรกิจประกอบรถยนต์ที่ประเทศจีนกระจุกตัวอยู่ในมณฑลทางเหนือ เนื่องจากเป็นแหล่งป้อนวัตถุดิบและชิ้นส่วนแก่โรงงาน อุตสาหกรรมรถยนต์จึงค่อนข้างพัฒนาในขณะนี้

4. ธุรกิจเฟอร์นิเจอร์

ผลิตภัณฑ์ของบริษัท : เฟอร์นิเจอร์ชนิดต่างๆ

เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : กรุงเทพมหานคร

4.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของบริษัท เป็นการทำธุรกิจต่างชาติด่วน เป็นการลงทุนของบริษัท 100% การทำธุรกิจของบริษัทเฟอร์นิเจอร์นี้ เป็นลักษณะของธุรกิจกึ่งบริการคือ ทางบริษัทมีธุรกิจก่อนแล้ว จึงเข้าไปลงทุน ไม่ใช่การเข้าไปลงทุนแล้วเพื่อทำธุรกิจ

สาเหตุการเลือกรูปแบบการลงทุนลักษณะธุรกิจต่างชาติด่วนเพราะไม่มีมูลเหตุจูงใจใดๆ ที่ทางบริษัทจะร่วมทุนกับผู้ลงทุนจีน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเงินทุน จุดมุลเหตุจูงใจการลงทุนอาจมาจากข้อเสียของการที่ประชาชนจีนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจระบบเสรีนิยมทำให้เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ การร่วมทุนอาจทำให้มีปัญหาแตกแยกกันโดยใช่เหตุ

4.2 แหล่งเงินทุน เป็นการลงทุนโดยใช้เงินทุนของบริษัทเอง

4.3 ประเทศอื่นๆ ที่บริษัทไปลงทุน

ประเทศอื่นๆ ที่ทางบริษัททำการลงทุน บริษัทตัวอย่างนี้ลงทุนในประเทศเวียดนาม แต่การลงทุนในเวียดนามค่อนข้างจะมีอุปสรรคมาก ในอนาคตบริษัทจะทำการลงทุนที่ฮ่องกง ประเทศพม่า และประเทศกัมพูชา เป็นแบบโครงการรับเหมารวมแบบเบ็ดเสร็จ (Interior turn key project)

4.4 ความเป็นมาและลักษณะการเปิดดำเนินการธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ในประเทศจีน

โดยทั่วไป อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของจีนยังมีมาตรฐานต่ำกว่าของไทยมาก นักลงทุนไทยที่มีความชำนาญในธุรกิจประเภทนี้ จึงมีโอกาสเข้าไปแข่งขันในประเทศจีนมาก เพราะอุปสงค์ตลาดภายใน โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างโรงแรมขนาดใหญ่ หลายสิบแห่งในประเทศจีนมีอยู่มากมาย อีกทั้ง ประเทศจีนเองก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะผลิตเฟอร์นิเจอร์ชั้นดีและมีปริมาณพอเพียงเข้าไปสนองตอบความต้องการของโรงแรมเหล่านั้นได้อย่างเพียงพอ

ธุรกิจเฟอร์นิเจอร์นี้ทำการดำเนินธุรกิจในจีนตั้งแต่ปี 2530 แต่ในช่วงนั้นเป็นการลงทุนของบริษัทต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นธุรกิจที่เข้าไปทำโครงการในรูปแบบของบริษัทตกแต่งภายใน ในช่วงเวลานั้น ประเทศจีนเริ่มเปิดประเทศใหม่ๆ และมีการก่อสร้างอาคาร โรงแรม สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ค่อนข้างมาก ในช่วงปี พ.ศ. 2532 ทางประเทศจีนได้มีโอกาสเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ จึงมีการจัดเตรียมเรื่องโรงแรมต่างๆ ไว้ให้เพียงพอกับจำนวนนักกีฬาและผู้ชมที่เดินทางเข้าประเทศจีนในช่วงนั้น

ทางบริษัทเริ่มเข้าไปทำธุรกิจในจีน 3-4 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นงานตกแต่งโรงแรมทั้งหมดที่ปักกิ่ง ซึ่งเป็นช่วงที่จีนเริ่มเปิดประเทศ ดังนั้น ลู่ทางการทำธุรกิจจึงแจ่มใสมาก ในแง่ของความต้องการทางเศรษฐกิจแล้ว ช่วงนั้นมีความต้องการที่ขยายตัวค่อนข้างสูง ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยมาเลเซียและอินโดนีเซียและประเทศส่วนใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง ประเทศจีนจึงถูกบดบัง บริษัทเฟอร์นิเจอร์ตัวอย่างนี้ทำธุรกิจได้ 2 ปีเศษ ก็เกิด

วิกฤตการณ์เทียนอันเหมินทำให้ธุรกิจการเงินหยุดชะงักเกือบทั้งหมด ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทำให้ประเทศจีนปิดประเทศค่อนข้างถาวรและเศรษฐกิจจีนซบเซาไป 2-3 ปี ทางการจีนนำนโยบายแข็งกร้าวมาใช้เพื่อให้เศรษฐกิจเติบโตแบบยั่งยืน ซึ่งในช่วงเวลานั้นไทยมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง แต่ตรงข้ามกับจีนที่ปิดประเทศอยู่ สกุลเงินที่มีการซื้อขายในประเทศจีนมีอยู่ 2 สกุลคือ เงินหยวน RMB (เงินสำหรับใช้ภายในประเทศ ใช้ซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศได้เท่านั้น) กับเงินสำหรับชาวต่างประเทศใช้ ซึ่งแต่เดิมรัฐควบคุมการใช้จ่ายของประชากรในเรื่องการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ประชาชนไม่สามารถนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศอย่างฟุ่มเฟือยได้ ส่งผลให้การที่จะเข้าไปลงทุนทำธุรกิจการเงินต้องหยุดชะงักไป

โครงการที่บริษัทได้รับมีทั้งโครงการลงทุนของรัฐบาล สภาพการการค้าต่างๆ และจากบริษัทต่างประเทศเช่น สิงคโปร์ ซึ่งลงทุนในธุรกิจเฟอร์นิเจอร์จำนวนมาก ลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัทเป็นการรับโครงการจากลูกค้าดังกล่าวมาทำการตกแต่งภายในโดยใช้เฟอร์นิเจอร์ของบริษัทเอง

ช่วงเหตุการณ์จัตุรัสเทียนอันเหมินเกิดขึ้น ทางบริษัทได้หยุดการลงทุนในจีนเป็นระยะเวลา 2-3 ปี ช่วงนั้นประเทศจีนเข้าสู่ยุคเข้มงวด รวมทั้งนโยบายการต่างประเทศก็เป็นลักษณะปิดตัวเอง ประเทศจีนเริ่มฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอีกครั้งในปี 2536 เป็นต้นมา จีนใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 2-3 ปี ในการจัดการทางเศรษฐกิจมหภาคของจีนเอง รวมทั้งจัดการกับวิกฤตการณ์จัตุรัสเทียนอันเหมิน จีนได้ใช้เวลาปล่อยให้เรื่องคลี่คลายลงและใช้นโยบายต่างประเทศที่ดีขึ้น

หลังจากเรื่องคลี่คลายลงเป็นเหตุให้นักลงทุนต่างประเทศเริ่มเล็งเห็นทรัพยากรและความคุ้มค่าในการลงทุนคือ การที่จีนมีประชากรจำนวนมากและค่าแรงต่ำที่สุดในโลกเมื่อเทียบกับคุณภาพแรงงาน ทำให้เกิดการลงทุนในประเทศจีนจำนวนมาก ประเทศจีนวางแผนเศรษฐกิจมหภาคและกำหนดเส้นทางเศรษฐกิจที่คึกคัก หัวเมืองต่างๆ เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่รองรับการลงทุนต่างประเทศทั้งหมด ด้านเหนือมีเทียนสิน ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ จีหนาน กว่างเจา ถึงชิงเต่า ประเทศจีนได้พัฒนาเกี่ยวกับนิคมอุตสาหกรรมของตนเองตลอดแนวชายฝั่งทะเลทั้งหมด ตั้งแต่เหนือสุดถึงใต้สุด ธุรกิจการเงินทางเหนือส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมจากเกาหลีมาลงทุน ทางตอนกลางของประเทศส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมจากญี่ปุ่น ทางตอนกลางถึงตอนล่างของประเทศ ติดกับไต้หวัน อุตสาหกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นผู้ลงทุนจากไต้หวันมาลงทุน

ระหว่างปี 2532-2536 ประเทศจีนเริ่มเตรียมการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของประเทศจีนดำเนินการได้รวดเร็วกว่าประเทศไทยมาก เทคโนโลยีทางการก่อสร้างของประเทศจีนไม่เป็นรองใคร จะเป็นรองแต่ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีนสามารถสร้างอุตสาหกรรมต่างๆ รวมทั้งอุตสาหกรรมก่อสร้างได้เร็ว ดังนั้น ประเทศจีนจึงไม่สูญเสียเงินตราด้านการก่อสร้างออกนอกประเทศเนื่องจากต้นทุนการก่อสร้างของจีนที่ต่ำ

ปี 2536 ประเทศจีนมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน อุตสาหกรรมหลายอุตสาหกรรมย้ายกลับไปลงทุนในประเทศจีนตรงข้ามกับที่ทางภูมิภาคเอเชียมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ช้าลง อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลักเริ่มสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน ทำให้บางอุตสาหกรรมย้ายฐานการลงทุนไปประเทศเวียดนามและประเทศจีน ประเทศต่างๆ มีการปรับการลงทุนเช่น ประเทศมาเลเซียได้เปลี่ยนอุตสาหกรรมตนเองเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ขณะที่ประเทศไทยยังไม่มีเปลี่ยนแปลงการลงทุนเท่าใดนัก

ปี 2536 ธุรกิจโรงแรมและธุรกิจภาคอุตสาหกรรมเริ่มขยายตัวเป็นอย่างมาก ทางบริษัทจึงเริ่มเข้าไปประกอบธุรกิจในจีนอีกครั้ง หลังจากหยุดการลงทุนไป 3 ปีเศษ การประกอบธุรกิจเฟอร์นิเจอร์และการรับตกแต่งภายในของบริษัทอยู่ในช่วงตอนกลางถึงตอนเหนือของประเทศจีน การประกอบธุรกิจทางเหนือคือ ที่ปักกิ่ง ตอนกลางคือ บริเวณเซี่ยงไฮ้ ตอนล่างคือบริเวณกว่างเจา

ลูกค้าที่ติดต่อกับบริษัทมาเป็นเวลานานต้องการให้บริษัทกลับไปประกอบธุรกิจนี้ในประเทศจีนอีกครั้งหนึ่ง การประกอบธุรกิจของบริษัทที่ประเทศจีนเริ่มมีโครงการใหม่ๆ เข้ามาเช่น ในปี 2538 บริษัทได้ไปทำการตกแต่งห้างสรรพสินค้าที่ใหญ่ที่สุดในโครงการทางภาคเหนือของจีน ในอดีตบริษัทใช้วิธีการลงทุนในลักษณะของบริษัทสาขาข้ามชาติไปลงทุนในประเทศจีน แต่ประเทศจีนมีข้อจำกัดของบริษัทสาขา บริษัทตัวอย่างนี้จึงจัดตั้งเป็นบริษัทจดทะเบียนที่ประเทศจีน การจดทะเบียนในประเทศจีน ไม่ใช่บริษัทใดๆ จะสามารถจดทะเบียนได้ การประกอบธุรกิจนี้ในจีนต้องมีใบอนุญาตก่อน ประเทศจีนจึงสามารถควบคุมการประกอบอุตสาหกรรมต่างๆ ได้ ถ้าทางการจีนพิจารณาแล้วว่า ธุรกิจใดมีจำนวนมากแล้ว ทางการเงินก็จะจำกัดการออกใบอนุญาตที่ออกให้ต่างชาติ การลงทุนในจีนของบริษัทเป็นการซื้อใบอนุญาตต่อจากบริษัทที่มีปัญหา การซื้อใบอนุญาตก็เป็นไปได้ยากในจีน เมื่อทางบริษัทได้ใบอนุญาตแล้วก็นำใบอนุญาตไปจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทด้วยทุนจดทะเบียน 1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ การจดทะเบียนทำให้บริษัทมีโอกาสในการประกอบธุรกิจมากขึ้น ทำให้บริษัทสามารถออกบิลเงินสดที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ ทำให้ลูกค้าได้ประโยชน์ในเรื่องของสรรพากรและได้ประโยชน์จากบริษัทที่มีการจดทะเบียนใบอนุญาตจะมีความมั่นคงและผู้ป้อนสินค้า (supplier) มีความมั่นใจว่า ทางบริษัทมีความมั่นคง ไม่ถอนการลงทุน มีหลักมีฐานมากกว่าในอดีต

ลูกค้าส่วนใหญ่ของบริษัทที่ประเทศจีนโดยรวมแล้วคือ รัฐบาล ในระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ องค์กรประกอบส่วนใหญ่ รวมทั้งธุรกิจขนาดใหญ่เป็นองค์กรของรัฐ บางครั้งการลงทุนจากรัฐบาลกลางอาจจะไม่มี อาจเป็นการลงทุนจากสภาหอการค้า กลุ่มธุรกิจต่างๆ ของจีนหรือรัฐวิสาหกิจของจีน หน่วยงานเหล่านี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นของรัฐก็ได้ นอกจากกลุ่มลูกค้าที่เป็นภาครัฐแล้วก็มีกลุ่มธุรกิจต่างประเทศเช่น ฮองกง สิงคโปร์ที่เข้ามาลงทุนในประเทศจีน

4.5 จำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

ในช่วงปี 2536 เป็นช่วงที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนสูงมาก มีการขยายโครงการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์หลายโครงการ ทำให้มีธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ตกแต่งภายในเกิดขึ้นมากมาย ในจำนวนนี้มีผู้ประกอบการต่างประเทศที่ถือได้ว่าเป็นสี่เสือในจีนได้แก่ สิงคโปร์ ฮองกง ไต้หวัน เกาหลี ซึ่งมีแนวพรมแดนติดกับประเทศจีนทั้งหมด นักลงทุนที่ติดอันดับการลงทุน 1 ใน 15 ของประเทศจีนคือ สิงคโปร์ การลงทุนในธุรกิจนี้เพื่อตอบสนองกับความต้องการของประชาชนจีนที่มีรายได้เพิ่มขึ้น จากสถิติภายในประเทศจีนจะพบว่า การตกแต่งบ้านที่พักอาศัยของประชาชนจีนนิยมใช้เฟอร์นิเจอร์และสุขภัณฑ์ต่างๆ ที่มีคุณภาพดี

4.6 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ปัญหาหลักของการลงทุนในจีน ประเทศจีนมีประชากรค่อนข้างมาก แต่มีปัญหาคือคุณภาพแรงงานยังมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควรเนื่องจากประเทศจีนเพิ่งเปิดประเทศ ระบบการปกครองยังเป็นระบบคอมมิวนิสต์ การที่ทางจีนใช้ความพยายามในการหยุดความฟุ่มเฟือยทำให้ความรู้ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมภาคบริการที่มีลักษณะการฟุ่มเฟือยสูญหายไปกับกาลเวลา ประเทศจีนจึงมีปัญหาในเรื่องของคุณภาพคน ความรู้ในการประกอบอาชีพและปัญหาความเข้าใจในธุรกิจระบบทุนนิยม เมื่อจีนเปิดประเทศจึงต้องมีการฟื้นฟูความรู้ต่างๆ โดยการรับการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีจากบริษัทต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศจีน

อุปสรรคจากการลงทุนในจีน

ประการแรกเป็นเรื่องของระบบการปกครองของจีน การไปลงทุนในจีนถ้าไปลงทุน 100 บริษัท ก็จะต้องเสีย 9.5% การประกอบธุรกิจที่ประเทศจีนยากมากเนื่องจากระบบการเมืองและเศรษฐกิจเป็นระบบคอมมิวนิสต์ นักลงทุนจะใช้รูปแบบการลงทุนเช่นเดียวกับประเทศเสรีนิยมไม่ได้ การประกอบธุรกิจต้องร่วมทุนกับรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ การประกอบธุรกิจในจีน ความสัมพันธ์มิตรภาพถือว่าสำคัญที่สุด การทำธุรกิจแบบถือสต็อกหรือโบรชัวร์ (brochure) เข้าไปจะล้มเหลวในการลงทุน การดำเนินการทุกอย่างต้องเป็นฉันทน์เพื่อนก่อนเพราะชาวจีนมีความเชื่อว่า เพื่อนเท่านั้นที่จะนำธุรกิจมาให้เพื่อนได้ บุคคลแปลกหน้าเข้าไปทำการค้ากับจีนค่อนข้างยาก การลงทุนของชาวตะวันตกจะไม่เข้าไปร่วมทุนกับจีนโดยตรง ส่วนใหญ่จะมีการร่วมทุนกับฮองกง ไต้หวัน สิงคโปร์ เนื่องจากจะให้ชาวเอเชียเหล่านี้เป็นผู้ประสานผลประโยชน์ให้ ในเรื่องของสัมพันธ์ภาพทางธุรกิจ ซึ่งเป็นได้ 2 ทางคือ เป็นได้ทั้งโอกาสและอุปสรรค โอกาสทางการลงทุนจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ลงทุนมีสัมพันธ์ภาพทางธุรกิจที่ดีกับคู่ค้า แต่จะเป็นอุปสรรคทางการลงทุนต่อเมื่อผู้ลงทุนได้สูญเสียสัมพันธ์ภาพทางธุรกิจไป หลังจากมีคู่แข่ง

ประการที่สอง กฎระเบียบในเรื่องของการฝากเงินในประเทศจีนค่อนข้างเข้มงวดเช่น การจดทะเบียนบริษัทจำเป็นต้องมีเงินฝากที่แสดงให้เห็นว่า มีเงินฝากอยู่จริง เป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งในการการลงทุนเพราะระบบการธนาคาร ระบบเช็คของจีนที่ยังไม่เป็นระบบ

4.7 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลไทยนั้น บริษัทตัวอย่างนี้ไม่ได้รับการช่วยเหลือเนื่องจากระบบของประเทศไทยไม่ได้ช่วยให้ผู้ลงทุนไทยไปประกอบธุรกิจในต่างประเทศได้สะดวกสบาย นักลงทุนส่วนใหญ่ลงทุนด้วยตนเอง ทางบริษัทตัวอย่างนี้ก็เช่นเดียวกัน ดำเนินธุรกิจของตนเองมาโดยตลอด ความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ บางครั้งให้สิทธิพิเศษแก่ธุรกิจเพื่อการส่งออกเท่านั้น

5. ธุรกิจเบียร์

ผลิตภัณฑ์ของบริษัท : เบียร์

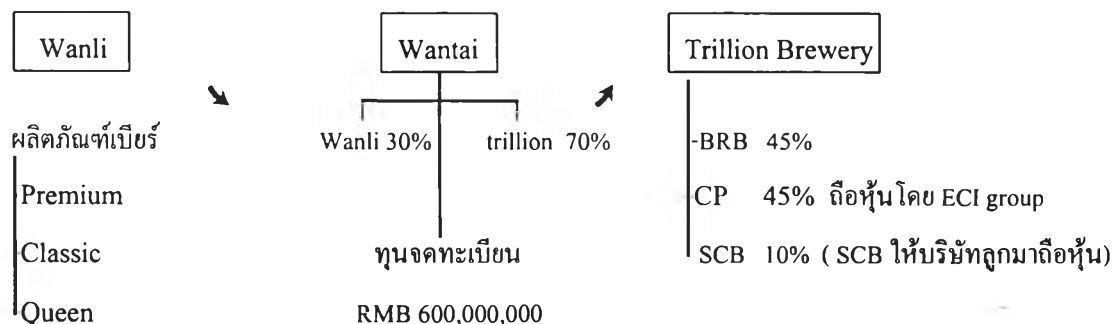
เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : ฮองกงและกว่างซี

5.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของบริษัทเป็นลักษณะการร่วมทุนคือ บริษัทเบียร์ว่านลี่ (wanli) ทำการร่วมทุนกับบริษัทในประเทศไทยชื่อว่า Trillion Brewery ซึ่งประกอบด้วยผู้ร่วมทุน 3 ฝ่ายคือ บริษัทเบียร์ของไทย บริษัทอุตสาหกรรมเกษตรและธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง แต่เดิมบริษัทเบียร์ในจีนชื่อว่า ว่านลี่ เมื่อบริษัทไปร่วมลงทุนจึงเปลี่ยนมาใช้ชื่อ ว่านไห้ ผลิตภัณฑ์ชื่อ ว่านลี่

บริษัทว่านลี่เดิมก่อนที่บริษัทเบียร์ตัวอย่างนี้จะไปควบกิจการ (take over) มีกำลังผลิต 9 หมื่นตัน มีส่วนแบ่งทางตลาดอยู่ลำดับที่ 2 ของประเทศจีน

แผนผังการร่วมทุน

เหตุผลการเลือกรูปแบบการลงทุนเป็นแบบการร่วมหุ้นเนื่องจากบริษัทไม่มีความชำนาญที่ประเทศจีน การติดต่อกับประเทศจีนมีอุปสรรคทางด้านภาษาจีน ระบบการปกครองที่เป็นคอมมิวนิสต์ การดำเนินการทุกอย่างเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นกับความเห็นชอบของผู้นำ หมายความว่า กฎระเบียบต่างๆ เปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพทางธุรกิจว่าเป็นอย่างไร ผู้ลงทุนมีความสนิทสนมเป็นการส่วนตัวกับผู้นำอย่างไร ผู้นำในจีนมี 2 ระดับคือระดับท้องถิ่นและระดับรัฐบาลกลาง บริษัทอุตสาหกรรมเกษตร (ผู้ร่วมทุนของบริษัทตัวอย่าง) มีความสนิทสนมกับทางผู้นำท้องถิ่นเนื่องจากมีโรงงานอาหารสัตว์และปูนซีเมนต์ที่หนานหนิงและการลงทุนที่หนานหนิง เป็นการสร้างงานแก่ประชาชนจีนเอง เดิมทีแรงงานของจีนมีเงินเดือนประมาณ 400 หยวน หลังจากที่ทางบริษัทไปลงทุนเงินเดือนของประชาชนจีนอยู่ที่ 1,200 หยวน เพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่าตัว การสร้างงานทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เทคโนโลยีที่ใช้ในการลงทุน หลังจากที่บริษัทไปลงทุนที่บริษัทว่านลี่ซึ่งเดิมมีกำลังการผลิต 9 หมั่นตัน ทางบริษัทพัฒนาเป็น 2 แสน 5 หมื่นตัน โรงงานที่สร้างที่ประเทศจีนอยู่ระหว่างการก่อสร้างจะเปิดประมาณเดือนตุลาคม ปี 2541 ก่อสร้างโดยบริษัทสตาร์เบอร์ ซึ่งเป็นบริษัทรับผิดชอบอุปกรณ์ผลิตเบียร์ที่ใหญ่ที่สุดของเยอรมัน เป็นโครงการริเริ่มแบบเบ็ดเสร็จที่ใหญ่ที่สุดในโลก กำลังการผลิต 1 แสนตัน มูลค่า 90 ล้านดอลลาร์หรือประมาณ 400 กว่าล้านบาท เป็นโครงการที่ทันสมัยที่สุดในประเทศจีน มีเทคนิคด้านเครื่องจักรที่สามารถผลิตเบียร์ที่มีคุณภาพดีที่สุด

5.2 แหล่งเงินทุน

การลงทุนของธุรกิจเบียร์ในประเทศจีนเป็นการระดมทุนจากผู้ร่วมทุนทั้งจากไทยและจีน

5.3 ประเทศอื่นๆ ที่บริษัทไปลงทุน

ประเทศอื่นๆ ที่ทางบริษัทไปลงทุนคือ ประเทศเยอรมันและทางบริษัทมีโครงการจะไปลงทุนที่ประเทศพม่า แต่ยังไม่ได้ลงทุนเนื่องจากมีปัญหาความมั่นคงทางการเมืองของพม่า

5.4 ความเป็นมาและลักษณะการประกอบการของธุรกิจเบียร์ตัวอย่างในประเทศจีน

บริษัทเบียร์ตัวอย่างนี้ ทำการลงทุนในฮ่องกง และกวางซี ซึ่งเป็นมณฑลทางใต้ของจีน กวางซีเป็นหนึ่งในสี่มณฑลที่ประชากรมีรายได้น้อยที่สุดในประเทศจีนได้แก่ กวางซี ทิเบต มองโกล ในอดีตการเดินทางไปมณฑลกวางซีมีความยากลำบากมากเพราะไม่มีถนนและระบบการคมนาคมขนส่ง แต่ในปัจจุบัน กวางซีเป็นเมืองที่ได้รับการพัฒนาเพราะลักษณะการใช้งบประมาณการพัฒนาประเทศของจีนจะใช้งบประมาณจำนวนมากไปที่เมืองหรือมณฑลเดียวเพื่อทำให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนา

ธุรกิจเบียร์ในประเทศจีนส่วนใหญ่เป็นของรัฐบาลจีน 100% แต่เนื่องจากการลงทุนในธุรกิจนี้ ผู้ลงทุนภายในประเทศจีนเองไม่มีเงินทุนและเทคโนโลยีในการผลิตเบียร์ นอกจากนี้ ทางด้านการจัดการในธุรกิจเบียร์ในจีนก็เป็นของพรรคคอมมิวนิสต์และเป็นที่น่าสังเกตว่า สินค้าของบริษัทเบียร์ในประเทศจีนมีขอดการจำหน่ายสูงเนื่องจากความเคยชินที่ประชาชนจีนมีต่อสินค้าของจีนหรือเป็นความนิยมในยี่ห้อ (brand royalty) ดังนั้น ผลิตภัณฑ์เบียร์ของบริษัทไทยรายนี้ จึงเป็นทางเลือกที่ 2 ของประชาชนผู้บริโภค รสนิยมของชาวจีนที่มีต่อการตัดสินใจในการซื้อเบียร์ ชาวจีนจะเลือกยี่ห้อนั้นก่อน เพราะฉะนั้น ลักษณะการเปิดดำเนินการธุรกิจเบียร์ต่างชาติในประเทศจีน จึงให้ความสำคัญกับการสร้างภาพลักษณ์ (image) โดยอาศัยการโฆษณา ประชาสัมพันธ์เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค

5.5 ภาวะการแข่งขันและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

ภาพรวมธุรกิจในมณฑลกว่างซี ในมณฑลกว่างซี มีธุรกิจของไทย 5 แห่งได้แก่ ธุรกิจอาหารสัตว์ของบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรแห่งหนึ่ง โรงงานมอเตอร์ไซค์ของกลุ่ม SPI โรงงานน้ำตาล บริษัทมิตรผล โรงงานปูนซีเมนต์ของบริษัทอุตสาหกรรมเกษตร ทูตติ้งของไทยพาณิชย์ เป็นที่ปรึกษาการลงทุน บริษัทเล็บออฟฟิตของไทยพาณิชย์ ประธานกรรมการไทยพาณิชย์ เป็นที่ปรึกษาทางด้านเศรษฐกิจของมณฑลนี้ จึงชักชวนผู้ลงทุนไทยมาลงทุน คนไทยที่ทำธุรกิจอยู่ในมณฑลกว่างซีมีประมาณ 30 คน

บริษัทเบียร์ของจีนมีที่หนานหนิง เมืองหลวงของมณฑลกว่างซี ที่ก๊วยหลิน บริษัทเบียร์คู่แข่งของบริษัทที่มีส่วนแบ่งทางการตลาด 1 แห่งและบริษัทเบียร์ขนาดเล็กอีก 2 แห่ง ที่เมืองหลิวโจวมีโรงงานผลิตเบียร์ประมาณ 5 โรงซึ่งมีขนาดเล็ก การผลิตไม่เป็นระบบการผลิตจำนวนมาก (mass product)

คู่แข่งที่เป็นคนไทย บริษัทเบียร์ไทยที่ไปลงทุนในจีนนั้นไม่มี สำหรับจำนวนคู่แข่งในธุรกิจเดียวกัน คู่แข่งของทางบริษัทที่เป็นผู้นำด้านการตลาดอยู่ในเมืองก๊วยหลิน เมืองก๊วยหลินเป็นเมืองในมณฑลกว่างซีติดอันดับ 1 ใน 10 อันดับของประเทศจีน เมืองก๊วยหลินอยู่ห่างจากหนานหนิง 100 กิโลเมตร มีสนามบินนานาชาติ ประชากรต่อพื้นที่ของเมืองก๊วยหลินมีจำนวนหนาแน่นกว่าเมืองหนานหนิง ที่หนานหนิง รายได้ประชากรเฉลี่ย 400 หยวนต่อเดือน (1 หยวน= 4 บาท) ที่ก๊วยหลิน บริษัทตัวอย่างมีคู่แข่งชื่อ บริษัทลี่ฉวน ซึ่งมีกำลังการผลิต 1 แสน 2 หมื่นตันต่อปี คู่แข่งในธุรกิจเบียร์ของบริษัทตัวอย่างที่เหลือเป็นธุรกิจเบียร์รายย่อยตามเมืองหลิวโจว รัฐบาลจีนไม่ได้ใช้จ่ายงบประมาณที่มณฑลกว่างซี แต่ใช้จ่ายงบประมาณไปทางเหนือ เซียงไฮ้ เซินเจิ้น ปักกิ่ง ประมาณปี 2536 รัฐบาลจีนพัฒนาทางด้านได้จึงใช้จ่ายงบประมาณทางการสร้างระบบคมนาคม ทางด่วน ทางรถไฟในมณฑลเสฉวน ก๊วยหลิน หนานหนิง กวางเจา ทำให้เมืองนี้เปลี่ยนแปลงจากเมืองปิดเป็นเมืองเปิด

5.6 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ประการแรกคือ ทางด้านภาษา แม้บริษัทจะมีบุคลากรชาวไทยที่ใช้ภาษาจีนได้ แต่ก็ไม่สามารถพูด อ่าน เขียนได้ 100% แต่มีความรู้ที่สามารถติดต่อกับชาวจีนได้เพียง 60% ภาษาจีนบางคำไม่สามารถสื่อสารได้ ขณะเดียวกัน ช่างเทคนิคชาวตะวันตกของบริษัทไม่สามารถพูดภาษาจีนได้ การสื่อสารต้องผ่านคนกลางคือ ล่ามซึ่งเป็นชาวจีนที่มีความเข้าใจภาษาอังกฤษได้เพียง 40%

ประการที่สองคือ วัฒนธรรม ชาวจีนในอุดมคติของคนไทยที่ประเทศไทยแตกต่างกับชาวจีนที่ประเทศจีน วัฒนธรรมการกินอยู่ของชาวจีนในประเทศไทยกับชาวจีนในประเทศจีนก็แตกต่างกัน เช่น เรื่องการดื่ม ชาวจีนดื่มสุรามาก การเป็นแขกของชาวจีน ชาวจีนจะให้ดื่มสุราจนเมาและเรื่องความสะดวกสบายของประเทศจีนมีน้อยมาก ประเทศจีนเป็นประเทศปิดมานาน วัฒนธรรมทุกอย่างไม่เหมือนกัน การกินการอยู่ การทำงานไม่เหมือนกับวัฒนธรรมการทำงานสากล เมื่อทางบริษัทไปจัดระบบใหม่ชาวจีนจะไม่ยอมรับ

ประการที่สามคือ เรื่องของความเชื่อ (belief) ชาวจีนเชื่อว่าประเทศจีนเจริญกว่าประเทศไทยมาก ประเทศไทยในแผนที่เล็กมาก กระจกความเชื่อนี้มีทุกแห่งในจีน เมื่อบริษัทไทยไปลงทุนในจีน ชาวจีนจะไม่ยอมรับและไม่ยอมทำงานภายใต้คำสั่งของผู้บริหารไทย แต่จะยอมรับและเชื่อฟังผู้บริหารสูงสุดชาวจีน การเป็นสังคมนิยมทำให้ไม่มีการแบ่งชนชั้น การที่ผู้ลงทุนไทยเข้าไปลงทุนในจีนเป็นการไปแบ่งแยกสังคมจีนโดยการนำระบบการทำงานที่มีเจ้านายเข้ามา

ประการที่สี่ คือ ระบบการทำงาน บริษัทส่วนใหญ่ในจีนก่อนเปิดประเทศเป็นของรัฐบาลกลางและพรรคคอมมิวนิสต์ แรงงานจะทำงานหรือไม่ทำงานก็ได้ค่าจ้างเท่าเดิม รัฐต้องเลี้ยงดูผู้ว่างงานตลอดชีพ นโยบายกำหนดจากพรรคเช่น พรรคต้องการผลผลิตเกษตร 10% รัฐบาลท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามให้ได้ ระบบคอมมิวนิสต์เป็นสิ่งชี้แนะนโยบายของบริษัทและชี้นำวัตถุประสงค์ขององค์กรทุกด้าน ก่อนที่บริษัทจะมาร่วมทุนกับบริษัทในจีน บริษัทนั้นแต่เดิมรัฐบาลกลางเป็นผู้ถือหุ้น 100% นโยบายเป็นของรัฐบาลกลาง เมื่อมีการร่วมทุน บริษัทตัวอย่างนี้จึงพบว่า นโยบายหลักของรัฐ เป็นปัญหาแก่องค์กรอย่างยิ่ง ที่ประเทศจีนจะมีประธานบริหาร (chairman) พนักงานทุกคนต้องรายงานความเป็นไปของบริษัทแก่ผู้นำผู้เดียว พนักงานจีนจึงยอมรับผู้บังคับบัญชาจีนผู้เดียว การที่มีระบบบริหารงานเช่นนี้ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของนโยบายที่กำหนดจากฝ่ายบริหารจีนและไทยและปัญหาความเชื่อถือและการยอมรับของพนักงาน ปัญหาเหล่านี้เชื่อมโยงกับปัญหาใน 3 ประการข้างต้นคือ ภาษา วัฒนธรรมและความเชื่อ

ในปี 2540 เป็นเวลา 2 ปีที่บริษัทเบียร์ตัวอย่างนี้เข้าไปลงทุนในจีน บริษัทพบว่า ปัญหาเรื่องระบบการบริหารงานของจีนเป็นปัญหามาก ปัญหารองลงมาเป็นปัญหาด้านการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ การที่ผู้บริหารเดิมของจีนมีตำแหน่งหลังการร่วมทุน 3 ตำแหน่งคือ ตำแหน่งประธานบริษัท ผู้ช่วยผู้จัดการและสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ในมณฑล ซึ่งผู้จัดการทั่วไปของจีนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกพรรคในเมืองอีกที ทำให้พนักงานไม่เชื่อฟังผู้จัดการคนไทย การแก้ปัญหาคำสั่งการภายในของบริษัท ต้องใช้เวลาอย่างน้อย 3 ปี โดยการเปลี่ยนผู้ดำรงตำแหน่งทางด้านการบริหาร

5.7 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

บริษัทได้รับความช่วยเหลือจากทางการจีนในการได้รับการยกเว้นภาษี 5 ปีแรกหลังจากที่มีกำไร การยกเว้นภาษีการนำเข้าเครื่องจักร อุปกรณ์ การได้รับอนุญาตให้นำช่างเทคนิคเข้าไปทำงานโดยไม่จำกัดจำนวน การได้รับอนุญาตให้นำเข้าวัตถุดิบในช่วง 2 ปีแรกโดยไม่ต้องเสียภาษี นอกจากนี้ที่ประเทศจีนมีระบบการจ่ายภาษีที่แตกต่างจากหลายประเทศคือ ภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถผ่อนได้โดยการยื่นแบบภาษีมูลค่าเพิ่มไปก่อน เมื่อมีเงินค่อยชำระ แต่ต้องมีความสัมพันธ์กับส่วนกลางเนื่องจากระบบการปกครองของจีนเป็นคอมมิวนิสต์ ระบบการผ่อนภาษีมูลค่าเพิ่มนี้ใช้ได้กับบางธุรกิจเท่านั้น

6. ธุรกิจผลิตภาชนะเมลามีน

ผลิตภัณฑ์ของบริษัท : ภาชนะเมลามีน

เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : กรุงปักกิ่ง

4.6.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของบริษัท บริษัทผลิตภาชนะเมลามีนตัวอย่างนี้เริ่มเข้าไปลงทุนในประเทศจีนตั้งแต่ปี 2534 การลงทุนจัดตั้งบริษัทเป็นการร่วมทุนระหว่างไทยกับทางรัฐบาลจีน สัดส่วนการถือครองหุ้นระหว่างไทยกับรัฐบาลจีนคือ 40:60 ในปี 2538 บริษัทมีเงินทุนจดทะเบียน

18,339,700 บาท ในปี 2539 บริษัทมีเงินทุนจดทะเบียน 17,391,971 บาท เวลาเปิดทำการ เหมือนประเทศไทยคือ 8.00-17.00 น. วันจันทร์-ศุกร์

เหตุผลในการเลือกรูปแบบการลงทุน การลงทุนของบริษัทในจีนเป็นลักษณะธุรกิจร่วมทุนระหว่างรัฐบาลจีนกับชาวต่างชาติ (Joint Venture) เป็นเพราะในระยะแรกที่บริษัทเข้าไปลงทุน ทางบริษัทไปใช้ที่ดินของรัฐบาล ทางการเงินออกค่าที่ดิน แล้วอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ แต่ทางรัฐบาลจีนมิได้มีส่วนร่วมในการร่วมบริหาร แต่มีส่วนในการจัดตั้งบริษัทเหมือนการจัดตั้งบริษัทตามปกติ ก่อนหน้าที่บริษัทจะทำการลงทุนทางตรงในจีน ทางผู้บริหารของทางบริษัทเคยไปลงทุนส่วนตัวที่เกี๋งเซีย ที่ซัวเถา แต่การลงทุนล้มเหลวจึงยกเลิกการลงทุนและก่อนหน้าที่ทางบริษัทจะทำการลงทุนที่ปักกิ่งอย่างเป็นทางการ ทางบริษัทมีความสัมพันธ์กับรัฐบาลจีนระดับผู้ว่าและรองผู้ว่ากรุงปักกิ่งเป็นอย่างดีมาก่อนทำให้การดำเนินธุรกิจของบริษัทในจีนดำเนินไปได้ด้วยดี

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตภาชนะเมลามีน (Melamine formaldehyde Resins) ประกอบด้วย ส่วนประกอบพวกเมลามีน เซลลูโลสหรือเยื่อกระดาษซึ่งมีในประเทศจีนเป็นจำนวนมาก เมลามีน crystal ซึ่งทำมาจากแก๊สธรรมชาติและ formaldehyde มาจากแก๊สธรรมชาติเช่นกัน

เทคโนโลยีที่ใช้ในจีนจะเหมือนกับในประเทศไทยแต่เทคโนโลยีของบริษัทสูงกว่าบริษัทอื่น ทำให้การผลิตด้วยขามมีคุณภาพที่ดีกว่า มีความแตกต่างทางด้านผลิตภัณฑ์ (product differentiation) ทำให้ทางบริษัทสามารถดำรงธุรกิจอยู่ได้

6.2 ประเทศอื่นๆ ที่บริษัทไปลงทุน

นอกจากประเทศจีนแล้ว บริษัทยังได้ทำการลงทุนที่ประเทศอินโดนีเซีย โดยร่วมทุนกับสยามซีเมนต์ลงทุนในนามของบริษัท PT. Srithai Maspion Indonesia Co., Ltd. ทำการผลิตด้วยขามเมลามีนและลงทุนที่ประเทศเวียดนามทำการผลิตสินค้าพลาสติก จำพวกสินค้าที่ใช้ในอุตสาหกรรมโครงการในอนาคตจะมีการลงทุนที่พม่าและเชียงไฮ้

6.3 ความเป็นมาและลักษณะการเปิดดำเนินการธุรกิจภาชนะเมลามีนในประเทศจีน

บริษัทตัวอย่างนี้เปิดกิจการในประเทศจีนในนามของบริษัท Beijing Huatai Replica of Porcelain Products Co., Ltd. ประเภทของธุรกิจเป็นการผลิตภาชนะเมลามีน ธุรกิจเมลามีนที่ปักกิ่งเดิมที่มีนักลงทุนชาติต่างๆ เข้าไปลงทุนจำนวนมากกว่า 100 บริษัท แต่ต่อมาบางบริษัทไม่สามารถแข่งขันทางธุรกิจได้เพราะคุณภาพไม่ค่อยดี ทำให้ไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคาด้วยขามกระเบื้องที่ผลิตโดยประเทศจีนเองและบริษัทเหล่านั้น ไม่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย การผลิตด้วยขามจึงไม่มีตลาด ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าภายในประเทศจีนได้ จึงเหลือบริษัทที่สามารถอยู่ในตลาดได้ 10 กว่าบริษัท ส่วนใหญ่เป็นบริษัทจากประเทศไต้หวันลงทุนในธุรกิจนี้มากที่สุด รองลงมาคือ ฮองกง

ซึ่งการลงทุนส่วนใหญ่เป็นลักษณะการร่วมทุน การลงทุนของบริษัทต่างชาติเหล่านี้ เป็นการไปใช้แรงงานราคาถูกในจีน แล้วทำการส่งออก ลูกค้านั้นของบริษัทส่วนใหญ่เป็นประชาชนชาวจีนเนื่องจากการผลิตของบริษัทผลิตเพื่อขายภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่

6.4 ภาวะการแข่งขันและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

สภาพการลงทุนที่ปักกิ่ง การลงทุนดำเนินไปได้ดี ส่วนที่เซี่ยงไฮ้จะมีการลงทุนในอนาคต ซึ่งเป็นโครงการปี 2539 ร่วมกับ บริษัทอุตสาหกรรมเกษตรแห่งหนึ่งของไทยจัดตั้งโรงงานพลาสติกผลิตผลิตภัณฑ์จำพวกถัง ลัง เป๊ปซี่ โคล่า แต่ขณะนี้มีการชะลอโครงการอย่างไม่มีกำหนดเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของไทยเกิดภาวะชบเซาและการหาแหล่งเงินทุนมีความยากลำบาก นักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในธุรกิจนี้ยังไม่มี คู่แข่งของธุรกิจเมลามีนที่สำคัญคือ ได้หวันซึ่งมีการลงทุนในจีนหลายบริษัท

6.5 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ปัญหาที่เกิดจากการลงทุนในจีนคือ ปัญหาโรงงานที่ผลิตด้วยขามเมลามีนในจีนทำการแข่งขันโดยการผลิตผลิตภัณฑ์คุณภาพไม่ดีและจำหน่ายราคาถูกกว่ามาก เป็นการแบ่งตลาดด้วยขามไปส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ต้องแข่งขันกับผลิตภัณฑ์กระเบื้องของประเทศจีนที่มีราคาถูกและจีนมีชื่อเสียงเรื่องถ้วยขามกระเบื้องสี ทั้งที่มีลวดลายและไม่มีลวดลาย โอกาสที่สินค้าเมลามีนจะได้รับความนิยมในประเทศจีนและการที่จะโน้มน้าวให้ประชาชนจีนมาใช้สินค้าเมลามีนมีไม่มาก เพราะฉะนั้นชาวต่างประเทศจึงไม่มาลงทุน ส่วนบริษัทที่มาลงทุนในจีนต้องการใช้ประโยชน์จากค่าจ้างแรงงานต่ำในการผลิตเพื่อการส่งออก

สิ่งที่ควรแก้ไขคือ การลอกเลียนแบบเทคโนโลยีในจีน เนื่องจากที่ผ่านมาจากจีนเพิ่งเปิดประเทศได้ไม่นาน เทคโนโลยีบางอย่าง ทางจีนยังไม่มี ทางบริษัทจำเป็นต้องซื้อเทคโนโลยีเพิ่มเติม สินค้าที่บริษัทผลิตใช้เทคโนโลยีสูงสุด ทางบริษัทถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ทางจีนส่วนหนึ่งเพราะเกรงว่า ทางจีนจะนำเทคโนโลยีไปเผยแพร่ ทางบริษัทจึงไม่ได้เปิดเผยให้ทางจีนทั้งหมด

6.6 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ทางบริษัทไม่ได้ขอความช่วยเหลือจากทางรัฐบาลไทย ส่วนความช่วยเหลือที่ได้รับจากทางรัฐบาลจีน บริษัทได้รับความช่วยเหลือในเรื่องการส่งเสริมการลงทุน เรื่องภาษีอากรที่รัฐบาลจีนยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบ

7. ธุรกิจผลิตสินค้าผู้บริโภค

ผลิตภัณฑ์ของบริษัท : สินค้าผู้บริโภค อาหาร เครื่องดื่ม

เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : เชียงไฮ้

7.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของบริษัท เป็นการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคไปจำหน่ายในประเทศจีน เหตุผลในการเลือกการลงทุนในขั้นต้นของบริษัทในจีนเป็นการส่งออกเพราะการส่งออกมีความเสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนทางตรง แต่สามารถกระทำได้ง่ายกว่า การลงทุนทางตรงมีค่าใช้จ่ายสูง และต้องใช้เวลาอันพอสมควรในการศึกษาให้รอบคอบก่อนจะไปลงทุน แต่ทางบริษัทมีแนวโน้มจะไปลงทุนทางตรงในจีนในอนาคต

7.2 แหล่งผลิต

แหล่งผลิตสินค้าของบริษัทมาจากประเทศไทยและทางบริษัทสามารถควบคุมแหล่งผลิตไว้ได้ สินค้าที่บริษัทจะไปลงทุนในจีนเป็นสินค้าที่มีความโดดเด่นและบริษัทมีความชำนาญในการผลิต สำหรับนักธุรกิจไทยไม่ควรปฏิเสธตนเองก่อนเข้าไปในจีน นักลงทุนไทยจำนวนมากมักจะไม่กล้าลงทุนในธุรกิจหลายธุรกิจที่น่าจะมีโอกาสเช่น สินค้าประเภทเครื่องดื่ม นักลงทุนไทยมักจะกล่าวกันว่า ชาวจีนนิยมชงชาดื่มเอง เครื่องดื่มชาของไทยอาจจะจำหน่ายในจีนไม่ได้ แต่เมื่อประเทศญี่ปุ่นทดลองตลาดจำหน่ายจำนวนหนึ่ง ก็ประสบความสำเร็จในจีนมากเช่น อุหลงฉา เป็นชากระป๋องผลิตโดยญี่ปุ่น ซึ่งเป็นคู่แข่งกับได้หวันคือ president food เป็นชามะนาว บรรจุกล่อง UHT

7.3 ลักษณะการเปิดดำเนินการธุรกิจสินค้าผู้บริโภคในประเทศจีน

บริษัทตัวอย่างนี้ เป็นอีกบริษัทหนึ่งที่เข้าไปวางฐานที่มั่นในประเทศจีนนับสิบปี โดยทางบริษัทไปตั้งสำนักงานตัวแทนที่เชียงไฮ้เพื่อศึกษาโอกาสทางการลงทุนในจีนและเพื่อตรวจสอบตลาดของสินค้าว่าสินค้าใดมีโอกาสและนำเสนอข้อมูลแก่บริษัทแม่ในประเทศไทย ประเภทของธุรกิจที่ทางบริษัทจะไปลงทุนในจีนเป็นธุรกิจทางด้านสินค้าผู้บริโภค อาหาร เครื่องดื่ม สินค้าที่ใช้ประจำวัน แป้งเด็ก ซึ่งเป็นสินค้าที่บริษัทมีความชำนาญ การไปลงทุนในจีนต้องใช้การโฆษณาประชาสัมพันธ์มากเช่น บริษัทซานโดร่าจำหน่ายสินค้าในเชียงไฮ้ 3 เดือน ต้องเสียค่าโฆษณาถึง 1,000 ล้านบาท การลงทุนของบริษัทในจีนจะต้องใช้ความระมัดระวังมากเพื่อป้องกันการล้มเหลวเพราะเป็นชื่อเสียงของบริษัท ทางบริษัทเห็นว่า สินค้าประเภทเครื่องดื่ม น้ำผลไม้ น้ำกาแฟ เป็นสินค้าที่ไม่มีปัญหาทางด้านกฎหมายมากนัก เครื่องดื่มกาแฟที่มีชื่อเสียงที่ประเทศจีนคือ โคคาและซันจูรี่ ปัจจุบันทางบริษัทส่งออกสินค้าผู้บริโภคไปประเทศจีนแต่ไม่สามารถเปิดเผยตราสินค้าได้ เนื่องจากการป้องกันการเกิดคู่แข่งในอนาคตเพื่อมิให้คู่แข่งรู้ว่า บริษัทกำลังทดสอบตลาดใด เพื่อการหาช่องทางเข้าสู่ตลาดทั้งหมด ปัจจุบันทางบริษัทยังไม่ทำการลงทุนในจีน แต่มีการทำการค้า การส่งออกไปยังจีน

7.4 ภาวะการแข่งขันและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

สภาพการลงทุนที่แข่งขันได้ การลงทุนที่แข่งขันได้ในช่วงปี 2536 ยังมีช่องทางการแข่งขันกับบริษัทต่างประเทศได้ แต่เมื่อปี 2540 การจะไปลงทุนที่แข่งขันได้มีความยากลำบากมากขึ้น บริษัทที่ไปลงทุนส่วนใหญ่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ติดอันดับ 1 ใน 50 ของโลก ขณะที่การลงทุนในเมืองเล็กๆ ยังมีโอกาสการลงทุน กลุ่มลูกค้าของบริษัทส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริโภคภายในประเทศจีน

จำนวนคู่แข่งในธุรกิจเดียวกัน ภาวะการแข่งขัน การที่จะเข้าไปลงทุนในจีนนั้น บริษัทส่วนใหญ่จะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 3-5 ปี จึงจะมีกำไรเพราะขณะนี้ภาวะการแข่งขันในจีนค่อนข้างสูงพอสมควร ปัจจุบันมีบริษัทไทยเข้าไปลงทุนในธุรกิจทางด้านสินค้าผู้บริโภคหลายรายเช่น บริษัทกระเทียมแดง บริษัทผลิตทีออฟฟี่ บริษัทเอ็มแอนด์เอ็ม บริษัทไมโล บริษัทน้ำผลไม้บางกอก ทิปโปและเคดี การจะเข้าไปในตลาดจีนได้ต้องใช้ความพยายามอย่างมากเช่น การลงทุนของบริษัทกระเทียมแดงในจีนต้องใช้ความพยายามอย่างมาก การลงทุนในจีนต้องอาศัยความร่วมมือที่สร้างกันไว้ในท้องถิ่นจึงจะประสบความสำเร็จ

7.5 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

เนื่องจากการที่ภาวะการณ์ปัจจุบันเป็นยุคโลกไร้พรมแดน (globalization) นักลงทุนไทยจึงจำเป็นต้องขยายเครือข่ายไปต่างประเทศเพราะเหตุว่า การดำเนินธุรกิจแต่ในประเทศไทยซึ่งตลาดจะแคบไม่สามารถขยายธุรกิจได้ ประเทศจีนตลาดกว้างใหญ่ การเข้าไปลงทุนจำเป็นต้องเข้าถึงและต้องสร้างพันธมิตรทางธุรกิจในจีน ตราหรือเครื่องหมายการค้าและต้องพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพดี

ปัญหาสำคัญของการค้า การลงทุนในธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภคในจีนมีไม่มากนัก แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากข้อเสียของนักลงทุนไทยคือ การไม่กล้าออกไปลงทุน ผู้ลงทุนไทยกลัวความล้มเหลวจากการลงทุนเพราะมีประสบการณ์จากนักลงทุนรุ่นแรกๆ ที่ทำการค้าที่ประเทศจีน นักลงทุนไทยเข้าไปลงทุนในจีนน้อยเมื่อเทียบกับนักลงทุนจากฮ่องกง ได้หวั่น นักลงทุนไทยส่วนใหญ่ทำการค้าการลงทุนด้วยการรอคำสั่งซื้อ (order) จากต่างประเทศมาสั่งซื้อสินค้าอย่างเดียว ไม่นิยมออกไปหาตลาดในต่างประเทศ สินค้าบางชนิดเช่น น้ำมันมะม่วงกระป๋องของไทยรสชาติดี แต่นักลงทุนไทยนิยมส่งไปขายที่สิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศที่ไม่มีสินค้าเป็นของตนเอง แต่สามารถนำสินค้าจากประเทศต่างๆ ไปขายได้ราคาดีในจีนเป็นจำนวนมาก การทำการค้าการลงทุนกับจีนไม่เหมือนกับประเทศอื่น นักลงทุนไทยต้องเข้าถึง การลงทุนในท้องถิ่นต้องพิจารณาว่า ท้องถิ่นนั้นเหมาะกับสินค้าอะไร วัตถุประสงค์เหมาะสมไหม ตลาดและผู้ร่วมทุนเป็นอย่างไร สิ่งที่ต้องปรับปรุงจากการลงทุนในจีนคือ ทางของไทยควรส่งเสริมสนับสนุนผู้ลงทุนไทยรายย่อยให้สามารถขยายการค้าการลงทุนในประเทศจีน เพราะสินค้าไทยหลายชนิดน่าจะมีโอกาสมากในจีน

7.6 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐนั้น ไม่มี

8. ธุรกิจแปรรูปน้ำมันละหุ่งและการส่งออกข้าวหอมมะลิ

ประเภทของธุรกิจที่ลงทุน : เป็นธุรกิจแปรรูปน้ำมันละหุ่งและการส่งออกข้าวหอมมะลิ

มณฑลที่ทำการค้า การลงทุน : การค้าขายครอบคลุมหลายมณฑล

8.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของบริษัท การลงทุนทางตรงในรูปแบบการไปตั้งโรงงานใหม่ที่ประเทศจีนใช้เงินทุนสูง แต่การเริ่มต้นลงทุนโดยการใช้รูปแบบการลงทุนแบบร่วมทุน (joint venture) กับโรงงานที่มีอยู่แล้วในประเทศจีนเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ที่บริษัทตัวอย่างนี้ให้การพิจารณา

เหตุผลในการเลือกรูปแบบการลงทุนของบริษัทในประเทศจีนเป็นลักษณะการไปร่วมทุนนั้น เพราะเป็นการลงทุนที่ใช้เงินทุนจำนวนไม่มากนักและเป็นวิธีที่ดีที่สุด เนื่องจากขณะนี้โรงงานที่ประเทศจีนประสบปัญหาการบริหารไม่เข้มแข็งในระบบรัฐวิสาหกิจ ทางบริษัทจึงเสริมทุนลงไปและถือหุ้นใหญ่

จากการที่ทางการจีนขาดความชำนาญด้านการตลาด การผลิต การบริหารบุคลากร ทำให้รัฐวิสาหกิจของจีนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผู้ลงทุนไทยอาจไปร่วมทุนกับรัฐวิสาหกิจจีนในโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นการประหยัดการลงทุน การไปลงทุนซื้อหุ้นในลักษณะนี้ทำให้ผู้ลงทุนไทยได้สัดส่วนการถือหุ้นที่ต้องการและทางจีนก็ยินดี

สิ่งที่ต้องพิจารณาในการร่วมทุนกับทางจีนคือ ประการที่หนึ่ง เรื่องกฎหมาย ประการที่สอง แรงงานจีนมีจุดอ่อน การเข้าไปลงทุน บริษัทต้องทำให้โครงการมีความก้าวหน้า ต้องมีสิทธิปรับปรุงการผลิตและการโยกย้ายแรงงานเมื่อแรงงานทำงานไม่ได้ตามเป้าหมาย ประการที่สามทางบริษัทต้องศึกษาทุนหมุนเวียน เพื่อใช้สิทธิการบริหาร กับทางผู้ร่วมทุน การลงทุนกับจีนในโครงการที่จีนไม่ประสบความสำเร็จ จะเกิดประโยชน์และขณะเดียวกันก็เป็นการผูกมิตร ทำให้อุตสาหกรรมมีความต่อเนื่อง เป็นการสร้างสร้างตลาด สร้างอุตสาหกรรมใหม่ในจีนและเป็นการสร้างความพร้อมทั้งจีนและไทย

8.2 แหล่งที่มาของเงินทุน

การลงทุนของบริษัทในประเทศจีนเป็นการใช้เงินทุนของบริษัท 10% อีก 90% กู้จากแหล่งอื่น การลงทุนในจีน ต้องมีความพร้อมทางการเงิน มิฉะนั้นจะประสบปัญหาการขาดแคลนเงินทุน

8.3 ประเทศอื่นๆ ที่บริษัทไปลงทุน

นอกจากประเทศจีนแล้ว บริษัทยังได้ทำการค้าขายไปในประเทศต่างๆ หลายประเทศ จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันทุกประเทศค้าขายไปทั่วโลกทำให้แต่ละประเทศสามารถค้าขายได้เพิ่มขึ้น การรู้จักตลาดจีนทำให้สามารถวิเคราะห์และคาดคะเนตลาดอื่นได้เช่น ถ้าปีนี้ ประเทศจีนผลิตสินค้าเกษตรชนิดนี้จำนวนมาก ก็จะกระทบต่อราคาสินค้าเกษตรชนิดนี้ในตลาดโลกทำให้มีราคาต่ำลงได้ แต่ถ้าผู้ลงทุนเข้าใจแต่ตลาดจีน แต่ไม่เข้าใจตลาดประเทศอื่น ก็อาจทำให้เสียโอกาสการลงทุนได้ ดังนั้น การขยายสาขาหรือการมีเครือข่ายการค้าขายทั่วโลกมีประโยชน์มาก ประเทศจีนเป็นประเทศใหญ่ การค้าขายมาก แต่การค้าขายในประเทศอื่นๆ ด้วยเช่น สหรัฐฯ ยุโรป อาเซียน ญี่ปุ่น จะเป็นประโยชน์ต่อการค้าขายที่กว้างขวางมากขึ้น ทำให้มีพันธมิตรมาก ทันทต่อเหตุการณ์ นักธุรกิจสมัยใหม่จะต้องมีความพร้อมและต้องมีความสามารถสูงสุดทางการตลาด การผลิต การแปรรูปและการบริหาร

8.4 ความเป็นมาและลักษณะการดำเนินการธุรกิจแปรรูปน้ำมันละหุ่งในประเทศจีน

บริษัทน้ำมันละหุ่งตัวอย่างนี้ ดำเนินการเปิดกิจการในประเทศจีน ในธุรกิจแปรรูปน้ำมันละหุ่ง และส่งออกข้าวหอมมะลิ การลงทุนของบริษัทในจีนดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้ว ก่อนหน้านี้ ทางจีนมีการควบคุมการค้าจีนต่างชาตินั้น ทำให้เกิดความไม่คล่องตัว แต่ปัจจุบันนี้ ทางจีนมีการปล่อยเสรีมากกว่าสมัยก่อน ทำให้การค้าจีนมีความคล่องตัวมากขึ้น ปัญหาต่างๆ ไม่ค่อยมี ทางจีนมีการปรับปรุง แก้ไขในหลายๆ ด้านที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน

ปัจจุบัน บริษัทมีการขาดแคลนวัตถุดิบ ต้องอาศัยประเทศอื่นหาเมล็ดละหุ่งให้และต้องชักจูงบริษัทอื่นมาร่วมทุนกับบริษัท โดยต้องหาผู้ร่วมทุนที่เชี่ยวชาญ แล้วตั้งโรงงานที่ประเทศจีน เพื่อแปรรูปขั้นต้นที่นั่น แล้วส่งมาประเทศไทย แปรรูปให้สูงขึ้น แล้วส่งออกไปยังต่างประเทศ การลงทุนในประเทศจีนมีประโยชน์ที่บริษัทแม่และบริษัทลูก ประเทศจีนได้ประโยชน์จากการได้รับเทคโนโลยี และผลกำไรจากการร่วมทุนกับทางบริษัท การลงทุนในจีนต้องมีการตั้งเป้าหมายของบริษัทให้มีความชัดเจนและศึกษากฎหมายให้เข้าใจจึงจะทำให้การลงทุนสำเร็จ ต้องมีความพร้อมทางด้านทุน วัตถุดิบ การผลิต การตลาด การบริหาร

การปลูกเมล็ดละหุ่งที่ประเทศจีน เกษตรกรจะปลูกแล้วได้ราคาไม่ดี เมล็ดละหุ่งจะปลูกกันในพื้นที่แห้งแล้งและกันดาร ไม่ต้องใช้ปุ๋ย จะมีการปลูกในพื้นที่ที่ราคาพืชผลการเกษตรชนิดอื่น

ที่ปลูกในพื้นที่นั้น จำหน่ายได้ราคาไม่ดี เพราะถ้าผลผลิตทางการเกษตรชนิดอื่นสามารถจำหน่ายได้ราคาดีในพื้นที่นั้น เกษตรกรจะไม่ปลูกกะหล่ำกัน และพื้นที่ที่ปลูกจะเป็นพื้นที่ที่ประชาชนมีรายได้น้อย มักปลูกกันทางเหนือ ทางตะวันออกเฉียงเหนือ และทางใต้ของจีน ทางบริษัทนิยมเลือกซื้อเมล็ดกะหล่ำจากทางตอนใต้ของจีนเป็นส่วนมากเนื่องจากใกล้ประเทศไทย การขนส่งสะดวก

การส่งออกสินค้าเกษตร ผู้ลงทุนต้องให้ความสำคัญกับความรู้ที่บริษัทของตนเองมีที่สามารถถ่ายทอดความรู้ไปให้ประเทศจีน การลงทุนไม่ใช่การไปเก็บผลประโยชน์ซึ่งจะทำให้โครงการไม่มีความก้าวหน้าและทางจีนจะไม่เข้าใจ การไปลงทุนต้องให้ทางจีนทราบว่า บริษัทมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญด้านการเกษตร การแปรรูปน้ำมัน การไปลงทุนในจีน ผู้ที่จะไปลงทุนต้องมีความเชี่ยวชาญในแต่ละธุรกิจและมีความพร้อมในอุตสาหกรรมที่ไปลงทุนจึงจะประสบความสำเร็จ เช่น การมีประสบการณ์ความชำนาญด้านน้ำตาล สิ่งทอ รูปแบบนี้คล้ายๆ กัน ไม่ว่าจะบริษัทไหนไปลงทุนต้องใช้หลักการนี้

ตลาดจีนมีความกว้างใหญ่ สินค้าเกษตรเกือบทุกชนิดในประเทศไทยสามารถจำหน่ายในตลาดจีนได้ ตลาดจีนมีความต้องการผักและผลไม้มากเช่น ทุเรียน ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง การปลูกผลไม้เหล่านี้ที่ประเทศจีนไม่เพียงพอ จึงต้องซื้อจากไทย คุณภาพของสินค้ามีความสำคัญเพราะการส่งออกสินค้าเกษตรต้องแข่งขันกับเวลา การส่งออกต้องใช้เวลาน้อยที่สุด เพื่อรักษาคุณภาพสินค้า การส่งออกด้วยเครื่องบินจะทำให้ราคาสูงขึ้น แต่หลังจากที่ประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเป็นเศรษฐกิจเปิด นักลงทุนต่างประเทศไปลงทุนมากขึ้น ประชาชนจีนมีรายได้มากขึ้น สามารถซื้อสินค้าได้ตามคุณภาพ แม้จะมีราคาแพง สิ่งที่ยกย่องก็คือ การไม่สามารถทำให้สินค้ามีความสดอร่อย ลูกค้าในสินค้าข้าวหอมมะลิ ส่วนมากเป็นชาวจีน

8.5 ภาวะการลงทุนและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

ด้านการแข่งขัน การลงทุนหรือการค้าขายกับทางจีนมีการแข่งขันกันมาก นอกจากการลงทุนในจีนแล้ว บริษัทตัวอย่างนี้ยังทำการซื้อขายกับจีนไม่น้อย ทางบริษัทขายข้าวหอมมะลิและสินค้าเกษตรหลายชนิดกับจีนเช่น ทุเรียน น้ำตาล แป้งมันสำปะหลัง ประเทศจีนมีตลาดใหญ่มาก มิใช่ว่าทางจีนปลูกพืชพันธุ์เกษตรแล้วจะไม่ซื้อจากต่างประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตร มีความได้เปรียบประเทศอื่นมากโดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ ประเทศเวียดนามไม่สามารถจำหน่ายแข่งกับประเทศไทยได้ ประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญเรื่องข้าว

8.6 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ประการแรก เป็นปัญหาการบรรจุผลิตภัณฑ์ เมื่อวัตถุดิบในประเทศจีนเหลือ ทางบริษัทก็มีโอกาสซื้อจากจีนได้เช่น โรงงานตัวอย่างนี้ขาดวัตถุดิบคือ เม็ดละหุ่ง ทางโรงงานก็ซื้อจากจีน การบรรจุภัณฑ์ของผู้ส่งออกจีนอาจทำไม่ถูกวิธีทำให้มีการรั่วไหล ดังนั้น การที่บริษัทซื้อสินค้ากับจีน ต้องมีการระบุไว้ในข้อสัญญาให้ชัดเจนละเอียดถึงขั้นตอนการบรรจุหีบห่อ การบรรจุผลิตภัณฑ์ต้องมีผู้ตรวจสอบ ผู้ส่งมอบที่ซื้อตรง ผู้ค้าขายอาจไม่ซื่อสัตย์ บริษัทต้องส่งผู้ตรวจสอบมาตรวจสอบก่อน นำสินค้าลงเรือ การตรวจสอบจะเป็นการตรวจสอบในด้านน้ำหนักต้องไม่สูญหาย การบรรจุกระสอบมีความหนาดี สินค้าต้องมีคุณภาพ ต้นทุนค่าขนส่ง การจัดการสิ่งเหล่านี้ ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ความซื่อสัตย์ ผู้ลงทุนใน ธุรกิจนี้ต้องละเอียดเรื่องกฎหมายเพื่อป้องกันผลประโยชน์ของบริษัท การทำสัญญาทั้ง 2 ฝ่ายต้องมีความพร้อมและจริงใจและสามารถปฏิบัติได้ จึงจะสำเร็จ

ประการที่สอง ทางจีนยังมีปัญหาด้านการบริหาร นักลงทุนที่เข้าไปลงทุนต้องมีความพร้อมก่อนไปลงทุน ต้องเตรียมตัวในเรื่องการเลือกผู้ร่วมทุนที่ดีเพื่อลดปัญหาด้านการบริหารให้น้อยลง ถ้าผู้ลงทุนมีการเตรียมตัวทั้งระบบให้ดี ปัญหาจะลดลงมาก

8.7 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ทางบริษัทได้รับความช่วยเหลือจากทางการในเรื่องของข้อมูล ทางกรมมีการให้ความช่วยเหลือแก่นักลงทุนที่ยังไม่พร้อมและให้โอกาสกับทุกบริษัทที่จะไปลงทุน ซึ่งการให้ข้อมูลของรัฐเป็นการส่งเสริมนักลงทุนรุ่นใหม่ให้ทำการลงทุนในต่างประเทศ บริษัทที่มีความพร้อมอาจไม่ไปขอความช่วยเหลือจากรัฐ ทางด้านความช่วยเหลือคุ้มครองจากการเงิน ประเทศจีนมีการเปิดเสรีมากขึ้น ทางการเงินให้การดูแล มีกฎหมายคุ้มครอง ถ้าทางนักลงทุนไม่ได้รับความยุติธรรมก็สามารถไปขอความช่วยเหลือได้

9. ธุรกิจน้ำมันพืชหรืออุตสาหกรรมแปรรูปน้ำมันรำข้าว

ผลิตภัณฑ์ของบริษัท: น้ำมันพืช

เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : มณฑลเสฉวน

9.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของบริษัท บริษัทตัวอย่างนี้ ได้ดำเนินการร่วมทุน (joint venture) กับวิสาหกิจเจ้าของเดิมในประเทศจีนคือ องค์กรอาหารที่เสฉวน

การเลือกรูปแบบการลงทุนโดยการไปซื้อกิจการเดิมที่มีอยู่ในประเทศจีนแล้วทำการร่วมทุน เพราะการลงทุนในลักษณะนี้เป็นเงื่อนไขที่ดี ในเรื่องของต้นทุนการลงทุนที่ต่ำของบริษัทและทางบริษัทที่อยู่ในธุรกิจน้ำมันพืชอยู่แล้ว การไปฟื้นฟูโรงงานในจีนให้สามารถดำเนินธุรกิจได้เป็น

ประโยชน์สำหรับทุกๆ ฝ่าย แม้กระทั่งทางฝ่ายจีนด้วย ถึงแม้ทางฝ่ายจีนจะขายโรงงานให้ทางบริษัท ในราคาที่ต่ำ แต่อย่างน้อยที่สุด การแก้ปัญหาเช่นนี้จะเป็นการดีกว่าปล่อยให้โรงงานปิดไป ซึ่งจะทำให้คนงานต้องตกงาน ขณะเดียวกัน ทางบริษัทก็ยินดีให้ทางฝ่ายจีนถือหุ้นร้อยละ 40 และเมื่อบริษัท สามารถมีผลกำไรหรืออยู่ในระยะฟื้นตัว ทางจีนก็จะมีส่วนแบ่งปันผลในส่วนผู้ถือหุ้น เทคโนโลยีที่ใช้ในจีนเป็นเทคโนโลยีที่นำมาจากไทย

9.2 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนเป็นการใช้เงินทุนของบริษัท การไปลงทุนในประเทศจีนในโครงการนี้ใช้เงินทุน 300-400 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นการซื้อกิจการเดิมที่มีอยู่ในจีนครั้งนี้คือ การซื้อกิจการเดิมในจีน ซึ่งเป็นวิสาหกิจจีนที่ล้มเหลวในการดำเนินงาน เจ้าของโรงงานเดิมคือ องค์กรอาหารเสฉวน การซื้อกิจการเดิมครั้งนี้ใช้เงินทุนเพียงประมาณ 30-40 ล้านบาท เท่ากับ 10% ของการลงทุนเท่านั้น เนื่องจากทางฝ่ายไทยไม่ต้องการจะไปลงทุนโดยใช้เงินทุนจำนวนมาก ขณะเดียวกัน สัดส่วนการลงทุน ทางบริษัทขอให้ทางผู้ถือหุ้นเก่าก็คือทางฝ่ายจีนให้เข้ามาถือหุ้นร้อยละ 40 ส่วนฝ่ายไทยพร้อม ทั้งฮ่องกงถือหุ้นร้อยละ 60 เพื่อให้มีอำนาจการบริหารงานได้อย่างเต็มที่

9.3 ลักษณะการเปิดดำเนินการของธุรกิจน้ำมันพืชในพื้นที่ที่ไปลงทุนในประเทศจีน

แต่ละมณฑลในประเทศจีนมีองค์การอาหารแห่งจีนหรือ food and oil agency ที่เสฉวน องค์กรอาหารแห่งเสฉวนสร้างโรงงานสกัดน้ำมันขึ้นมาเป็นเวลา 7 ปี โรงงานนี้เป็นโรงงานสกัด น้ำมันรำข้าวมาตั้งแต่ต้น ในระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปี 2534 โรงงานนี้มีการจัดการที่ไม่ดีนัก (bad planning) ซึ่งเป็นตัวอย่างของการบริหารจัดการของรัฐที่ไม่ได้มีการสำรวจให้ต้องแท้ รัฐมีอำนาจที่จะดำเนินธุรกิจได้ แต่เป็นไปไม่ได้ภายใต้เงื่อนไขและสิ่งแวดล้อมของโรงงานเช่นนั้นจะสกัด รำข้าวได้เนื่องจากการสกัดน้ำมันรำข้าวมีเงื่อนไขคือ รำข้าวต้องกักเก็บอยู่ในโรงสีขนาดใหญ่และโรง สีดต้องผลิตอย่างน้อยวันละ 300 ตันขึ้นไป ในประเทศจีนไม่มีโรงสีขนาดใหญ่ มีแต่โรงสีขนาดเล็ก กำลังการผลิตวันละ 10-20 ตันเท่านั้น เพราะฉะนั้น การรับซื้อรำข้าวมาก็เต็มไปด้วยความลำบาก อีกทั้ง รำข้าวหืนง่าย ถ้ารำข้าวขนส่งออกจากโรงสีก็ต้องนำมาใช้ภายใน 1-2 วัน หากนานกว่านั้นจะ หืนขึ้นมาก น้ำมันพืช (cooking oil) ที่จะได้มา จะมีเปอร์เซ็นต์ต่ำซึ่งไม่คุ้มกับการไปสกัดน้ำมันออกมา

ในระยะต่อมา ทางโรงงานสกัดน้ำมันรำข้าวนี้ก็ดัดแปลงมาดำเนินการผลิตริบซีบ คือ เมล็ด ผักชนิดหนึ่งคล้ายผักกวางตุ้ง เป็นผักที่มีดอกสีเหลือง การดำเนินงานก็ยังคงไม่เรียบร้อย มีความ ขลุกขลักอยู่มาก เป็นกรณีตัวอย่างของรัฐวิสาหกิจจีน คือ การเป็นของส่วนกลาง ไม่มีการเป็นเจ้าของ ไม่มีผู้รับผิดชอบ ผลการดำเนินงานดีหรือไม่ดีก็เท่านั้น ดังนั้น โรงงานนี้เกือบจะหยุดกิจการ เสียเป็นส่วนใหญ่ตั้งแต่เปิดดำเนินงานมา ภายใต้ระบบสังคมนิยมของจีน โรงงานที่อยู่ในสภาพเช่น

นี้มีอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งเป็นภาระให้กับรัฐบาลกลางมีใช้น้อย วิสาหกิจจีนแต่ละแห่งอยู่ในภาวะการขาดทุน แรงงานไม่มีงานทำ ในที่สุดก็อยู่ในภาวะล้มละลาย

ต้นปี 2540 ทางรัฐบาลกลางเล็งเห็นว่า รัฐวิสาหกิจจีนเหล่านี้เป็นปัญหามาก จึงได้มีนโยบายปล่อยให้รัฐวิสาหกิจเหล่านี้ล้มละลายได้ ถ้าไม่สามารถดำเนินธุรกิจหรืออนุญาตให้ขายหรือร่วมทุนหรือให้เช่ากับเอกชน โดยเฉพาะเอกชนต่างประเทศได้

9.4 ภาวะการลงทุนและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

ภาวะการลงทุน นักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในธุรกิจน้ำมันพืชมีหลายรายเช่น บริษัทอุตสาหกรรมเกษตรแห่งหนึ่งของไทย น้ำมันพืชของ : TVO (Thai lectile vegetable oil)

ศักยภาพของมณฑลต่างๆ ที่ธุรกิจนี้ไปลงทุน ธุรกิจนี้มีการลงทุนไปถึงฮาร์บิน เทียนสิน และมีประปรายตามเมืองใหญ่ๆ เนื่องจากน้ำมันพืชเป็นสินค้าที่ประชาชนจะต้องบริโภคประจำวันอยู่แล้ว นักลงทุนต่างชาติรายใหญ่ที่ประเทศจีนได้แก่ นักลงทุนจากสิงคโปร์ ได้หวั่น อยู่ในวงการธุรกิจนี้ ช่องกยังไม่มีการลงทุนในจีนในธุรกิจนี้ เนื่องจากช่องกเองไม่มีธุรกิจนี้เป็นพื้นฐานอยู่แล้ว

ทางด้านการแข่งขัน ทางบริษัทเพิ่งเข้ามาดำเนินธุรกิจ 1-2 เดือน ถ้าประเทศจีนเป็นตลาดที่เปิดเสรีอย่างจริงจังโดยไม่มีกีดกันเข้ามาเกี่ยวข้องกับ ทางบริษัทมีความเชื่อว่า บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้เป็นอย่างดีเนื่องจากบริษัทมีความเชื่อมั่นว่า จากผลงานของบริษัทที่ปรากฏในประเทศไทยในปัจจุบันสามารถแข่งขันกับคู่แข่งอื่นได้ บริษัทมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าคู่แข่ง ในขณะที่คุณภาพสินค้าไม่ด้อยกว่าและดีกว่าด้วย การทำธุรกิจสำคัญที่ “สินค้าดี ราคาถูก” ซึ่งอยู่ที่การจัดการ บริษัทมีความเชื่อว่า การจัดการของบริษัทโดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งแล้วอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถแข่งขันได้

9.5 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ประการแรก เนื่องจากประเทศจีนเพิ่งเปิดประเทศ ระบบเศรษฐกิจเพิ่งจะเปลี่ยนแปลงจากระบบการควบคุมเป็นระบบตลาดเสรี เพราะฉะนั้น จึงยังมีความสับสนในการจัดการทางด้านภาษี ด้านศุลกากร ซึ่งยังไม่เข้มงวดมากนัก จนทำให้มีการลักลอบนำสินค้าเข้ามาโดยไม่เสียภาษีจำนวนมากทำให้นักลงทุนเกิดความรู้สึกว่าการดำเนินธุรกิจอย่างตรงไปตรงมานั้น มีความหนักใจพอสมควร แต่ทางบริษัทมีความเชื่อว่า ปรากฏการณ์นี้อาจจะได้รับการแก้ไขในไม่ช้า

ประการที่สองวัตถุดิบในจีนยังไม่มีการซื้อขายโดยเสรีอย่างจริงจัง บางครั้งวัตถุดิบในมณฑลเสฉวนขาดแคลน ในขณะที่วัตถุดิบชนิดนี้มีอยู่เป็นจำนวนมากในมณฑลใกล้เคียงเช่น ชิงไห่ แต่มิได้หมายถึงว่า บริษัทจะสามารถหาซื้อจากชิงไห่ได้เนื่องจากรัฐบาลระดับมณฑลจะกักวัตถุดิบนั้นไว้ใช้

ในมณฑลของตนเองจนกว่าจะแน่ใจว่า วัตถุประสงค์ชนิดนี้มีปริมาณเหลือใช้แล้ว จึงจะปล่อยออกไปสู่มณฑลอื่น ทำให้มีการลักลอบขนส่งวัตถุประสงค์หนีภาษี การปล่อยให้ตลาดวัตถุประสงค์ในจีนเสรีก็ควรเปิดเสรีอย่างจริงจัง ไม่ใช่ การที่จะมีกลุ่มหรือผู้ใดมาฉวยโอกาสห้ามซื้อขายวัตถุประสงค์กัน

ประการที่สาม เป็นปัญหาที่เกิดตามมาจากการร่วมทุนกับจีนคือ ปัญหาเรื่องแรงงาน เดิมที่เป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้ผู้ลงทุนต่างประเทศไม่ไปลงทุนเนื่องจากต้องผูกพันเรื่องต่างๆ รวมทั้งรัฐสวัสดิการ บำเหน็จบำนาญ ปัญหานี้ได้รับการแก้ไข โดยรัฐบาลจีนขอมอบอนุญาตให้ธุรกิจต่างประเทศสามารถปลดแรงงานทั้งหมดที่มีอยู่นั้นออกไปจากบริษัทผู้ร่วมทุนได้ ทางรัฐบาลจีนเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมทุนใหม่เลือกสรรแรงงานเข้ามาใหม่ได้ โดยไม่มีพันธะใดๆกับแรงงานชุดเก่า เพราะฉะนั้น ภายใต้อารมณ์ใหม่เป็นการจูงใจให้กับผู้ลงทุนต่างชาติอย่างไทยสนใจไปลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้เช่าหรือการซื้อโรงงานในประเทศจีน

9.6 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ทางด้านความช่วยเหลือจากทางรัฐบาลไทยหรือความคุ้มครองจากทางรัฐบาลจีน ทางบริษัทไม่ได้รับความช่วยเหลือ เพราะทางบริษัทไม่ได้เป็นบริษัทขนาดใหญ่อยู่แล้ว

ข. ภาคเกษตรกรรม

10. ธุรกิจอาหารสัตว์

ประเภทธุรกิจของบริษัท: ประเภทของการลงทุนของบริษัทตัวอย่างนี้แม้จะหลากหลาย แต่ธุรกิจที่เป็นพื้นฐานและบริษัทให้ความสำคัญเป็นอย่างมากคือ ธุรกิจอาหารสัตว์ โดยเฉพาะอาหารไก่สำหรับไก่ทุกรุ่น อาหารสุกร การประกอบธุรกิจของบริษัทประเภทอาหารสัตว์และฟาร์มไก่ มีสัดส่วนทั้งหมดประมาณ 60 กว่าบริษัทจากกิจการของบริษัททั้งหมด 120 บริษัท สำหรับกิจการประเภทอื่นๆ ได้แก่ การผลิตเบียร์ รongเท้า ยา รถจักรยานยนต์ พรหม เป็นต้น การศึกษาคณิศนี้ให้ความสำคัญกับธุรกิจด้านการเกษตรของบริษัท

เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : การลงทุนของบริษัทในประเทศจีนครอบคลุมเกือบทุกมณฑล เช่น เซี่ยงไฮ้ มีการลงทุนของบริษัทอยู่ 10 กว่าบริษัท กุหนิง เป็นต้น สำหรับพื้นที่หรือมณฑลในประเทศจีนที่ไม่มีการลงทุนของบริษัทเลยคือ มณฑลทิเบต เจียไห่ หึงซา

10.1 รูปแบบการลงทุน

การลงทุนในด้านการผลิตอาหารสัตว์และการแปรรูปเนื้อไก่เพื่อการบริโภค การลงทุนของบริษัทส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจร่วมทุน หากไม่ใช่การร่วมทุนกับภาคเอกชนจีนหรือรัฐวิสาหกิจชาวจีน

ที่มีพื้นฐานเดิมในจีนก็จะเป็นการร่วมทุนกับรัฐบาลจีน ตัวอย่าง การลงทุนธุรกิจเกษตรที่คุ้นหิมัง เป็น การร่วมทุนกับรัฐบาลจีนโดยรัฐบาลจีนออกค่าที่ดินและจัดการทางด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ทาง บริษัทจัดการทางด้านการบริหาร การประกอบการ เมื่อมีผลกำไรก็ปันผลกำไรให้ทางการเงิน 15% สำหรับการลงทุนของบริษัทในลักษณะทุนต่างชาติล้วนหรือเป็นการลงทุนโดยอิสระมีไม่มาก

การลงทุนในธุรกิจเกษตรของบริษัทนี้ ได้แก่ การลงทุนผลิตอาหารสัตว์และเนื้อไก่เพื่อการ บริโภคเป็นกรณีที่เป็นการลงทุนร่วมในธุรกิจประเภทที่บริษัทมีความชำนาญหรือมีความสามารถใน ด้านการผลิต การลงทุนมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกับผู้ร่วมลงทุนโดยบริษัทจะมีหน้าที่รับผิดชอบ ในด้านการผลิตสินค้าทั้งหมด ส่วนวิสาหกิจชาวจีนผู้ร่วมลงทุนมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการจัดการ บุคลากร การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานราชการต่างๆ และการนำสินค้าไปทำการจำหน่าย

สาเหตุการเลือกรูปแบบการลงทุน การลงทุนของบริษัทโดยมีพันธมิตรผู้ร่วมลงทุนเป็นนัก ธุรกิจชาวจีนนั้น จะเป็นผลดีต่อบริษัททางด้านความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อประสานงานกับ หน่วยงานราชการในประเทศจีนเพราะผู้ร่วมลงทุนชาวจีนเองย่อมจะเป็นผู้รู้และเข้าใจระบบการทำงาน ของทางการเงินเป็นอย่างดีและรู้ดีทั้งในการติดต่อธุรกิจที่รวดเร็ว เพราะผู้ร่วมลงทุนมีความสามารถทาง การใช้ภาษาพื้นเมืองในการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐได้ดีกว่าบริษัท ซึ่งเป็นผู้ลงทุน ต่างชาติ การร่วมทุนกับผู้ลงทุนจีนจะช่วยลดปัญหาและอุปสรรคทางการลงทุนได้มาก เพราะระบบ การทำงานของระบบราชการจีนมีปัญหาในด้านความซับซ้อนของขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ยุ่งยากไม่ เป็นระบบ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และมีการคอร์รัปชัน ดังนั้น การ อาศัยผู้ร่วมลงทุนชาวจีนในด้านดังกล่าวนี้ จะเป็นผลดีต่อบริษัทในการลดต้นทุนทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่าย ในการเดินทางในการติดต่อธุรกิจด้วยตนเองหลายๆ ครั้ง นอกจากนี้ การเลือกรูปแบบการลงทุน แบบร่วมทุนกับผู้ร่วมลงทุนจีนที่มีโรงงานผลิตสินค้าเดิมอยู่ก่อนแล้ว จะเป็นการช่วยให้บริษัทสามารถ ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายและลดความเสี่ยงในการลงทุนของบริษัทที่ทำการลงทุนในอุตสาหกรรม หลายๆ ประเภท

นอกจากนี้ ปัจจัยอื่นที่คาดว่ามีแนวโน้มจะเป็นไปได้ในการเป็นสาเหตุประการสำคัญที่ทำให้ บริษัทตัวอย่างนี้ จำเป็นต้องทำการลงทุนร่วมก็คือ การเป็นกฎข้อบังคับ (regulation) ของประเทศผู้ รับทุนที่ทำให้บริษัทจำเป็นต้องทำการลงทุนในลักษณะดังกล่าว หรือนั่นคือ เป็นเพราะการที่ประเทศ จีนมีข้อบังคับหรือวิธีการปฏิบัติด้านการลงทุนบางประการที่เป็นการไม่เอื้ออำนวยหรือเปิดโอกาสให้ บริษัทตัวอย่างสามารถทำการลงทุนหรือเป็นเจ้าของกิจการเองทั้งหมดได้และจำเป็นต้องทำการลงทุน ร่วมกับประเทศจีนอาทิเช่น การกำหนดเงื่อนไขหรือลักษณะเฉพาะบางประการของธุรกิจที่นักลงทุน ต่างชาติจะสามารถทำการลงทุนหรือเป็นเจ้าของกิจการเองทั้งหมดได้ในลักษณะสวนทางกับการ ลงทุนของบริษัทเช่น ทางการเงินมีการกำหนดลักษณะหรือประเภทของกิจการที่อนุญาตให้นักลงทุน

ชาวต่างชาติสามารถทำการลงทุนเองทั้งหมดได้ไว้ในกฎหมายการลงทุนของประเทศว่า จะต้องเป็นกิจการลงทุนเฉพาะประเภทที่มีการใช้อุปกรณ์เครื่องมือและเทคโนโลยีการผลิตในระดับก้าวหน้า และต้องมีการส่งออกสินค้าที่ทำการผลิตทั้งหมดหรือในสัดส่วนที่สูงมาก

10.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวโพด เป็นวัตถุดิบหลักที่มีสัดส่วนการใช้สูงสุดคือ ประมาณร้อยละ 83 ของวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหารสัตว์ทั้งหมดเนื่องจากเป็นสารอาหารที่ให้พลังงานสูงและมีสารบางชนิดที่ช่วยให้ผิวไก่มีสีเหลือง และไข่แดงมีสีเข้ม กากถั่วเหลือง มีสัดส่วนการใช้ร้อยละ 12-13 ของน้ำหนักอาหารสัตว์สำเร็จรูปและร้อยละ 26 สำหรับหัวอาหารสัตว์ ปลาป่น สัดส่วนการใช้ร้อยละ 7 ของน้ำหนักอาหารสัตว์สำเร็จรูป และร้อยละ 24 สำหรับหัวอาหารสัตว์ รำข้าวร้อยละ 13 ของน้ำหนักอาหารสัตว์ และปลายข้าวร้อยละ 4-6 นอกจากนี้ ยังมีวัตถุดิบประเภทอาหารเสริม (premix) ที่เป็นสารเร่งการเจริญเติบโตของสัตว์อื่นๆ ได้แก่ วิตามิน เกลือแร่ต่างๆ และ ยาปฏิชีวนะ เป็นต้น อาหารสัตว์ที่ผลิตจากโรงงานผลิตอาหารสัตว์มีอยู่ 2 ชนิดคือ

1. หัวอาหาร (concentrate feed) เป็นอาหารสัตว์กึ่งสำเร็จรูป ประกอบด้วย กากถั่วเหลือง ปลาป่น และรำข้าว ซึ่งเป็นสารอาหารโปรตีน ไขมัน วิตามินและเกลือแร่ โดยที่เมื่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จะนำไปใช้จะต้องผสมกับวัตถุดิบอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสารอาหารประเภทคาร์โบไฮเดรต เช่น ข้าวโพด หรือปลายข้าว ตามสัดส่วนที่โรงงานผลิตอาหารสัตว์กำหนดไว้ อาหารสัตว์ชนิดนี้นิยมใช้เลี้ยงสุกรขุนและไก่ไข่

2. อาหารสัตว์สำเร็จรูป (animal feed) เป็นอาหารที่ผู้เลี้ยงสัตว์สามารถนำไปใช้ได้ทันที เนื่องจากมีสารอาหารต่างๆ ครบถ้วนทุกหมู่แล้ว อาหารประเภทนี้มีอยู่ใน 2 ลักษณะคือ ชนิดผงและชนิดอัดเม็ด นิยมใช้เลี้ยงสุกรอ่อน ไก่เนื้อ และไก่พันธุ์

10.3 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนของบริษัทมาจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในบริษัทเองและผู้ร่วมทุน ตัวอย่างเช่นในการลงทุนที่มณฑลยูนนาน นอกจากอาหารสัตว์และฟาร์มไก่แล้ว บริษัทยังลงทุนร่วมกับผู้ร่วมทุนด้านเครื่องจักร เงินลงทุนเรื่องอาหารสัตว์ในคุณหมิงประมาณ 130 ล้านหยวน เป็นการใช้งินลงทุนร่วมกัน

10.4 ประเทศอื่นๆ ที่บริษัทไปลงทุน

ประเทศอื่นๆ ที่ทางบริษัทไปลงทุน ทางบริษัททำการลงทุนในประเทศต่างๆ ครอบคลุมหลายประเทศเช่น อินโดนีเซีย ตุรกี ฮังการี สิงคโปร์ เป็นต้น

10.5 ความเป็นมาและลักษณะการประกอบการของธุรกิจอาหารสัตว์ในประเทศจีน

บริษัทอุตสาหกรรมเกษตรตัวอย่างนี้เริ่มเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศจีนตั้งแต่ปี 2534 แต่เริ่มลงทุนอย่างเป็นทางการเป็นหลักเป็นฐานในปี 2536 การลงทุนของบริษัทครอบคลุมเกือบทุกมณฑล การลงทุนของบริษัทในบางมณฑลมีประมาณ 10 กว่าบริษัทเช่น ที่เซี่ยงไฮ้ ถ้าจะกล่าวกันแล้ว ทางบริษัทอุตสาหกรรมเกษตรนี้เข้ามาลงทุนจริงในประเทศจีนครั้งแรกตั้งแต่ปี 2522 ตั้งแต่การปฏิวัติวัฒนธรรมจีนสิ้นสุดลง นับว่า บริษัทเป็นผู้ลงทุนรายแรกที่เข้ามาลงทุนในประเทศจีน โดยเริ่มจากการลงทุนในธุรกิจด้านเกษตร อาหารสัตว์ และมีการขยายประเภทกิจการออกไปอย่างกว้างขวาง

ธุรกิจแรกเริ่มของบริษัทเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร เริ่มตั้งแต่ปี 2488 เป็นธุรกิจจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ที่ชั่วเถา ธุรกิจส่วนใหญ่ของบริษัทเป็นธุรกิจครบวงจร มีการผลิตและปรับปรุงคุณภาพการผลิต มีการจัดการเรื่องการตลาด ในปี 2522 บริษัทได้ขยายธุรกิจจากธุรกิจเกษตรประเภทการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์เป็นธุรกิจอาหารสัตว์ ธุรกิจอาหารสัตว์ของบริษัทมีชื่อเสียงมาก มียอดการจำหน่ายเป็น 1 ใน 10 ของยอดการจำหน่ายอาหารสัตว์ทั้งหมดของประเทศจีน ในปี 2535 บริษัทมีโรงงานอาหารสัตว์จำนวน 29 โรงงาน ครอบคลุมพื้นที่ 18 มณฑล ในปี 2540 ทางบริษัทมีโรงงานอาหารสัตว์จำนวน 78 โรงงานและโรงงานที่กำลังจะก่อสร้างในอนาคตอีก 3 โรงงาน ครอบคลุม 27 มณฑล การประกอบธุรกิจของบริษัทแทนที่จะขายอาหารสัตว์สำเร็จรูปแก่เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ ก็ดำเนินการในลักษณะการถือคู่กันโดยบริษัทจำหน่ายหัวอาหารสัตว์ให้พ่อค้าในท้องถิ่น พ่อค้าก็นำหัวอาหารสัตว์ไปผสม ทำให้พ่อค้าท้องถิ่นสามารถดำเนินธุรกิจได้ การประกอบธุรกิจของบริษัทจึงไม่ได้เป็นการผูกขาดทางธุรกิจและไม่ทำให้ผู้ลงทุนในท้องถิ่นรู้สึกได้ว่า บริษัทเข้ามาเป็นคู่แข่ง

จากธุรกิจอาหารสัตว์ ทางบริษัทก็มีการขยายธุรกิจให้ครบวงจรโดยการทำธุรกิจเลี้ยงสัตว์ ที่ปีกักโดยให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์แล้วบริษัทรับซื้อ เมื่อธุรกิจทางด้านเกษตรกรรมประสบความสำเร็จ บริษัทก็มีการขยายธุรกิจไปในธุรกิจภาคอุตสาหกรรม ระยะเวลาที่บริษัทตัวอย่างนี้เข้าไปลงทุนในประเทศจีน 20 ปีที่ผ่านมา เริ่มจากธุรกิจเกษตรกรรม ปัจจุบันบริษัทมีโรงงานไม่ต่ำกว่า 80 โรงงาน ครอบคลุมเกือบทุกมณฑลประกอบด้วยธุรกิจต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี โทรคมนาคม ดาวเทียม ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

10.6 ภาวะการลงทุนและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

ภาวะการลงทุนของธุรกิจอาหารสัตว์ของบริษัทในมณฑลต่างๆ ของประเทศจีน แม้ประเทศจีนจะมีโรงงานผลิตอาหารสัตว์อยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องมาจากเป็นอาชีพดั้งเดิมของประชาชนจีน แต่โรงงานที่นับว่ามีขนาดใหญ่และทันสมัยเหมือนของบริษัทที่ทำการศึกษายู่นั้นยังมีน้อยมาก ซึ่งแม้แต่ปัจจุบันที่โรงงานผลิตอาหารสัตว์ในประเทศจีนจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากเดิมมาก โดยมีจำนวนถึงประมาณ 6,600 โรง แต่ก็พบว่าส่วนใหญ่ยังเป็นโรงงานที่มีขนาดเล็ก ถ้าสมัย และมีประสิทธิภาพ

ด้านการผลิตอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำอยู่¹ ดังจะเห็นได้จาก การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของผลผลิตอาหารสัตว์ที่วัดในรูปของ "อัตราแลกเปลี่ยนเนื้อ" (feed conversion ratio หรือ FCR) ระหว่างอาหารสัตว์ของบริษัทกับของโรงงานในประเทศจีน โดยเฉพาะอาหารสัตว์สำหรับเลี้ยงไก่ ซึ่งพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนเนื้อของบริษัทมีประสิทธิภาพสูงกว่า กล่าวคือ มีค่า FCR เท่ากับ 2 ในขณะที่อาหารสัตว์ของจีน FCR เท่ากับ 3 ซึ่งหมายความว่า ในการใช้อาหารสัตว์สำหรับเลี้ยงไก่เพื่อให้ได้แปรรูปไปเป็นเนื้อไก่ 1 กิโลกรัมนั้น จะใช้อาหารสัตว์จากโรงงานของบริษัทเป็นจำนวน 2 กิโลกรัม ในขณะที่จะต้องใช้อาหารสัตว์ของโรงงานของประเทศจีนเป็นจำนวนถึง 3 กิโลกรัม ซึ่งมากกว่าการใช้อาหารสัตว์ของบริษัทอยู่ถึง 1 กิโลกรัมต่อเนื้อแต่ละ 1 กิโลกรัม

นักลงทุนไทยที่เข้าไปลงทุนในธุรกิจอาหารสัตว์มีไม่มากนัก เนื่องจากประเทศจีนในช่วงเวลาที่ผ่านมา มีปัญหาในด้านการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งมีผลต่อการนำผลกำไรที่ได้กลับคืนสู่ประเทศผู้ลงทุนเป็นอย่างมาก จึงอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักลงทุนไทยรายอื่นๆ หรือนักลงทุนชาวต่างชาติที่มีความต้องการที่จะเข้าไปทำการลงทุนเพื่อขยายตลาดสินค้าและสร้างผลกำไรของตนในประเทศจีน อาจนำมาพิจารณาและตัดสินใจไม่เข้าไปลงทุนในประเทศจีน แม้ว่าจะมีปัจจัยดึงดูดในด้านการมีตลาดขนาดใหญ่และมีโอกาสเติบโตอยู่มากก็ตาม

จำนวนคู่แข่งในธุรกิจเดียวกัน ในระหว่างที่บริษัทเริ่มเข้าไปทำการลงทุนในประเทศจีนพบว่า จำนวนผู้ประกอบการที่ประเทศจีนในธุรกิจนี้จะมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ผู้ประกอบการเหล่านั้นก็ไม่ใช่อุปกรณ์ของบริษัทเนื่องจาก การเลี้ยงไก่พันธุ์ที่มีคุณภาพดีที่ประเทศจีนมีอยู่น้อยมาก รวมทั้งโรงงานชำแหละและแปรรูปเนื้อสัตว์ของจีน ก็ยังมีลักษณะการอาศัยเทคโนโลยีที่ค่อนข้างล้าสมัยและมีประสิทธิภาพในการผลิตต่ำ รวมทั้งส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำการควบคุมคุณภาพของสินค้าสัตว์มีชีวิต ที่จะนำมาเข้าโรงฆ่าหรือชำแหละเพื่อการแปรรูปได้อีกด้วย

10.7 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ประการแรก ประเทศจีนมีการพัฒนาช้าเพราะการเมืองของจีนยุ่งยากและซับซ้อนมาก บางครั้งก่อให้เกิดเหตุการณ์ที่รุนแรงเช่น การปฏิวัติวัฒนธรรม การช่วงชิงอำนาจ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ภาวะเศรษฐกิจของจีนชะงักงัน การใช้ประโยชน์จากปัญญาชนไม่เต็มที่ ดังนั้น สิ่งสำคัญของการลงทุนในประเทศจีนคือ การหาผู้ร่วมทุนหรือคนไทยที่ทราบปัญหาของประเทศจีนอย่างละเอียด การลงทุนของบริษัทในระยะเริ่มต้นของการลงทุนได้รับความช่วยเหลือจากคนไทยที่เข้าใจวัฒนธรรมจีนเป็นอย่างดีทำให้ปัญหาความขัดแย้งเรื่องวัฒนธรรมของบริษัทมีไม่มากนัก

¹ ฐานเศรษฐกิจ (27-29 สิงหาคม 2535) : 25.

ประการถัดมา เป็นเรื่องผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเอเชีย ส่งผลให้บริษัทประสบปัญหาธุรกิจที่ลงทุนในประเทศจีน หลังจากที่ได้มีโครงการลงทุนร่วม 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากกำลังการผลิตเกินความต้องการและอุปสรรคการกีดกันทางการค้าที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น ส่งผลให้บริษัทต้องปรับกลยุทธ์ในโครงการลงทุนหลายโครงการ เครื่องข่ายระบบงสีของบริษัทมีบทบาทลดลง เพราะการทำธุรกิจจะต้องแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจจากจีนทุกหนทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นบริษัทที่มีรัฐบาลเป็นเจ้าของหรือเป็นบริษัทเอกชน

นอกจากนี้ ทางการท้องถิ่นของจีนได้ลดหย่อนภาษีให้กับผู้บริโภคที่เลือกซื้อสินค้าของจีนมากกว่าสินค้าที่ผลิตโดยชาวต่างชาติอย่างเช่นสินค้าของบริษัท เพราะทางการจีนต้องการให้ความคุ้มครองกับอุตสาหกรรมท้องถิ่น ซึ่งสร้างอุปสรรคทางการดำเนินธุรกิจให้แก่บริษัทเป็นอย่างมาก ปัจจุบัน ธุรกิจเกษตรของบริษัทในประเทศจีนก็กำลังประสบปัญหาเดียวกัน บริษัทมีโครงการร่วมทุนด้านการเกษตร 28 แห่งใน 31 จังหวัดของจีน มีมูลค่าสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 1,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เฉพาะโครงการร่วมทุนประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่เพื่อการบริโภคในจีน สร้างรายได้ให้กับบริษัทร่วม 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่มีผลต่างกำไรจากธุรกิจนี้น้อยมาก คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 5% แรงกดดันทางด้านราคานี้จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจต่อเนื่องอย่างรวดเร็ว อย่างเช่น เชื้อเพลิงที่ต้องลดราคาอาหารสัตว์ลงแล้ว 2 ครั้งในปี 2540 เนื่องจากต้องเผชิญกับการแข่งขันที่หนักหน่วงจากบริษัทท้องถิ่นอย่างเช่น โฮป กรุ๊ปจากมณฑลเสฉวนทำให้รายได้ของบริษัทช่วงแรกของปี 2540 ลดลง 22%² ค่าเงินบาทที่อ่อนตัวจะมีผลกระทบต่อธุรกิจนี้บ้างแต่ไม่มาก ส่วนหนึ่งจะกระทบกับวัตถุดิบที่ทางบริษัทนำเข้า แต่ทางบริษัทก็มีบริษัทหลายแห่งที่ทำธุรกิจส่งออกหลังจากมีการลดค่าเงิน การส่งออกของบริษัทก็จะมีการแข่งขันเพิ่มขึ้น นอกจากนั้น สินค้าของบริษัทในประเทศไทยอย่างเช่น ไก่ ไข่ หมู ปลา ล้วนเป็นเมสมาร์เก็ต เมื่อเศรษฐกิจถดถอยประชาชนมีรายได้จำกัด ผู้คนก็จะกลับไปรับประทานอาหารที่บ้าน

10.8 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ในกรณีการเป็นธุรกิจร่วมทุนในประเทศจีน สิทธิประโยชน์จากการเป็นธุรกิจร่วมทุนในด้านต่างๆ จะเพิ่มขึ้น สิทธิประโยชน์ที่วิสาหกิจชาวจีนจะได้รับจากการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ร่วมทุนในธุรกิจร่วมทุนดังกล่าว ก็คือ การได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีในด้านต่างๆ เช่น เสียภาษีเงินได้จากรายได้สุทธิในอัตราร้อยละ 30 ต่อปี แต่ถ้าหากธุรกิจร่วมทุนนั้นนำเอาผลกำไรที่ได้มาทำการลงทุนต่อ จะได้รับการชำระคืนเงินภาษีเงินได้ที่ธุรกิจจ่ายไปกลับมาทั้งหมด และในกรณีของธุรกิจร่วมทุนที่มีสัญญาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป รัฐบาลก็จะมีกรยกเว้นหรือลดหย่อนภาษิดังกล่าวให้ โดยในปีแรก

² ประชาชาติธุรกิจ (29 กันยายน - 1 ตุลาคม 2540): 4.

และปีที่สองที่ธุรกิจร่วมทุนนั้นเริ่มมีผลกำไร จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ ในปีี่สามถึงปีที่ห้าจะเสียภาษีเงินได้ครึ่งหนึ่งของอัตราเต็มที่ต้องเสียและจะเริ่มเสียภาษีตามอัตราที่กำหนดในปีที่หกเป็นต้นไป รวมทั้งธุรกิจร่วมทุนใดที่ประสบปัญหาการขาดทุน รัฐบาลก็จะเปิดให้ธุรกิจนั้นสามารถนำเอารายได้จากปีถัดไปมาชดเชยได้โดยไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี

ค. ภาคบริการ

การศึกษาในส่วนนี้ เป็นการศึกษาการลงทุนของนักลงทุนไทยที่ทำการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีนในธุรกิจภาคบริการ ธุรกิจที่ศึกษาคือ ธุรกิจธนาคาร และ ธุรกิจค้าปลีก

11. ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ตัวอย่างที่ 1

ประเภทของการทำธุรกิจ : การดำเนินการเปิดสาขาและสำนักผู้แทน

เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : สาขาที่เซี่ยงไฮ้และฉัวเถา
สำนักผู้แทนที่ปักกิ่งและเฉิงตู

11.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของการเปิดสาขาธนาคารเป็นการลงทุนในลักษณะของทุนต่างชาติล้วน (Wholly Foreign-owned Enterprise)

ธนาคารเลือกรูปแบบการลงทุนเช่นนี้เพราะเป็นข้อกฎหมายที่ทางการจีนกำหนดเกี่ยวกับธุรกิจการเงินที่เพิ่งจะผ่อนปรน ทางการจีนกำหนดขอบเขตการประกอบการของธนาคารต่างชาติในจีนว่า การลงทุนในธุรกิจธนาคารต้องเป็นการลงทุนของต่างชาติล้วน ทางการจีนยังไม่มีแนวคิดในการที่จะให้ธนาคารต่างชาติรวมกับธนาคารจีนเนื่องจากปัจจุบันทางการจีนยังไม่พร้อมจะให้รูปแบบการลงทุนของธนาคารต่างชาติเป็นรูปแบบอื่นเนื่องจากระบบธนาคารภายในประเทศและต่างประเทศไม่เหมือนกัน

เวลาเปิดทำการ แตกต่างจากประเทศไทย เดิมเปิดทำการ 6 วัน ต่อมาเปิดทำการ 5 วันครั้ง จากจำนวนวันทำงานทั้งหมด 5 วันในหนึ่งสัปดาห์คือ จันทร์-ศุกร์ เวลาทำการจะเปิดและปิดการให้บริการช้ากว่าประเทศไทยคือ ปิดทำการประมาณ 17.00-18.00 น. บางสาขาปิด 19.00 น. เพื่อตอบสนองความต้องการแก่ลูกค้าหลังเลิกงานของบริษัทธุรกิจการเงินและธนาคารจีนจะปิดพักในเวลากลางวัน 2 ชั่วโมง

เทคโนโลยีที่ใช้ในจีนไม่แตกต่างกับในไทยมากนัก ทางการจีนเริ่มใช้คอมพิวเตอร์และระบบ on line มากขึ้น

11.2 แหล่งเงินทุน

เป็นการลงทุนที่ใช้เงินทุนของไทยล้วน และเป็นการจัดตั้งสาขาหรือกิจการใหม่ ในการลงทุนโดยตรงในจีน

11.3 ลักษณะการประกอบการของธุรกิจของธนาคารตัวอย่างที่ 1 ในประเทศจีน

ธนาคารตัวอย่างที่ 1 ได้ดำเนินการขออนุมัติต่อทางการจีนในการขอเปิดสาขาที่เมืองเซี่ยงไฮ้ และฉัวเถา และได้เปิดสำนักผู้แทนประจำกรุงปักกิ่งและเมืองเฉิงตู อันเป็นเมืองหลวงของมณฑลเสฉวน ปัจจุบันมีสาขาและสำนักผู้แทนรวม 4 แห่งในจีน และในอนาคต จะมีการเปิดสำนักผู้แทนที่เซี่ยเหมิน ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อ เมษายน 2540 ปัจจุบันกำลังดำเนินการขออนุญาต หาสถานที่ทำการอยู่ ปลายปี 2540 อาจสามารถดำเนินธุรกิจได้

ปัจจุบันสาขาธนาคารที่เซี่ยงไฮ้ อยู่ที่เว่ยตัน (เซี่ยงไฮ้และผู้ตั้งอยู่คนละฝั่งของหวงผู่เจียง ผู้ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ ส่วนเซี่ยงไฮ้อยู่ฝั่งตะวันตก) สาขาธนาคารที่เซี่ยงไฮ้จะย้ายสาขาไปที่ผู้ตั้งสาขาเก่าที่เซี่ยงไฮ้จะเป็นสาขาย่อยเพราะนโยบายจีนเกี่ยวกับสิทธิพิเศษที่ให้แก่สถาบันการเงินต่างประเทศที่ไปตั้งที่ผู้ตั้งคือ ธนาคารต่างประเทศจะมีสิทธิพิเศษในการขออนุญาตใช้สิทธิ์ในการดำเนินธุรกิจด้านเหรินเหมินปี ซึ่งเป็นสิทธิ์ในการทำธุรกรรมทางการเงินของจีน ธนาคารต่างประเทศที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในเมืองอื่นจะไม่สามารถทำธุรกรรมเหรินเหมินปีได้ แต่ธนาคารที่ไปตั้งสาขาที่ผู้ตั้งจะสามารถทำธุรกรรมเหรินเหมินปีได้ต่อเมื่อ ธนาคารต่างชาตินั้นต้องเข้าไปในจีนอย่างน้อย 2 ปีและมีผลกำไรติดต่อกัน 2 ปี จึงจะขออนุมัติทำ RMB ได้

11.4 กลุ่มลูกค้าของธนาคาร

ลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนไทยที่ไปร่วมทุนกับนักลงทุนจีน นักลงทุนญี่ปุ่น และไต้หวัน เอกชนต่างประเทศถ้าไม่ได้ทำธุรกรรมทางด้านการส่งออก การนำเข้า ก็ไม่สามารถมาใช้บริการธนาคารต่างชาติได้ ธุรกิจร่วมทุนกับต่างชาติส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจด้านเงินตราต่างประเทศ ซึ่งทางการเงินจะมีการควบคุมเงินตราต่างประเทศและการแลกเปลี่ยนเงินเหรินเหมินปีดำเนินการได้ยาก เอกชนต่างชาติทำธุรกรรมเหรินเหมินปีไม่ได้ วิสาหกิจของจีน 100% จะไม่มีสิทธิ์ทำธุรกิจสินเชื่อ ส่วนธุรกิจที่ทำด้านการส่งออก การนำเข้า มีสิทธิ์ที่จะทำเรื่องเงินตราต่างประเทศ ซึ่งกลุ่มลูกค้าเหล่านี้สามารถมาใช้บริการกับทางธนาคารได้ ลูกค้าประจำของธนาคารจีนส่วนใหญ่มักจะไม่นิยมใช้บริการของธนาคารต่างชาติ รัฐวิสาหกิจจีนจะใช้บริการกับธนาคารจีน ลูกค้าที่ใช้บริการกับธนาคารส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนเชื้อสายจีนที่เคยทำธุรกิจหรือลงทุนในภูมิภาคนี้และเคยใช้บริการของธนาคารมาแล้ว ธนาคารจึงไปเปิดสาขาในจีนเพื่อให้บริการแก่นักลงทุนเหล่านี้

11.5 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ปัญหาและข้อจำกัดจากการลงทุนในประเทศจีนคือ การตีความเรื่องกฎหมายการประกอบธุรกิจในประเทศจีนซึ่งนักลงทุนต่างชาติอาจตีความเนื้อหาไม่ตรงกับทางการเงินและความไม่เป็นอิสระอย่างเต็มที่ในการประกอบธุรกิจเนื่องจากการดำเนินธุรกิจการเงินในประเทศจีนอยู่ในกรอบของกฎหมายที่เข้มงวดทางการเงินมีกฎหมายที่ออกมาเพื่อคุ้มครองธนาคารจีนเอง ถ้าธุรกิจธนาคารของจีนเปิดเสรีทั้งหมดธนาคารของจีนอาจเสียเปรียบธนาคารต่างชาติได้ เนื่องจากธนาคารของจีนเสียภาษีถึง 70 กว่าเปอร์เซ็นต์ ต่างจากธนาคารต่างชาติอย่างไทยเสียภาษีเพียง 10 กว่าเปอร์เซ็นต์

11.6 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ ทางประเทศไทยมีการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ลงทุนไทยไปลงทุนในต่างประเทศตลอดมา โดยเฉพาะประเทศจีน ซึ่งประเทศไทยเห็นว่าประเทศจีนเป็นประเทศใหญ่และมีสภาพเหมาะสมต่อการลงทุน เมื่อทางธนาคารไปเปิดสาขาในประเทศจีน ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ให้การอนุมัติและอำนวยความสะดวกโดยมีการประสานงานในการสนับสนุนการลงทุนที่ดีระดับผู้บริหารของทั้งสองฝ่าย

ทางด้านการสนับสนุนจากทางรัฐบาลจีน ทางการเงินให้การสนับสนุนนักลงทุนต่างชาติไปตั้งสาขาธนาคารโดยทางจีนพิจารณาผลประโยชน์ของการอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติไปดำเนินธุรกิจประการแรก เป็นการระดมเงินทุนจากต่างประเทศ ประการที่สอง เนื่องจากธนาคารต่างชาติมีการติดต่อกับลูกค้านักลงทุนต่างชาติมาก่อน การเปิดสาขาของธนาคารต่างชาติในประเทศจีนจึงเป็นการอำนวยความสะดวกในการให้บริการกับกลุ่มลูกค้านักลงทุนต่างชาติเหล่านี้ ประการที่สาม การที่ธนาคารต่างชาติเข้ามาลงทุนเป็นการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัย ระบบด้านการบริหารการเงินมาถ่ายทอดให้ทางจีนได้นำไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารระบบการเงินโดยรวมโดยทางการเงินส่งเจ้าหน้าที่ระดับกลางและสูงมาศึกษางานและฝึกงาน ระบบธนาคารของจีนเป็นระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนมานาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเป็นระบบเศรษฐกิจการตลาด จึงเป็นโอกาสที่ทางจีนสามารถฝึกงานและเรียนรู้ระบบงานจากธนาคารต่างประเทศ ทำให้ข้อแตกต่างระหว่างธนาคารจีนและธนาคารต่างประเทศลดน้อยลงเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการเชื่อมต่อสากล ในแง่การค้า ถ้าการค้าไม่เชื่อมต่อสากลจะเป็นข้อเสียเปรียบของทางจีนเอง ในอนาคต จีนจะต้องเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก การเปิดให้บริการของธุรกิจธนาคารต้องมีความสัมพันธ์กับต่างชาติมากขึ้นและมีการเชื่อมต่อการค้าการเงิน เป็นแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นด้วย

12. ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ตัวอย่างที่ 2

ประเภทของการทำธุรกิจ : การดำเนินการเปิดสำนักผู้แทนธนาคาร
เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : สำนักผู้แทนที่ปักกิ่งและเหอเฟย

12.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของธนาคารเป็นลักษณะธุรกิจต่างชาติ (Wholly Foreign-owned Enterprise) เป็นการลงทุนที่ใช้เงินทุนของไทยล้วน เวลาเปิดทำการ เหมือนประเทศไทย

เทคโนโลยีที่ใช้ในจีนไม่แตกต่างกับในไทยนักเนื่องจากทางธนาคารเปิดดำเนินการเป็นสำนักตัวแทนทำหน้าที่การให้ข้อมูลเท่านั้น จึงไม่ต้องใช้เทคโนโลยีที่สูงนัก

ประเทศอื่นๆ ที่ทางธนาคารไปลงทุนได้แก่ ฮองกง โฮจิมินห์ซิตี้ ประเทศเวียดนาม นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว หมูเกะเคย์แมน ส่วนสำนักผู้แทนในต่างประเทศได้แก่ สำนักงานผู้แทนที่สหภาพพม่า ฮานอย ปักกิ่งและเหอเฟย

12.2 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการลงทุนในจีนเป็นเงินทุนจากสำนักงานประเทศไทย

12.3 ลักษณะการประกอบการของธุรกิจของธุรกิจธนาคารตัวอย่างที่ 2 ในประเทศจีน

ธนาคารตัวอย่างที่ 2 ได้รับการอนุญาตจากทางการจีนในการเปิดสำนักผู้แทนประจำกรุงปักกิ่งเมื่อ 4 กันยายน 2538 และเปิดดำเนินการในวันที่ 16 มกราคม 2539 และได้รับอนุญาตให้เปิดสำนักผู้แทนประจำเมืองเหอเฟยเมื่อ 4 กันยายน 2538 และเปิดดำเนินการในวันที่ 19 มกราคม 2539

ก่อนที่จะเปิดสำนักตัวแทนที่ประเทศจีน ทางธนาคารเคยร่วมหุ้นกับกลุ่ม M Thai เปิดธนาคารที่เชียงใหม่ เป็นธนาคาร M Thai เดิมเป็นการร่วมทุนแต่เนื่องจากนโยบายการบริหารของผู้ร่วมทุนไม่สอดคล้องกัน คือทางธนาคารไม่คุ้นเคยกับระบบอื่น จึงไม่สามารถนำนโยบายของธนาคารที่ใหญ่ไปใช้กับธนาคารร่วมทุนได้ ทำให้ธนาคารถอนหุ้นในเวลาต่อมา

ลักษณะของการให้บริการนั้น รูปแบบสาขาสามารถรับฝากเงิน ให้สินเชื่อในระบบในหน้าที่ของธนาคารได้ ส่วนสำนักตัวแทนทำหน้าที่เป็นตัวแทนที่ไปเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาให้ลูกค้า ลูกค้าไทยมีความสนใจด้านใด ก็นำข้อมูลที่ประเทศจีนมาให้ลูกค้าที่ประเทศไทย สำนักตัวแทนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เป็นแหล่งข้อมูล ธนาคารต่างชาติที่เป็นตัวแทนต้องดำเนินการอย่างน้อย 2 ปี จึงจะเลื่อนฐานะเป็นสาขาได้ สำนักตัวแทนไม่สามารถประกอบธุรกิจได้ เป็นเพียงผู้ดูแลโอกาสการค้าการลงทุนแก่นักลงทุนชาวต่างชาติและชาวไทย เป็นที่ปรึกษาแก่นักลงทุน การเป็นสำนักตัวแทนมีผลต่อการเลือกใช้บริการธนาคารของลูกค้า ธุรกิจที่เกิดขึ้นที่ธนาคารสำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพฯ สาขาธนาคารในต่างประเทศเป็นผู้ประสานงานระหว่างนักลงทุนเช่น นักลงทุนเปิด LC การโอนเงินทำที่สำนักงานใหญ่แล้วผ่านไปธนาคารต่างประเทศที่ทางธนาคารมีเครือข่ายเชื่อมโยงอยู่

12.4 กลุ่มลูกค้าของธนาคาร

ลูกค้าของทางธนาคารเป็นนักลงทุนไทยที่ทางธนาคารแนะนำให้ไปลงทุนและกลุ่มนักลงทุนที่ติดตามทางธนาคารไปลงทุนที่จีนและนักลงทุนที่ทำการค้ากับทางจีน ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าชาวไทย สำหรับลูกค้าท้องถิ่นเป็นเป้าหมายเหมือนกัน ทางธนาคารมีนโยบายที่จะขยายแผนการตลาดของทางธนาคารในอนาคตไปที่กลุ่มลูกค้าท้องถิ่น

12.5 ภาวะการแข่งขัน

การแข่งขันของธุรกิจธนาคารระหว่างสาขาธนาคารต่างประเทศและธนาคารท้องถิ่นมีค่อนข้างสูง ทางธนาคารเสียเปรียบธนาคารท้องถิ่นตรงกระแสวัฒนธรรมคือ ทางธนาคารของจีนมีลักษณะเดิมที่เป็นการบริหารงานโดยรัฐแล้วเป็นการแปรรูปเป็นของเอกชน ประชาชนจีนค่อนข้างเป็นชาตินิยม ทำให้ส่วนหนึ่งทางธนาคารไม่สามารถเข้าไปแข่งขันกับธนาคารท้องถิ่นได้ การคาดหวังจะพึ่งเงินออมท้องถิ่นจากนักลงทุนท้องถิ่นเป็นไปได้ ทางธนาคารขยายสาขาของธนาคารเพื่อความสะดวกของทางธนาคารเองมากกว่า และเป็นผลบวกกับผู้ส่งออก ผู้นำเข้าของไทย อันเป็นลูกค้าเก่าของทางธนาคาร

12.6 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

อุปสรรคจากการลงทุนในประเทศจีนคือ ทางด้านกฎระเบียบข้อบัญญัติของทางการเงิน นอกจากกฎของ Bank of China แล้ว กฎระเบียบธนาคารของจีนยังมีข้อบัญญัติของแต่ละมณฑลอีก ซึ่งเป็นรายละเอียดปลีกย่อย แต่ละองค์กรที่จะไปลงทุนในจีน ไม่ใช่จะใช้กฎหมายส่วนกลางแล้วจะสามารถเข้าไปลงทุนได้เลย ต้องใช้กฎหมายของแต่ละมณฑลด้วย เพราะฉะนั้นการไปลงทุนในจีนต้องศึกษาข้อมูลรายละเอียดมาก

สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขในระยะสั้น ไม่ค่อยมี แต่ในระยะยาว ทางธนาคารมีแผนการขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมภูมิภาคเอเชีย การขยายสาขาธนาคารในเมืองขนาดใหญ่ของประเทศไทย ทางธนาคารจะเข้าไปตั้งรับหรือติดตามธุรกิจของไทยที่กำลังมีการขยายการลงทุนไปในจีน

12.7 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ทางด้านความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐนั้น เป็นในด้านการอำนวยความสะดวกจากธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศเช่น ในเรื่องของขั้นตอนต่างๆ การขอใบอนุญาต การยื่นเรื่องต่างๆ และเป็นนโยบายของทางธนาคารแห่งประเทศไทยที่จะให้ธนาคารไทยออกไปแข่งขันในตลาดโลกได้ โดยไม่ค่อยมีข้อจำกัดกีดกัน ไม่มีเงื่อนไขซับซ้อนมากนัก การลงทุนจึงขึ้นอยู่กับประเทศที่ธนาคารจะไปลงทุนมากกว่า

13. ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ตัวอย่างที่ 3

ประเภทของการทำธุรกิจ : การดำเนินการเปิดสำนักผู้แทนธนาคาร
เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : สำนักผู้แทนที่คุนหมิง เชียงไฮ้และซัวเถา

13.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของธนาคาร เป้าหมายของธนาคารในอนาคตจะมีการเปิดดำเนินการในรูปแบบของสาขาโดยจะเลือกรูปแบบการลงทุนในลักษณะธุรกิจต่างชาติล้วน (Wholly Foreign-owned Enterprise) เพราะความสะดวกในด้านการดูแลบริหารองค์กรและการบริหารบุคลากร แต่การจะให้มีการลงทุนในลักษณะการร่วมทุนเช่น ที่ประเทศพม่า นั้น เป็นกรณีที่ทางการพม่าต้องการให้ต่างชาติร่วมทุนกับนักลงทุนในประเทศ การทำธุรกิจในลักษณะการร่วมทุนเหมาะกับธุรกิจที่มีขนาดใหญ่และต้องการให้ต่างชาติเป็นฐาน

เวลาเปิดทำการของสำนักผู้แทนคุนหมิงจะเปิดช้ากว่าในประเทศไทยและจะปิดเย็นกว่าด้วย เนื่องจากประเทศจีนเวลาจะเร็วกว่าประเทศไทย 1 ชั่วโมง เพื่อให้เวลาการทำงานตรงกับเวลาการทำงานในประเทศไทย แต่จะมีเวลาพักกลางวัน 2 ชั่วโมง คือ 12.00-14.00น. แต่จะมีการผลัดเปลี่ยนการทำงานเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตลอดเวลา การปฏิบัติงานคือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์

ประเทศอื่นๆ ที่ทางธนาคารไปลงทุน นอกจากการลงทุนในจีนแล้ว ทางธนาคารยังได้ขยายสาขาและสำนักผู้แทนไปในหลายประเทศเช่น สาขาที่ฮ่องกง เวียงจันทน์ หมู่เกาะเคย์แมนสำนักผู้แทนที่ย่างกุ้ง ฮานอย

13.2 แหล่งเงินทุน การเปิดสำนักผู้แทนในจีนเป็นการใช้เงินทุนของธนาคารเอง

13.3 ลักษณะการเปิดดำเนินการธุรกิจของธุรกิจธนาคารตัวอย่างที่ 3 ในประเทศจีน

ธนาคารตัวอย่างที่ 3 ได้ดำเนินการขออนุมัติต่อทางการจีนในการขอเปิดสำนักผู้แทนประจำเมืองคุนหมิงเมื่อ 28 ตุลาคม 2537 ต่อมาได้เปิดดำเนินการในวันที่ 24 เมษายน 2540 ปัจจุบันกำลังอยู่ในระหว่างการขออนุมัติเปิดสำนักผู้แทนประจำเมืองเชียงไฮ้และซัวเถา

ประเภทของบริการนั้น เนื่องจากทางธนาคารเปิดสำนักผู้แทนที่คุนหมิงนั้น การให้บริการของสำนักผู้แทนจะมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเมืองที่ไปเปิดสำนักผู้แทนแก่นักลงทุนต่างประเทศหรือนักลงทุนไทย แต่ไม่สามารถทำธุรกรรมได้

13.4 กลุ่มลูกค้าของธนาคาร

ลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจไทยที่เป็นลูกค้าของธนาคารที่ต้องการจะไปลงทุนที่คุนหมิงกับนักธุรกิจที่คุนหมิงที่ต้องการมาลงทุนในประเทศไทย สำนักผู้แทนจะทำการหาข้อมูลแก่

ลูกค้าที่จะไปลงทุนในประเทศจีน ให้ความช่วยเหลือในการศึกษา จัดสัมมนาและประสานความร่วมมือระหว่างนักลงทุนจีนที่ต้องการให้ไทยไปลงทุนที่จีนกับนักลงทุนไทยที่ต้องการไปลงทุนในจีน

13.5 ภาวะการแข่งขัน

ทางการแข่งขัน การแข่งขันของธุรกิจธนาคารในประเทศจีนจะไม่มากเหมือนประเทศไทยเนื่องจากขนาดของธนาคารของจีนค่อนข้างใหญ่ ลูกค้าค่อนข้างมาก นักลงทุนไทยที่ไปลงทุนตามมณฑลขนาดใหญ่ จะเป็นนักลงทุนที่เคยใช้บริการของธนาคารที่ประเทศไทย นักธุรกิจจีนที่มาขอคำปรึกษาส่วนใหญ่มีโครงการจะมาลงทุนในประเทศไทยและต้องการให้นักลงทุนไทยมาร่วมลงทุนเนื่องจากนักลงทุนจีนมีความต้องการเงินทุนต่างประเทศเป็นอย่างมาก

13.6 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

อุปสรรคจากการเปิดสำนักผู้แทนในประเทศจีนคือ ทางด้านภาษา การสรรหาบุคลากร การจัดหาเช่าที่ตั้งสำนักงานและกฎหมายต่างๆ ของทางจีน สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคของการไปเปิดสำนักงานในต่างประเทศ

สิ่งที่ธนาคารตัวอย่างที่ 3 ต้องการจะให้มีการปรับปรุงในการลงทุนในจีนคือ เรื่องกฎระเบียบเนื่องจากธุรกิจธนาคารไม่เหมือนกับธุรกิจทั่วไป กฎระเบียบบางอย่างเอื้ออำนวยต่อทางจีนเองทางด้านทัศนคติต่อการลงทุนในจีนนั้น ทางธนาคารเห็นว่าการลงทุนในจีนส่งผลดี โดยช่วยขยายฐานธุรกิจไทยไปต่างประเทศซึ่งจะสร้างรายได้กลับสู่ประเทศได้ ในทางตรงกันข้าม หากการลงทุนล้มเหลว จะส่งผลกระทบต่อดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยขาดดุลได้

13.7 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ทางด้านความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐนั้น ทางธนาคารได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบของการขึ้นหนังสือขออนุมัติจากทางธนาคารแห่งประเทศไทยและการนำเอกสารที่ทางการจีนพิจารณาอนุมัติรับรอง

14. ธุรกิจธนาคารตัวอย่างที่ 4

ประเภทของการทำธุรกิจ : การดำเนินการเปิดสาขาและสำนักผู้แทนธนาคาร
เมืองหรือมณฑลที่ไปลงทุน : สาขานาคารที่คุนหมิง
สำนักผู้แทนที่เชียงใหม่

14.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุนของธุรกิจธนาคารไทยทุกธนาคารจะเป็นในลักษณะธุรกิจต่างชาติ (Wholly Foreign-owned Enterprise) เป็นการลงทุนที่ใช้เงินทุนของไทยล้วน แต่ก็มีการลงทุนในลักษณะธนาคารร่วมทุนเช่น ธนาคารขนาดใหญ่ของไทยแห่งหนึ่งร่วมทุนกับธนาคารท้องถิ่นในจีน

ประเภทของบริการนั้น การให้บริการของธนาคารตัวอย่างในรูปแบบสาขาสามารถให้บริการรับฝาก ให้สินเชื่อในรูปแบบเงินสกุลท้องถิ่นได้ คือ เงินหยวน เนื่องจากประเทศจีนขาดแคลนเงินตราต่างประเทศมาก ทางการเงินจึงไม่อนุญาตให้มีการนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศเกินจำนวนที่ทางการกำหนดไว้ ทำให้มีผลเป็นอย่างมากต่อการอนุญาตให้ธนาคารต่างประเทศมาเปิดสาขา ส่วนการให้บริการของธนาคารในลักษณะสำนักผู้แทนฯ เป็นตัวกลางในการรับติดต่อ บริหารจัดการให้ข้อมูล ไม่มีบริการรับฝากเงินและให้สินเชื่อ

เวลาเปิดทำการ ของธนาคารในประเทศจีนเหมือนประเทศไทย การเป็นสำนักผู้แทน เวลาการทำงานไม่เหมือนสาขา สาขาจะเปิดทำการนานกว่าสำนักตัวแทน เพราะว่ามีงานมากกว่า มีปริมาณการทำธุรกรรมมากกว่า ขณะที่สำนักตัวแทนจะให้คำปรึกษาเท่านั้น และเวลาการทำงานในแต่ละพื้นที่แต่ละมณฑลจะแตกต่างกัน

เทคโนโลยีที่ใช้ในประเทศจีนแตกต่างกับในประเทศไทย ทางการเงินมีกฎระเบียบจากธนาคารกลางที่กำหนดเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ เนื่องจากการต่อระบบสายตรง (on line) ในประเทศจีนยังไม่มีควมก้าวหน้านัก เทคโนโลยีระบบต่างๆ ของจีนที่ใช้ในเมืองขนาดใหญ่มีความก้าวหน้าและมีเลขหมายโทรศัพท์จำนวนมาก เทคโนโลยีที่ทางธนาคารใช้อู่เป็นเทคโนโลยีระดับหนึ่งที่รองรับประชากรได้ เป็นเทคโนโลยีเฉพาะตัวที่ใช้ในสาขาของธนาคาร

ประเทศหรือเมืองอื่นๆ ที่ทางธนาคารไปลงทุนได้แก่ นิวออร์ค แอลเอ พนมเปญ เวียงจันทน์ เคย์แมน สิงคโปร์ ฮูไบที่อินเดีย สำนักงานผู้แทนที่ฮานอย โฮจิมิน เชียงไฮ่ ย่างกุ้งเป็นต้น

14.2 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนในการเปิดสาขาและสำนักตัวแทนในจีน เป็นการใช้งินทุนของธนาคาร

14.3 ลักษณะการเปิดดำเนินการธุรกิจของธุรกิจธนาคารตัวอย่างที่ 4 ในประเทศจีน

ธนาคารตัวอย่างที่ 4 ได้ดำเนินการขออนุมัติต่อทางการจีนในการขอเปิดสำนักผู้แทนประจำเมืองคุนหมิงเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2535 เปิดดำเนินการในวันที่ 29 เมษายน 2536 ต่อมาได้เปิดดำเนินการในรูปของสาขาเต็มรูปแบบเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2539 นอกจากนี้ ยังมีสำนักผู้แทนของธนาคารที่เมืองเชียงไฮ่ เปิดเป็นสำนักตัวแทนเมื่อ 27 มกราคม 2540 ซึ่งยังไม่เป็นสาขา การเป็นสาขาได้จะต้อง

มีผลการดำเนินงานที่ดีและต้องดำเนินการเป็นสำนักผู้แทนเป็นเวลา 3-5 ปีก่อน ถ้าผลการดำเนินงานไม่ดีอาจจะไม่ขอตั้งเป็นสาขาก็ได้

ที่เซี่ยงไฮ้ ตลาดเงินมีความเชื่อมโยงกับระบบการเงิน เมื่อเงินรวมกับฮ่องกงทำให้ระบบการเงินเป็น 2 ระบบ อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางเฉพาะ ไม่เกี่ยวข้องกับจีน ตลาดการเงินที่เซี่ยงไฮ้จึงมุ่งสู่จีนอย่างเดียวและเมื่อเงินเริ่มรวมธนาคารต่างๆ ทุกประเภท ธนาคารกลางจะเริ่มมาควบคุมและจัดระเบียบ ธนาคารต่างชาติจะเป็นตัวกลางเชื่อมโยงผู้ลงทุนประเทศนั้นกับผู้ลงทุนประเทศอื่น แต่ในขณะที่เดียวกันธนาคารต่างชาติก็เป็นแหล่งเงินทุนและเป็นแหล่งโอนกำไรกลับประเทศตนเองด้วย ถึงแม้ประเทศจีนจะต้องการเงินทุนจากต่างประเทศจำนวนมาก แต่การอนุญาตให้เปิดสาขาธนาคารต่างชาติจำนวนมาก จะมีผลต่อการไหลออกของเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศจีนจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลเสียต่อประเทศจีนเอง ทางการเงินจึงมีการควบคุมอย่างเข้มงวด

นโยบายการตลาดของธนาคารไม่เปลี่ยนแปลงจากอดีตที่ให้ความสำคัญต่อกรขยายสาขาธนาคาร เมื่อทางธนาคารมีความพร้อมและพื้นที่ที่ไปลงทุนมีศักยภาพทางเศรษฐกิจดี ประเทศจีนยังมีโอกาสขยายตัวอีกมาก นักลงทุนต่างประเทศจึงเข้าไปลงทุนมากขึ้น ลักษณะของชาวจีนมีความอดทนและเก็บออมสูงแต่ไม่นิยมใช้บริการธนาคาร ประชากรจำนวนมากนิยมเก็บเงินไว้กับตัวเนื่องจากธนาคารในสมัยคอมมิวนิสต์ไม่ค่อยน่าเชื่อถือ ระบบธนาคารยังไม่เป็นสากล ไม่มีกฎระเบียบที่เป็นมาตรฐาน ทำให้ประชาชนไม่กล้ามาฝากเงินกับธนาคาร ถ้าทางธนาคารสามารถจูงใจให้ชาวจีนมาใช้ระบบธนาคารกันมากขึ้น จะเป็นโอกาสทางการลงทุนที่ดีมาก

14.4 กลุ่มลูกค้าของธนาคาร

ลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนไทยและนักลงทุนจีนที่ทำการค้ากับไทย ทางรัฐบาลจีนไม่ได้เป็นลูกค้าหลักของธนาคาร แต่มีการใช้บริการของธนาคารเป็นครั้งคราวเช่น ทางสาขาธนาคารที่คุนหมิงก็มีการให้บริการเงินให้กู้ยืมกับทางรัฐบาลจีน

14.5 ภาวะการแข่งขัน

ทางการแข่งขัน การแข่งขันของธุรกิจธนาคารในพื้นที่เดียวกันมีไม่มากนัก การแข่งขันส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ตามเขตอุตสาหกรรมต่างๆ ทางธนาคารเพิ่งเปิดสำนักงานที่เซี่ยงไฮ้ ศักยภาพของธนาคารพิจารณาที่ขนาดธนาคารไม่ได้ ต้องพิจารณาที่นโยบายการตลาดของธนาคารว่าจะเป็นไปได้ในทิศทางใด การพิจารณาภาวะการแข่งขันจะไม่สามารถทราบได้จนกว่าจะสำรวจพื้นที่และทราบว่า ในพื้นที่ที่ไปลงทุนมีการประกอบธุรกิจอะไรและธุรกิจใดมีศักยภาพ

14.6 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ปัญหาสำคัญของการลงทุนคือ ทางด้านภาษาและกฎระเบียบที่แตกต่างกันมาก ซึ่งไม่อำนวยความสะดวกในการลงทุนแก่ผู้ลงทุนต่างชาติ ทางจีนมีแนวคิดที่ว่า เมื่อต่างชาติเข้ามาลงทุนก็จะนำผลกำไรกลับไป ทางจีนจึงเข้มงวด เงินทุนจดทะเบียนของธุรกิจธนาคารในจีนค่อนข้างสูงและต้องโอนทันที นโยบายบางอย่างของทางการจีนโดยเฉพาะเรื่องการขออนุญาตลงทุน เป็นเรื่องที่มีความเร่งด่วน หากผู้ลงทุนไม่พร้อมก็จะพลาดโอกาสไปเช่น ถ้าทางธนาคารเตรียมเงินทุนของจดทะเบียนเพื่อเปลี่ยนจากสำนักผู้แทนเป็นสาขาไม่ทันเวลาตามที่ประกาศก็พลาดโอกาสไป สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขจากการลงทุนในประเทศจีนในแต่ละพื้นที่จะแตกต่างกันไป แต่ในภาพรวมแล้ว สิ่งที่ต้องปรับปรุงเป็นเรื่องการโอนเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศกระทำได้อาจทำได้จำกัดมาก ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของทางการจีน แต่การโอนเงินเข้าไปสามารถโอนเข้าได้ไม่จำกัดจำนวนและเรื่องของเงินออม ธนาคารสามารถระดมเงินฝากได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น

14.7 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางธนาคารได้รับ

ทางด้านความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐนั้น ธนาคารได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐเช่น การที่ทางธนาคารจะไปลงทุนต้องได้รับการอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังก่อน ในตอนที่ทางธนาคารไปทำการลงทุนในจีน ทางกรมส่งเสริมการลงทุนยังไม่มีข้อมูล ธนาคารจึงไม่ได้รับความช่วยเหลือจากกรมส่งเสริมการลงทุน

15. ธุรกิจบริการประเภทการค้าปลีก

ประเภทธุรกิจของบริษัท: ธุรกิจการค้าปลีก

การเปิดธุรกิจของบริษัท: โลตัสเปิดที่เชียงใหม่ แมคโครเปิดที่กวังเจา

15.1 รูปแบบการลงทุน

รูปแบบการลงทุน เป็นการร่วมทุน 3 ฝ่ายระหว่างบริษัทตัวอย่างกับผู้ร่วมทุนของบริษัทในประเทศไทยและบริษัทในท้องถิ่นเอง การทำธุรกิจค้าปลีกของบริษัทตัวอย่างในประเทศจีนมีหลายลักษณะอาทิเช่น ลักษณะธุรกิจที่เป็นลักษณะการจำหน่ายสินค้าในลักษณะการค้าส่งจำหน่ายในปริมาณมากๆ และต้องใช้บัตรเช่น แมคโคร ลักษณะเฉพาะตัวในการเป็นห้างสรรพสินค้าที่มีการจำหน่ายสินค้าปลีกราคาถูกลง (discount style) เช่น ห้างโลตัส ลักษณะของห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีการจำหน่ายสินค้าผู้บริโภค (consumer product) อย่าง Big C ลักษณะการค้าปลีกแบบ convenience store ซึ่งเป็นการจำหน่ายสินค้าน่าราคาแพงกว่าห้างสรรพสินค้า เป็นการจำหน่ายสินค้าหลายๆ ชนิดแต่เป็นการจำหน่ายในปริมาณมาก แต่จะกระจายสาขาจำนวนมากเพื่อเข้าถึงผู้บริโภค เช่น 7-eleven

15.2 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนของบริษัท การหาแหล่งเงินทุนมีการระดมเงินทุนจากในประเทศจีนเอง โดยผ่านธนาคารในประเทศจีน

15.3 ประเทศอื่นๆ ที่บริษัทไปลงทุนในธุรกิจค้าปลีก

เนื่องจากการทำธุรกิจค้าปลีกของบริษัทเป็นธุรกิจใหม่ที่บริษัทเริ่มต้นเข้ามาประกอบธุรกิจนี้ ดังนั้น การขยายการลงทุนไปยังประเทศต่างๆ ในธุรกิจค้าปลีก จึงเป็นโครงการในอนาคต

15.4 ลักษณะการประกอบกิจการของธุรกิจค้าปลีกในประเทศจีน

ธุรกิจการค้าปลีก มีข้อดีคือ สามารถจำหน่ายได้เลย การลงทุนจึงไม่ต้องเตรียมตัวมากนัก บริษัทตัวอย่างนี้ให้ความสำคัญกับการมีสัมพันธภาพทางธุรกิจกับจีนมาก (chinese connection) การจะเข้าไปลงทุนในประเทศจีนต้องสร้างเพื่อน (make friend) ก่อน แล้วสร้างธุรกิจ (make business) ในลำดับต่อมา โดยผ่านความสัมพันธ์ดังกล่าว การทำธุรกิจการค้าปลีกก็เช่นกัน ด้านการลงทุนเข้าไปลงทุนเลย จะไม่สามารถนำสินค้าเข้าไปจำหน่ายได้ทันทีเช่น ในบางกรณี บริษัทส่งสินค้าไปถึงผู้สั่งซื้อแล้ว แต่สำนักงานบริษัทที่ทางบริษัทติดต่อกับที่ประเทศจีนไม่เปิดดำเนินการแล้ว ผู้ลงทุนบางรายเข้าไปลงทุนจำหน่ายสินค้าแล้วไม่ได้เงินกลับมา ดังนั้น การเข้าไปประกอบธุรกิจในจีนต้องดำเนินการเป็นทีม มีผู้นำบริษัทเข้าไป ทางบริษัทมีพันธมิตรทางธุรกิจกับกลุ่มธุรกิจในจีน แต่ไม่มีความรู้ความชำนาญในการทำธุรกิจค้าปลีกหรืออาจกล่าวได้ว่า การทำธุรกิจของบริษัทอยู่ในลักษณะที่ว่า “We don’t know how, but we know who” ทางบริษัทไม่มีความรู้เรื่องการทำธุรกิจค้าปลีกแต่ทางบริษัทรู้จักผู้ที่มีความสามารถในการบริหารอย่างมีศักยภาพ ทางบริษัทร่วมทุนกับห้าง friendship สร้างห้างสรรพสินค้าขึ้นมา บนถนนหวายไห่หลู่ ซึ่งบนถนนนี้มีห้างจีนเซียซึ่งเป็นห้างสรรพสินค้าต่างประเทศแห่งแรกในเซี่ยงไฮ้ ลงทุนโดยผู้ลงทุนชาวฮ่องกง ห้างอิเซตันและห้างนัมเบอร์วัน

ที่ประเทศจีน การแบ่งห้างสรรพสินค้าไม่เหมือนกับในประเทศไทยที่มีลักษณะเป็นห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ (department store) เป็นศูนย์รวมของสินค้าหลายชนิดจำหน่ายอยู่ในห้างเดียวกัน แต่ที่ประเทศจีนห้างสรรพสินค้าใดเปิดในลักษณะ gift store ก็จะจำหน่ายแต่สินค้า gift shop อย่างเดียว ห้างไหนประกอบธุรกิจในลักษณะพลาซ่าคือ การมีร้านเล็กๆ จำนวนมากเช่าพื้นที่ในห้างสรรพสินค้า ก็จะประกอบธุรกิจในลักษณะเป็นพลาซ่าอย่างเดียว

ทางบริษัทร่วมทุนกับห้างสรรพสินค้าในจีนคือ ห้าง friendship ซึ่งทางเฟรนด์ชิพมีใบอนุญาตการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ในประเทศจีน ใบอนุญาตนี้ขอยากมาก ปัจจุบัน ทางการเงินไม่ออก

ใบอนุญาตให้แล้วเนื่องจากทางการจีนเห็นว่า การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมีผลต่อดุลบัญชีเดินสะพัดของจีน ดังนั้น บริษัทที่ถือใบอนุญาตนี้มีความสำคัญมาก ทางบริษัทจึงร่วมทุนกับทางเฟรนด์ชิพเปิดห้าง friendship จำหน่ายสินค้าที่เหมาะสมกับชาวต่างชาติที่สุด

การที่บริษัทเปิดห้าง Lotus super center ขึ้นที่ประเทศจีน โดยเปิดดำเนินการที่เซี่ยงไฮ้แห่งแรก ถือเป็นช่องทางการจำหน่าย เป็นโอกาสดีแก่นักธุรกิจไทยที่จะส่งออกสินค้าไปจำหน่ายในประเทศจีน ทางบริษัทมีพื้นที่ทำเลที่ตั้ง มีบุคลากร มีใบอนุญาต (license) ในการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยเข้าไปในประเทศจีน ขณะเดียวกันก็สามารถส่งออกสินค้าจากประเทศจีนเข้ามาประเทศไทยได้ ทางบริษัทไม่ได้อาศัยความรู้ (know how) จาก friendship อย่างเดียว สิ่งสำคัญ การจะไปลงทุนที่ไหนต้องอาศัยการตลาด ห้างสรรพสินค้านี้เป็นห้างระดับดีพอสมควร การไปร่วมทุนเป็นโอกาสดีให้สินค้าไทยมีการพัฒนาคุณภาพระดับสากลมากขึ้น

ซีพี เหลียนหัว เป็นบริษัทให้คำแนะนำแก่บริษัทในการเปิด shopping mall ที่เซี่ยงไฮ้และเมืองรอบๆ ทำให้บริษัททราบแหล่งตลาดและช่องทางในอนาคต บริษัทเปิดห้างเหลียนหัว ซูเปอร์มาร์เก็ต เพื่อเป็นช่องทางให้อาหารไทยสามารถเข้าไปจำหน่ายได้ ที่นี้มีภัตตาคารอาหารทะเลที่มีคุณภาพ ทางบริษัทเปิดห้างสรรพสินค้าในลักษณะนี้เพราะบริษัทมีแผนการเปิดร้านอาหารไทยในจีน และมีโครงการเข้าสู่ธุรกิจร้านอาหารในอนาคต การเปิดห้างสรรพสินค้านี้ นอกจากเป็นการระบายสินค้าจากไทยแล้ว ยังเป็นการสร้างงาน นอกจากนี้ เซเวน อิลเว่น เป็นอีกเป้าหมายหนึ่งในการลงทุนในจีน ถ้าบริษัทได้รับมอบหมายจากบริษัทแม่และได้รับอนุญาตจากทางจีนในการขอสิทธิการเข้าไปเปิดคอนวีเนียน สโตร์ การลงทุนในธุรกิจนี้เป็นโอกาสที่ทางบริษัทศึกษาเป็นอย่างดีจากประเทศไทย ยกเว้นธุรกิจห้างๆ ที่บริษัทไม่มีความรู้ แต่เป็นการสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายแก่สินค้าไทย

ปัจจุบันเป็นที่เข้าใจกันดีว่า นักลงทุนไม่นิยมใช้การลงทุนทางตรง การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยขณะนี้ จะใช้การส่งออกเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เนื่องจากการลงทุนทางตรงในจีนใช้เงินทุนสูง มีความเสี่ยงและใช้เวลานานมาก ดังนั้น ถึงเวลาแล้วที่ผู้ลงทุนจะทำในสิ่งที่ตนถนัด การจะเข้าถึงตลาดที่ประเทศจีนไม่ใช่เรื่องง่าย ทางเลือกใหม่ของนักลงทุนคือ การไปลงทุนโดยมีพันธมิตรทางธุรกิจแล้วร่วมมือไปลงทุนด้วยกันหรือจะเป็นโอกาสดีที่จะทำการส่งออก

15.5 ภาวะการแข่งขันและจำนวนผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน

เซี่ยงไฮ้เป็นเมืองใหญ่ ทางจีนต้องการให้เซี่ยงไฮ้เป็นศูนย์กลางการค้าของโลก ทำให้เมืองเซี่ยงไฮ้มีศักยภาพในธุรกิจการค้าปลีกมาก ทำให้มีการแข่งขันจากนักลงทุนต่างประเทศสูงมากเช่น บริษัทเยอรมันดังเมโทร คล้ายๆ แมคโคร เกหลีเปิดห้าง IMM มีลักษณะเป็น discount store

เนเธอร์แลนด์เปิดห้าง Macro ทางบริษัทตัวอย่างลงทุนเปิดห้างในลักษณะ discount store กลุ่มคาฟู ก็เข้าไปดำเนินธุรกิจค้าปลีก

คู่แข่งในธุรกิจค้าปลีกที่เป็นคนไทย ในธุรกิจห้างสรรพสินค้าอย่างโลตัสและแมคโครไม่มี ถึงแม้ที่ชั่วเวลาจะมีห้างสรรพสินค้าที่สร้างโดยคนไทยก็ตาม แต่ก็ไม่ได้เป็นคู่แข่งกัน

จำนวนคู่แข่งในธุรกิจเดียวกัน คู่แข่งในธุรกิจค้าปลีกของบริษัทในประเทศจีนเป็นบริษัทที่มีชื่อเสียงของโลกเข้าไปลงทุนกันมาก ธุรกิจการค้าปลีกจึงมีการแข่งขันกันมาก ทั้งการแข่งขันจากบริษัทคู่แข่งต่างประเทศและจากบริษัทในท้องถิ่นนั้นๆ เอง

เรื่องของการเปิดห้างสรรพสินค้า การทำธุรกิจห้างสรรพสินค้าในประเทศจีนกำลังเป็นธุรกิจที่ได้รับความนิยมในการลงทุน มีนักลงทุนเปิดห้างสรรพสินค้าประมาณ 200 กลุ่ม ทำให้มีการแข่งขันกันสูงมาก ห้างสรรพสินค้าของญี่ปุ่นที่เข้าไปลงทุนคือ ห้างเยฮัน ห้างอิเซตัน ห้างสรรพสินค้าของไต้หวัน คือ ห้างแปซิฟิค และห้างสรรพสินค้าของจีนแห่งหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับของไทยคือ มีลักษณะเป็น convenience store และห้างสรรพสินค้าที่เปิดภายใต้กลุ่มของ TOP supermarket ที่มีลักษณะเหมือนในประเทศไทยทุกอย่าง แต่ไม่ทราบว่าประเทศใดเป็นผู้ลงทุน

กลุ่มลูกค้าของบริษัท ชาวเซี่ยงไฮ้แบ่งเป็น 3 ช่วง คนรุ่นเก่าหรือคนรุ่นปี 2492 จะไม่ค่อยรู้จักวัฒนธรรมตะวันตกหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ เนื่องจากคนรุ่นนี้เติบโตช่วงที่มีระบบการปกครองเป็นระบบคอมมิวนิสต์ ส่วนคนที่เติบโตหลังปี 2521 ประชากรกลุ่มนี้มีความทันสมัยมากเป็นคนที่เติบโตสมัยเค็งเต๋อผิง อันเป็นยุคที่ประเทศจีนเริ่มเปิดประเทศ คนกลุ่มนี้จะเป็นตลาดที่สำคัญ เป็นกลุ่มลูกค้าที่สำคัญของธุรกิจค้าปลีกเพราะคนกลุ่มนี้ จะมีการใช้จ่ายค่อนข้างสูง

15.6 ปัญหาสำคัญของการลงทุน

ปัญหาและอุปสรรคจากการลงทุนในจีนของธุรกิจค้าปลีก ไม่มีการค้าขายที่ไหนดง่าย การลงทุนที่ประเทศจีนนอกจากจะมีอุปสรรคจากการเป็นชาวต่างชาติ ต่างภาษา วัฒนธรรม ทัศนคติ และความเข้าใจระหว่างกันแล้ว ปัญหาและอุปสรรคประการแรกที่สำคัญในการลงทุนในจีนก็คือ ข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย กฎหมายและขั้นตอนการลงทุนในจีนมีความซับซ้อนและเข้าใจยาก นักลงทุนต้องศึกษากฎหมายจีนและกฎระเบียบของประเทศจีนเป็นอย่างดี เช่น ในเรื่องของกฎหมายเงินทุน ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการส่งเงินจากการลงทุนในจีนออกนอกประเทศ ทางบริษัทมีการนำเงินทุนเข้าไปอย่างถูกต้อง ตามกฎหมายสากล เงินทุนสามารถนำออกมาได้อย่างเสรี ไม่มีมาตรการป้องกันการนำเงินออก แต่จีนมีการตั้งกำแพงภาษีที่เป็นการกีดกันทางการค้า บริษัทต่างประเทศที่

ต้องการให้สินค้าของบริษัทแข่งขันได้ก็ต้องเลี้ยงภาษี แต่จีนก็พยายามปรับปรุงเรื่องนี้ เนื่องจากจีนต้องการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก

ประการที่สอง เป็นเรื่องระบบราชการ การติดต่อกับหน่วยงานราชการจีนมีความล่าช้า

ประการที่สาม การลงทุนด้านธุรกิจค้าปลีกในเซี่ยงไฮ้ มีปัญหาราคาค่าเช่าพื้นที่มีราคาสูงมากและคู่แข่งมาก

ประการที่สี่คือ ปัญหาข้อมูลข่าวสารของผู้ลงทุนไทยมีน้อย ทางกรมไทยควรมีหน่วยงานให้ข่าวสารข้อมูล คำแนะนำเกี่ยวกับประเทศจีนแก่นักลงทุน ควรมีการพานักลงทุนไปศึกษายาน ผู้ลงทุนไทยยังไม่ค่อยจะทราบข่าวสารในการลงทุนในจีนมากนัก

ประการที่ห้า ปัญหาการหาผู้ร่วมทุนที่ดี ปัจจุบันประเทศจีนประสบปัญหาคือ ทางกรมจีนพยายามแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นของเอกชนทั้งหมด เนื่องจากการบริหารของรัฐวิสาหกิจจีนมีผลกำไรต่ำมาก มีการขาดทุนจำนวนมาก ทางรัฐบาลจีนสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจเหล่านี้มาร่วมทุนกับทางไทย การที่นักลงทุนจะไปร่วมทุนกับทางจีน ต้องทราบว่าบริษัทที่มาร่วมทุนนั้นมีผลการประกอบการดีหรือไม่ ในบางกรณีที่ทางจีน ตอนมาเจรจาร่วมทุนกับทางบริษัท จะใช้ชื่อบริษัทหนึ่ง แต่เมื่อใกล้จดทะเบียน ทางจีนก็มีการเปลี่ยนแปลงเอาอีกบริษัทหนึ่งมาร่วมทุน แต่การมีผู้ร่วมทุนร่วมลงทุนในประเทศจีนจะเป็นประโยชน์เนื่องจากการจัดซื้อและจำหน่ายสินค้าบางชนิดมีความจำเป็น ต้องอาศัยผู้ร่วมทุนเป็นชาวจีน

ประการที่หก ปัญหาผู้ลงทุนไทยไม่สามารถเข้าถึงตลาดจีนโดยตรงได้ ที่ผ่านมา การค้าขายของประเทศไทยจะไม่เป็นการขายตรงไปที่ประเทศจีนเช่น บริษัทที่ผลิตสุกซ์ภัณฑ์แห่งหนึ่งจำหน่ายสินค้าผ่านฮ่องกง การทำธุรกิจกับจีนควรทำการขายตรงไปที่จีนเพื่อลดต้นทุน หรืออีกตัวอย่างหนึ่งเป็นกรณีของ สิงคโปร์ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่า ประเทศสิงคโปร์ไม่มีผลิตภัณฑ์เป็นของตนเอง แต่มีความสามารถนำสินค้าจากประเทศอื่นมาจำหน่ายในจีนได้ ในขณะที่ประเทศไทยมีผลิตภัณฑ์ของตัวเอง แต่ผู้ลงทุนไทยไม่สามารถขายตรงไปที่ประเทศจีนได้ แต่ต้องส่งออกสินค้าไปจีนผ่านสิงคโปร์ หรือบ่อยครั้งที่สิงคโปร์นำสินค้าไทยไปขายเอง ได้กำไรจำนวนมาก

15.7 ความช่วยเหลือและสิทธิพิเศษที่ทางบริษัทได้รับ

ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ บริษัทได้รับความช่วยเหลือจากกรมส่งเสริมการค้าส่งออกเรื่องข้อมูลต่างๆ มาตรการการช่วยเหลือเป็นในด้านการส่งเสริมช่องทางการจัดจำหน่ายในตลาดจีน ส่วนความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ในจีน บริษัทได้รับความช่วยเหลือในเรื่องของพิธีการต่างๆ ของทางราชการเช่น การขออนุมัติการก่อสร้าง การขอใบอนุญาต

ภาคผนวก ค

บริษัทนักลงทุนไทยที่เข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน จำแนกตามมณฑล / เมือง

มณฑล / เมือง	บริษัทผู้ลงทุน	บริษัทร่วมทุนระหว่าง	ประเภทกิจการ	ปริมาณการผลิต (ต่อปี)	มูลค่าการลงทุน	สัดส่วน จีน/ไทย	ช่วงเวลา
1. นครเทียนสิน	1. บ. ปีโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด	เครือเจริญโภคภัณฑ์และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ร่วมกับ บ. ปีโตรเคมีจีน	เปิดสถานีบริการน้ำมัน 20 แห่ง	-	-	CP 50/ ปตท. 20 /จีน 30	4 ปี
2. นครปักกิ่ง	1. บ. Beijing - Chia Tai Feedmill	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ บ. Feed Stuff ของนครปักกิ่ง	ผลิตอาหารสัตว์	1 แสนตัน	5 ล้าน \$	-	2527 - 2552
	2. บ. Beijing Dafa Livestock Production	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ บ. Beijing Dafa Livestock Production	เลี้ยงไก่และผลิตภัณฑ์ อาหารจากไก่	13 ล้านตัวและ 16 ล้านตัว	6.5 ล้าน \$	50 / 50	2529 - 2554
	3. บ. CIT - UIC INVESTMENT	หจก. กนกฟอร์นิเจอร์และการก่อสร้าง ร่วมทุนกับบริษัท United Industrial Corporation ของสิงคโปร์ และ CITIS ของจีน	ก่อสร้าง	-	1 ล้าน \$	-	-
	4. บ. Beijing Poultry Breeding	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ บ. Beijing Dafa Livestock Production Crop. ของจีน และ Avian DFarms Intenation Inc. ของอเมริกา	เลี้ยงไก่และ พ่อพันธุ์ แม่พันธุ์	4 แสนตัว และ 5 แสนตัว	10 ล้าน \$	37 / 63 (จีน / ไทย & สหรัฐ)	2529 - 2554
	5. เครือเจริญโภคภัณฑ์ (ย่านหวางฟูจิง เฉียนเหมิน)		พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	-	-	-	-
	6. บ. Beijing Land (ย่าน Chaoyang และ xuan Wu)	บ. Bangkok Land ร่วมทุนกับ Stelux	โครงการที่อยู่อาศัย	-	6 พันล้าน \$	-	-
	7. กิจการอื่นๆ เช่นของนาย ธงชัย แซ่กัน		ภัตตาคารอาหารไทยลิทวอน	-	-	-	-

มณฑล / เมือง	บริษัทผู้ลงทุน	บริษัทร่วมทุนระหว่าง	ประเภทกิจการ	ปริมาณการผลิต (ต่อปี)	มูลค่าการลงทุน	สัดส่วน จีน/ไทย	ช่วงเวลา
3. นครเซี่ยงไฮ้	1. บ. ฟู่ฟู่ (เขตเศรษฐกิจพิเศษฟู่ตง)	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ บ. ลู่เจียจู่	พัฒนาที่ดิน และ ก่อสร้าง	-	2 พันล้าน S	-	-
	2. เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ (เขตเศรษฐกิจพิเศษฟู่ตง)	-	โครงการพัฒนาศูนย์การค้า	-	-	-	-
	3. บ. Shanghai EK Chor Motorcycle *	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ บ. Shanghai Tractor & Automobile	ผลิตรถจักรยานยนต์ยี่ห้อ XING - FU	2 แสนคัน	22 ล้าน S	50 / 50	2527 - 2552
	4. บ. Shanghai Lianhua	บ. Li -on Investment ร่วมทุนกับ Mangement Co. of Shanghai Textile Bureau และบริษัทอื่นๆ	ผลิตเสืยใย	-	24 ล้าน S	70 / 30	2527 - 2542
	5. บ. Shanghai Da Jiang	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ร่วมกับเทศบาลนครเซี่ยงไฮ้	อาหารสัตว์	-	16 ล้าน S	50 / 50	2528 - 2553
	6. บ. ฟอรัจันเวิลด์ เซี่ยงไฮ้ จำกัด	บ. ซ่งกง ฟอรัจัน (ซีพี ร่วมถือหุ้น) ร่วมทุนกับรัฐบาลจีน	โครงการห้างสรรพสินค้า และศูนย์ท่องเที่ยว	-	30 ล้าน S	50 / 50	-
	7. บ. ปีโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ร่วมกับบริษัทปิโตรเคมีท้องถิ่น	เปิดสถานีบริการน้ำมัน	-	-	CP50/ปตท.20/จีน30	5 ปี
	8. Daily Chemical Co., Ltd.	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ร่วมกับนักลงทุนท้องถิ่น	ผลิตเครื่องสำอางยี่ห้อ LA FONTANE	-	-	-	-

มณฑล / เมือง	บริษัทผู้ลงทุน	บริษัทร่วมทุนระหว่าง	ประเภทกิจการ	ปริมาณการผลิต (ต่อปี)	มูลค่าการลงทุน	สัดส่วน จีน/ไทย	ช่วงเวลา
4. มณฑลกว่างตุง	1. บ. Guangdong Float Glass (เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น)	บ. Chaina Southen Glass ของจีน ร่วมทุนกับ บริษัท Penvasia Ltd. ของอเมริกาซึ่งร่วมทุนกับ บ.กระจกไทย อาซาฮี อีกต่อหนึ่ง	ผลิตกระจก	-	100 ล้าน \$	50 / 25 / 25 (จีน / ไทย อเมริกา)	2530 - 2545
	2. บ. Yim Shaing Group (เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น)	บ. Yim Shing Group ร่วมทุนกับ 4 บริษัทของจีน	ก่อสร้างอาคารพานิชย์ ที่สูงที่สุด	-	2500 ล้าน \$	-	2534 - 2537
	3. บ. Liantai Enterprise Ltd. (เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น)	บ. Hung Cheong Enterprise ร่วมทุนกับ Shenzhen International Trust & Investment Corp.	ผลิตภัณฑ์กระดาษและผ ถ่าน เครื่องถ่ายเอกสาร	-	1.6 ล้าน \$	65 / 35	2529 - 2544
	4. บ. เจีย ไต้คอนติเนนตัล (เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น)	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ Continental Grain ของอเมริกา	อาหารสัตว์	-	26.85 ล้าน \$	-	2524 - 2554
	5. บ. เตลานหัวเหลียว (เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น)	เป็นการร่วมทุนระหว่างบ. ไทย ญี่ปุ่น และฮ่องกง	สนามกอล์ฟมาตรฐาน แห่งแรก	-	240 ล้าน \$	-	-
	6. บ. ลองไทน์ (เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น)	บ. ลองไทน์ ร่วมทุนกับจีน และร่วมทุนกับเขตเซินเจิ้น	ผลิตน้ำแร่สำหรับดื่ม ธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรม	-	-	-	-
	7. รีสอร์ท Honey Lake	บ. เจีย ไต้อินเตอร์เนชันแนล จำกัด ร่วมกับฮ่องกงพอร์จูน กับรัฐบาลจีน	ที่พักแหล่งบันเทิงและพานิชย์ บนพื้นที่ 2.37 ล้าน ตรม.	-	-	-	-
	8. บ. Chung Kong Land (เมืองกว่างเจาและจงซาน)	บ. สมประสงค์แลนด์ ดีเวลลอปเม้นท์	โครงการที่อยู่อาศัย คอนโดมิเนียม	-	-	-	-

มณฑล / เมือง	บริษัทผู้ลงทุน	บริษัทร่วมทุนระหว่าง	ประเภทกิจการ	ปริมาณการผลิต (ต่อปี)	มูลค่าการลงทุน	สัดส่วน จีน/ไทย	ช่วงเวลา
มณฑลกว่างตู่ (ต่อ)	9. บ. Guang Tai Animal Husbandry (เมืองกว่างเจา)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	อาหารสัตว์	-	-	-	-
	10. บ. เจียใต้ (เมืองกว่างเจา)	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ Continental Grain ของอเมริกาและมณฑลกว่างตู่	อาหารสัตว์	-	-	-	-
	11. บ.ปิโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด (เมืองกว่างเจา)	เครือเจริญโภคภัณฑ์และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ร่วมกับบริษัทปิโตรเคมีกว่างตู่	เปิดสถานีบริการน้ำมัน	-	-	CP.50/ปตท20/จีน30	6 ปี
	12. บ. แอมแฮร์ส (เมืองกว่างเจา กู้ยหลิน เจียงไห่ ซืออัน และเซียงไฮ้)	กลุ่มพล. อ. ซาดซาซ ซุนหวัน	โรงแรมขนาด 200 - 300 ห้อง	-	-	-	-
	13. ธนาคารพาณิชย์ T.M. International Bank (เมืองชัวเถา)	ธนาคารทหารไทยร่วมทุนกับ M. Thai Group	ธนาคารไทยพาณิชย์	-	20 ล้าน S	M. Thai 60 / ร.ทหารไทย 20	เปิดดำเนินการ กลางปี 2535
	14. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (เมืองชัวเถา)	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	ธนาคารไทยพาณิชย์	-	-	-	-
	15. บ. Taihua Foodstuff (เมืองชัวเถา)	บ. The Peace Canning ร่วมทุนกับ บ. Agriculture Trade ของเขตเศรษฐกิจพิเศษชัวเถา	ผลิตอาหารเกษตร และอาหารสัตว์น้ำ	-	1 ล้าน S	-	2529 - 2549
	16. บ. เจียใต้ (เมืองชัวเถา)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	อาหารสัตว์	-	1 ล้าน S	-	2526 - 2556
17. บ. Longzhu Development (เมืองชัวเถา)	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับฝ่ายจีน	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ดัดต่อ จัดตั้งบริษัทต่างๆและก่อสร้าง อาคารพาณิชย์	-	20 ล้าน S	-	2527 - 2557	

มณฑล / เมือง	บริษัทผู้ลงทุน	บริษัทร่วมทุนระหว่าง	ประเภทกิจการ	ปริมาณการผลิต (ต่อปี)	มูลค่าการลงทุน	สัดส่วน จีน/ไทย	ช่วงเวลา
มณฑลกว่างตุง (ต่อ)	18. บ. China - Thailand Investment Ltd. (เมืองฉัวเถา)	บริษัทไทยร่วมทุนกับ Toudao Guest House	โครงการปรับปรุงบ้านพักรับรอง	-	ฝ้ายไทยเส้น S	-	2526 - 2541
	19. เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ (เมืองฉัวเถา)	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์	อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และไฟฟ้าโรงงานทอพรหม	-	-	-	-
	20. บ. ปิโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด (เมืองฉัวเถา)	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ร่วมกับบริษัทปิโตรเคมีกว่างตุง	เปิดสถานีบริการน้ำมัน	-	-	CP.50/ปตท.20/จีน30	6 ปี
	21. บ. Soon Hua Seng (เมืองซานเหว่ย)	กลุ่มเกษตรรุ่งเรืองพืชผล	โครงการปลูกป่ายูคาลิปตัส และผลิตเยื่อกระดาษ	-	1000 ล้าน S	-	50 - 70 ปี
	22. เงินด้าซิงซุนเป่า (เมืองหังโจว)	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนบริษัทในเครือซุนเป่า	ผลิตยา	-	20 ล้าน S	-	-
	23. บ. สหไทย (อำเภอฉงหัว)		พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	-	64 ล้าน S	-	-
	24. เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ (Tianhe)	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ Jiajing Commercial Trad Corporation	ศูนย์การค้า	-	334 ล้าน S	-	-
	25. เครื่องเจริญโภคภัณฑ์	เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับเมืองดุนก่วน และบ. Advan Group (ในปีกิ่ง)	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำ	-	1000 ล้าน S	-	-
	26. บ. Orient Precision Electric Instrument	บ. Qiao Guang Trading ร่วมทุนกับกระทรวงอุตสาหกรรม อวกาศจีน และบ. Development & Construction ของอำเภอ ฟางโนกว่างตุง	ผลิตและจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านและผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์	-	840,000 S	-	2528 - 2538

มณฑล / เมือง	บริษัทผู้ลงทุน	บริษัทร่วมทุนระหว่าง	ประเภทกิจการ	ปริมาณการผลิต (ต่อปี)	มูลค่าการลงทุน	สัดส่วน จีน/ไทย	ช่วงเวลา
มณฑลกวางตุ้ง (ต่อ)	27. บ. ปีโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด (เมืองฉัวเถา)	เครือเจริญโภคภัณฑ์และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ร่วมกับบริษัทปิโตรเคมีกวางตุ้ง	เปิดสถานีบริการน้ำมัน 34 แห่ง	-	-	CP.50/ปตท.30/จีน20	5 ปี
	28. บ. ปีโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด (เมืองจูไห่)	เครือเจริญโภคภัณฑ์และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ร่วมกับบริษัทปิโตรเคมีกวางตุ้ง	เปิดสถานีบริการน้ำมัน	-	-	CP.50/ปตท.30/จีน20	6 ปี
	29. ธุรกิจอื่นๆ เช่น โรงงานเซรามิค และ ภัตตาคารอาหารไทน์ในฉัวเถา หรือ โรงงานผลิตหน่อไม้กระป๋องในกวางตุ้ง	-	-	-	-	-	-
5. มณฑลฟูเจี้ยน	1. บ. เจียไค (เมืองเยียนหยาง)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	อาหารสัตว์	-	-	-	-
	2. บ. Xiamen General Packaging Corp. (เมืองเซี่ยเหมิน)	บ. Printex ร่วมทุนกับฝ่ายจีนและทางการของเขต เศรษฐกิจพิเศษเซี่ยเหมิน	ผลิตภัณฑ์บรรจุหีบห่อ พลาสติก	-	-	-	2529 - 2549
	3. เครือเจริญโภคภัณฑ์ (เขตเศรษฐกิจพิเศษเซี่ยเหมิน)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	อาหารสัตว์	-	-	-	-
6. มณฑลยูนนาน	1. ธนาคารกรุงไทย (เมืองคุนหมิง)	ธนาคารกรุงไทย	เปิดสำนักงานตัวแทนธนาคาร	-	-	-	-
7. มณฑลไหหลำ	1. เครือเจริญโภคภัณฑ์	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ บ. Hainan Construction Materials Industry Co. Ltd.	ผลิตปูนซีเมนต์	-	350 ล้าน \$	-	-
	2. เครือเจริญโภคภัณฑ์	เครือเจริญโภคภัณฑ์	โครงการฟาร์มกุ้ง	-	300 ล้าน \$	-	-
	3. บ. You Lee Beverage	บ. Helee ร่วมทุนกับทางการไหหลำ (Economical Development Company)	เครื่องดื่ม	-	890,000 \$	49 / 51	2526 - 2541

มณฑล / เมือง	บริษัทผู้ลงทุน	บริษัทร่วมทุนระหว่าง	ประเภทกิจการ	ปริมาณการผลิต (ต่อปี)	มูลค่าการลงทุน	สัดส่วน จีน/ไทย	ช่วงเวลา
มณฑลไหหลำ (ต่อ)	4. บ. Lan Li Building Material (เมืองซัวเถา)	บริษัท Helee ร่วมทุนกับทางการไหหลำ (economic Development Company)	ผลิตอิฐ - ซีเมนต์	-	800.000 \$	50 / 50	2536 - 2541
	5. บ. ไหโจวเจิ้งต้า (เมืองไหโจว)	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับวิสาหกิจเมืองไหโจว	พัฒนาการเลี้ยงสัตว์	-	6.6 ล้าน \$	-	-
8. มณฑลเสฉวน	1. บ. เจินตูเจิ้งต้า	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับทางการเสฉวน	ผลิตอาหารสัตว์	-	-	-	-
	2. บ. Siam Parts	กลุ่มหญิงพรทิพย์ อนุรักษ์ฯ ร่วมทุนกับบริษัทจีน	ผลิตรถบรรทุกสินค้าเกษตร ขางรถยนต์, เครื่องปั้นกระแสด ไฟฟ้าและอื่นๆ, เครื่องยนต์ดีเซล	1 แสนคัน	100 ล้าน \$	51 / 49	เริ่มต้นปี 2536
9. มณฑลกวางสี	1. บ. Thai Long Investment Ltd.	บ. Thai Long Investment ร่วมทุนกับบริษัทจีน 3 แห่ง	กิจการค้าน้ำมัน Shell	-	1.5 ล้าน \$	-	-
	2. บ. Pei Thai Plastic Manufacturing (เมืองเปย์ไห่)	หจก. Nissin Industry ร่วมทุนกับโรงงานพลาสติกของกวางสี	ผลิตพลาสติก	-	1.3 ล้าน \$	84 / 16	2527 - 2539
	3. บ. Xinxu Plastics	หจก. Nissin Industry ร่วมทุนกับโรงงาน Wuzhou Xijiang Plastics	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	-	1.1 ล้าน \$	75 / 25	2528 - 2538
	4. โรงแรมเปย์ไห่หมิงรุ (เมืองเปย์ไห่)	กลุ่มศรีเฟื่องฟุ้ง (นายบุญทรง ศรีเฟื่องฟุ้ง)	ธุรกิจโรงแรม	-	83.3 ล้าน \$	-	-
	5. บ. หานหนิงเจิ้งต้า (เมืองหนานหนิง)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	อาหารสัตว์	-	6.5 ล้าน \$	-	-

มณฑล / เมือง	บริษัทผู้ลงทุน	บริษัทร่วมทุนระหว่าง	ประเภทกิจการ	ปริมาณการผลิต (ต่อปี)	มูลค่าการลงทุน	สัดส่วน จีน/ไทย	ช่วงเวลา
10. มณฑลเหอหนาน	1. บ. เจียไต้ (เมืองเถียนหยาง)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	สร้างเมืองพานิชย์, Supermarket กิจการอาหาร, การบันเทิง	-	1,577 ล้านหยวน	-	-
	2. บ. เจียไต้ (เมืองเถียนหยาง)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารสัตว์ ปิโตรเคมี, ผลิตรถจักรยานยนต์	-	-	-	-
	3. บ. เจียไต้	เครือเจริญโภคภัณฑ์	โครงการศูนย์การค้าและ ย่านพานิชย์	-	16 ล้าน S	-	-
	4. บ. ปิโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด (เมืองต้าเหลียน)	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมกับการปิโตรเลียม แห่งประเทศไทยร่วมกับ บ. ปิโตรเคมีท้องถิ่น	เปิดสถานีบริการน้ำมัน 20 แห่ง	-	-	CP50/ปตท20/จีน30	4 ปี
11. มณฑลเจียงซี	1. บ. Jiangxi Printing Ltd.	บ. Thai Printers Ltd. ร่วมทุนกับบริษัทจีน	ผลิตวัสดุหีบห่อ	-	950,000 S	58 / 42	2528 - 2538
	2. บ. Lushan Hotel	บ. Thai Hong Construction ร่วมทุนกับบริษัทจีน	การท่องเที่ยวและโรงแรม	-	1.33 ล้าน S	75 / 25	2527 - 2537
12. มณฑลเจียงซู	1. บ. Zhenjiang Jiang Kui Electronic Industry Ltd.	บ. Jib - Lung Thonburi Chemical Industrial ร่วมทุนกับบริษัทจีน	ผลิตหีบเสียงอิเล็กทรอนิกส์ แบบสเตอริโอ และผลิตภัณฑ์ เม็ดพลาสติก	-	1.5 ล้าน S	73 / 30	2529 - 2539
13. มณฑลเหอหนาน	1. บ. Luoyung Norinco - EK Chor Motorcycle	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับกลุ่ม บ. Norinco ของจีน	ผลิตภัณฑ์รถจักรยานยนต์ เจียเหล็ง	2 แสนคัน	-	-	1536 - 2566
	2. บ. Yu Tai Animal Husbandry Feed Mill	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับมณฑลเหอหนาน	อาหารสัตว์	-	5 ล้าน S	50 / 50	2527 - 2552

มณฑล / เมือง	บริษัทผู้ลงทุน	บริษัทร่วมทุนระหว่าง	ประเภทกิจการ	ปริมาณการผลิต (ต่อปี)	มูลค่าการลงทุน	สัดส่วน จีน/ไทย	ช่วงเวลา
14. มณฑลหูเป่ย์	1. บ. เจียใต้ (เมืองอี้ซาง) (เมืองฉวเถา)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	โครงการพัฒนาศูนย์การค้า โครงการโทรศัพท์ 60,000 สาย ผลิตปูนซีเมนต์, อวหารสัตว์	-	250 ล้าน \$	-	-
	2. กลุ่มเจริญโภคภัณฑ์	-	ขยายเลขหมายโทรศัพท์ 200,000 - 700,000 เลขหมาย	-	2,000 - 10,000 ล้าน \$	-	2537 - 2541
15. มณฑลเจ้อเจียง	1. บ. ปิโตรเอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด	เครือเจริญโภคภัณฑ์และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ร่วมกับบริษัทปิโตรเคมีท้องถิ่น	เปิดสถานีบริการน้ำมัน	-	-	CP.50/ปตท.20/จีน30	5 ปี
	2. บ. เจิ้งหนิง (เมืองซานเหว่ย)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	บริษัทการเกษตรและ โรงงานผลิตพลาสติก	-	16.6 ล้าน \$ & 100 ล้าน \$	-	-
16. มณฑลหูหนาน	1. บ. เจียใต้ (เมืองเอี้ยนหยาง)	เครือเจริญโภคภัณฑ์	อาหารสัตว์	-	-	-	-
	2. บ. Guangdong Human Qiangfeng (เมืองฉางซา)	กิจการร่วมทุนของนาย Zheo Zhuqing ฝ่ายไทยกับฝ่ายจีน	ธุรกิจด้าน Pig Blood - feed	-	760,000 \$	-	2524 - 2535
17. มณฑลซานตุง	1. กลุ่ม M.Thai	-	โรงงานป่นฝ้าย	-	-	-	-
18. มณฑลจี๋หลิน	1. บ. เจียใต้	เครือเจริญโภคภัณฑ์ร่วมทุนกับ Feed Company ของมณฑลจี๋หลิน	โรงงานอาหารสัตว์และไข่	1 แสนตัน	2.6 ล้าน \$	50 / 50	2527 - 2547
19. มณฑลอันฮุย	1. เครือเจริญโภคภัณฑ์	บ. E.C.I Group ร่วมทุนกับบริษัทอุตสาหกรรม มอเตอร์ไซค์อึ้งเฟย	ผลิตรถจักรยานยนต์ รุ่น XINGFU ขนาด 250 CC. รุ่น CROWN ขนาด 250 CC.	-	24 ล้านหยวน	-	-

ภาคผนวก ง.

ข้อกำหนดเฉพาะกาลเพื่อแนะแนวการลงทุนสำหรับนักลงทุนต่างชาติ

(ประกาศร่วมของคณะกรรมการวางแผนพัฒนาแห่งชาติ คณะกรรมการเศรษฐกิจการค้าแห่งชาติ กระทรวงการค้าต่างประเทศและความร่วมมือเศรษฐกิจเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2538)

ข้อ 1. ข้อกำหนดฉบับนี้มีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการพิจารณาการลงทุนของชาวต่างชาติ เพื่อส่งเสริมให้การลงทุนดำเนินไปในทิศทางที่สอดคล้องกับโครงการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติของจีน อันจะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิประโยชน์อันชอบด้านกฎหมายของนักลงทุนตามบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการลงทุนของนักธุรกิจต่างชาติ และนโยบายอุตสาหกรรมของจีน

ข้อ 2. ข้อกำหนดฉบับนี้เหมาะสำหรับใช้กับโครงการลงทุนของชาวต่างชาติที่ดำเนินการในประเทศจีนอันได้แก่ธุรกิจร่วมทุนระหว่างจีนกับชาวต่างชาติ ธุรกิจร่วมประกอบกระหว่างจีนกับชาวต่างชาติ ธุรกิจที่ลงทุนโดยชาวต่างชาติเองและโครงการที่ชาวต่างชาติลงทุนในรูปแบบอื่นๆ (หนังสือต่อไปนี้เรียกว่า “โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติ”)

ข้อ 3. คณะกรรมการวางแผนพัฒนาแห่งชาติและองค์กรสำนักนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ได้เรียบเรียงและปรับปรุงแก้ไขข้อแนะนำเกี่ยวกับรายการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมสำหรับนักลงทุนต่างชาติโดยจัดทำเป็นประจำตามเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ และนำออกประเทศใช้ภายหลังการอนุมัติของสำนักนายกรัฐมนตรี ข้อแนะนำเกี่ยวกับรายการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมนี้ เป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาเพื่อออกใบอนุญาตแก่โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติ

ข้อ 4. โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติอาจแยกลักษณะการลงทุนออกเป็น 4 ประเภท คือ โครงการที่ได้รับการส่งเสริม โครงการที่อนุญาตให้ประกอบการค้า โครงการที่ถูกจำกัดและโครงการอยู่ในข้อห้าม

ในบรรดาโครงการที่มีการลงทุนของต่างชาติทั้งหมดนี้ ในส่วนที่เป็นโครงการที่ได้รับการส่งเสริมโครงการที่ถูกจำกัด หรือโครงการอยู่ในข้อห้าม ได้จัดอยู่ในข้อแนะนำรายการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมฯ ส่วนโครงการที่มีใช้ประเภทได้รับการส่งเสริม และมีใช้ประเภทถูกจำกัดหรืออยู่ในข้อห้าม ถือว่าอยู่ในขอบข่ายที่อนุญาตให้ประกอบการค้า โครงการประเภทอนุญาตให้ประกอบการค้านี้ มิได้จัดอยู่ในข้อแนะนำรายการลงทุนฯ อีก

ข้อแนะนำเกี่ยวกับรายการลงทุนฯ ดังกล่าว อาจบรรจุโครงการที่อยู่ในข้อห้ามให้นักธุรกิจต่างชาติลงทุนได้ ซึ่งโครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาตินี้ ฝ่ายรัฐจะต้องอยู่ในฐานะถือหุ้นใหญ่ หรืออยู่ในฐานะมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับสินทรัพย์ของกิจการได้

ข้อ 5. โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติใดอยู่ในรายการต่อไปนี้ให้จัดอยู่ในประเภทที่ได้รับการส่งเสริมลงทุนได้แก่

(1) โครงการที่มีเทคโนโลยีใหม่ทางเกษตร การพัฒนาเกษตรครบวงจร และการพัฒนาการพลังงาน การคมนาคม หรืออุตสาหกรรมวัตถุดิบสำคัญๆ

(2) โครงการที่มีเทคโนโลยีระดับสูงและเทคโนโลยีใหม่หรือเทคโนโลยีทันสมัย เครื่องจักร อุปกรณ์และวัสดุชนิดใหม่ที่น่าสนใจเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ สามารถประหยัดทั้งพลังงานและวัตถุดิบ เพิ่มประสิทธิภาพทางเทคนิคและเพิ่มรายได้ของธุรกิจหรือโครงการที่ผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์และวัสดุชนิดใหม่ที่ยังขาดแคลนซึ่งตลาดมีความต้องการ ขณะที่กำลังผลิตภายในประเทศยังไม่สามารถดำเนินการผลิตให้เพียงพอแก่ความต้องการได้

(3) โครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลกสามารถยกระดับคุณภาพสินค้าและเปิดตลาดสินค้าใหม่ขยายตลาดสินค้าส่งออกและเพิ่มจำนวนสินค้าส่งออกต่างประเทศ

(4) โครงการที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรครบวงจรและนำทรัพยากรมาใช้ใหม่ ตลอดจนเทคโนโลยีและเครื่องจักรอุปกรณ์ใหม่ที่น่าสนใจในการป้องกันไม่ให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

(5) โครงการที่ใช้ประโยชน์ความได้เปรียบทางทรัพยากรแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติในภูมิภาคตอนกลางและตะวันตกของจีนซึ่งสอดคล้องกับนโยบายอุตสาหกรรมแห่งชาติของรัฐ

(6) โครงการอื่นๆ ที่ได้รับการส่งเสริมโดยบทบัญญัติกฎหมายหรือกฎ ข้อบังคับการปกครองอื่นๆ ที่ออกโดยรัฐบาลของรัฐ

ข้อ 6. โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติใดที่อยู่ในรายการต่อไปนี้ให้จัดอยู่ในประเภทถูกจำกัดในการลงทุนได้แก่

(1) โครงการที่รัฐได้พัฒนาแล้ว หรือเทคโนโลยีที่เคยนำเข้าแล้วซึ่งกำลังผลิตสามารถสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศได้แล้ว

(2) โครงการทดลองที่รัฐต้องการจูงใจนักลงทุนต่างชาติ หรือกิจกรรมการผลิตที่เน้นการจำหน่ายสินค้าเฉพาะอย่างโดยเฉพาะ

(3) โครงการที่ดำเนินการสำรวจหรือการทำเหมืองเกี่ยวกับสินแร่ที่หาได้ยาก และสินแร่ที่มีมูลค่าสูง

(4) โครงการเกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตที่รัฐเป็นผู้กำหนดแผนการพัฒนาเอง

(5) โครงการอื่นๆ ที่ถูกจำกัดโดยบทบัญญัติกฎหมายหรือ กฎข้อบังคับการปกครองอื่นๆ ของรัฐบาล

โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติประเภทถูกจำกัดแบ่งเป็นธุรกิจถูกจำกัดตามบัญชี ก. และบัญชี ข. ตามนโยบายกิจกรรมการผลิตและข้อกำหนดควบคุมเศรษฐกิจมหภาคของรัฐ

ข้อ 7. โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติใดที่อยู่ในรายการต่อไปนี้ ให้จัดอยู่ในประเภทห้ามประกอบการของชาวต่างชาติ

- (1) โครงการที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือบ่อนทำลายผลประโยชน์ส่วนรวมของสังคม
- (2) โครงการอันก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมทำลายทรัพยากรธรรมชาติ หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์
- (3) โครงการที่จะต้องปันเนื้อที่จากพื้นที่เพาะปลูกจำนวนมากซึ่งไม่เป็นประโยชน์ต่อนโยบายอนุรักษ์หรือพัฒนาทรัพยากรที่ดินหรือเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยและประสิทธิภาพการใช้งานของยุทธบริเวณและยุทธโศปกรณ์ต่างๆ
- (4) โครงการที่ดำเนินการผลิตโดยใช้กรรมวิธีทางเทคนิค หรือเทคโนโลยีที่มีคุณลักษณะเฉพาะของจีน
- (5) โครงการอื่น ๆ ที่ห้ามลงทุนโดยบทบัญญัติกฎหมายหรือกฎข้อบังคับการปกครองอื่น ๆ ของรัฐบาล

การลงทุนของชาวต่างชาติที่ถูกบังคับโดยข้อกำหนดในข้อ 7. นี้ บริษัทใดบริษัทหนึ่ง ธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง หรือองค์กรเศรษฐกิจอื่นๆ ตลอดจนบุคคลใดบุคคลหนึ่งก็ตาม ไม่อาจรับการอนุญาตให้ประกอบการทั้งสิ้น

ข้อ 8. โครงการที่ได้รับการส่งเสริมให้มีการลงทุนจากชาวต่างชาตินอกจากจะได้รับสิทธิพิเศษตามบทกฎหมายหรือกฎข้อบังคับการปกครองของรัฐแล้ว การลงทุนก่อสร้างและบริหารในโครงการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงานและการคมนาคม (ได้แก่ การทำเหมืองถ่านหิน พลังงานไฟฟ้า ทางรถไฟและทางรถยนต์ในภูมิภาคและท่าเรือ ฯลฯ) อันเป็นโครงการที่มีการลงทุนสูงแต่ระยะคืนทุนค่อนข้างยาวนาน สามารถขยายขอบข่ายธุรกิจจากธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้โดยผ่านการอนุญาตก่อน

ข้อ 9. โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติประเภทถูกจำกัดจะต้องปฏิบัติตามบทกฎหมายหรือ กฎ ข้อบังคับการปกครองของรัฐตลอดจนข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- (1) โครงการร่วมทุนประกอบการระหว่างเงินกับชาวต่างชาติในธุรกิจที่ถูกจำกัด จะต้องมีการตกลงกำหนดระยะเวลาในการประกอบการไว้ล่วงหน้า
- (2) โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติที่ถูกจำกัดในบัญชี ก. นั้น อสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นส่วนลงทุนของฝ่ายจีนจะต้องเป็นส่วนที่มีอยู่แต่เดิมของผู้ลงทุนฝ่ายจีนเองหรือเป็นทรัพย์สินที่ผู้ลงทุนฝ่ายจีนมีสิทธิอยู่แล้ว

ข้อ 10. โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติประเภทได้รับการส่งเสริมหรือประเภทอนุญาตให้ประกอบการได้ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตและจดทะเบียนตามขั้นตอนและกฎเกณฑ์ที่ใช้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

โครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติที่ถูกจำกัดในบัญชี ก. ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตและจดทะเบียนตามขั้นตอนและกฎเกณฑ์ที่ใช้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ในบัญชีรายการดังกล่าวหากโครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติประเภทถูกจำกัดในบัญชี ก. อยู่ในอำนาจออกใบอนุญาตได้ตามข้อ

กำหนดของสำนักนายกรัฐมนตรีให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อมณฑล เขตปกครองตนเอง เมืองปกครองตนเอง องค์กรวางแผนเมืองที่มีสิทธิเชื่อมณฑลตามโครงการพิเศษหรือองค์กรควบคุมการปฏิรูปทางเทคนิคของธุรกิจต่างๆ ทั้งนี้จะยื่นขอต่อสถานที่ใดนั้น ให้ขึ้นอยู่กับลักษณะที่แตกต่างกันของการพัฒนาโครงการ อำนาจในการพิจารณาอนุญาตโครงการประเภทดังกล่าวข้างต้นมีอาจมอบหมายให้หน่วยงานระดับล่างปฏิบัติการแทนโดยเด็ดขาด

หากโครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติประเภทถูกจำกัดในบัญชี ข. อยู่ในอำนาจออกใบอนุญาตได้ตามข้อกำหนดของสำนักนายกรัฐมนตรีให้นำหนังสือเสนอโครงการยื่นขอใบอนุญาตต่อหน่วยงานควบคุมการประกอบธุรกิจตามสาขาธุรกิจประเภทเดียวกันในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ส่วนรายงานผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ให้ยื่นขอใบอนุญาตต่อมณฑล เขตปกครองตนเอง เมืองปกครองตนเอง องค์กรวางแผนเมืองที่มีสิทธิเชื่อมณฑลตามโครงการพิเศษหรือองค์กรควบคุมการปฏิรูปทางเทคนิคของธุรกิจและยื่นขอจดทะเบียนต่อคณะกรรมการวางแผนพัฒนาแห่งชาติหรือคณะกรรมการเศรษฐกิจการค้าแห่งชาติ มีอำนาจในการพิจารณาออกใบอนุญาตได้ตามข้อกำหนดของสำนักนายกรัฐมนตรีให้ปฏิบัติตามขั้นตอนและกฎเกณฑ์ของข้อกำหนดที่ถือปฏิบัติอยู่

หากกฎหมายหรือกฎข้อบังคับของการปกครองมีการกำหนดขั้นตอนและกฎเกณฑ์ในการพิจารณาออกใบอนุญาตของโครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติให้เป็นอย่างอื่นก็ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดนั้น ๆ

ข้อ 11. ในโครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติในบัญชี ก. ตามรายการ (1) ในข้อ 6. ของข้อกำหนดฉบับนี้ หากยอดจำหน่ายของสินค้าส่งออกมีจำนวนมากกว่า 70% ของยอดจำหน่ายสินค้าทั้งหมดให้ถือเป็นโครงการที่มีการลงทุนของชาวต่างชาติประเภทประกอบการค้า ไม่อยู่ในกฎเกณฑ์ถูกจำกัดตามข้อ 9

ข้อแนะนำเกี่ยวกับรายการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมสำหรับนักลงทุนต่างชาติ

รายการธุรกิจภาคอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมให้มีการลงทุนจากชาวต่างชาติ

1. การเกษตร การป่าไม้ การปศุสัตว์ การประมง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจการดังกล่าว

(1) การบุกเบิกและพัฒนาพื้นที่รกร้างว่างเปล่า เข้าที่แห้งแล้งปราศจากพืชผล และที่ดินในที่ลุ่ม (ยกเว้นยุทธบริเวณ) การปรับปรุงที่นาที่ได้รับผลผลิตปานกลางหรือต่ำการปรับปรุงป่าไม้ที่มีผลผลิตต่ำ

(2) การพัฒนาพืชผลได้แก่ธัญพืช ฝ้ายพืชสัคน้ำมัน พืชสัคน้ำตาล ด้วนผลไม้พืชผักไม้ประดับตลอดจนพืชเลี้ยงที่มีวิวัฒนาการใหม่ มีคุณภาพดีและให้ผลผลิตสูง

(3) การผลิตพืชผัก ไม้ประดับระบบปราศจากดิน

(4) การปลูกป่าและไม้และการนำเข้าพันธุ์ไม้ดี

(5) การขยายพันธุ์ปศุสัตว์และสัตว์ปีก และการขยายพันธุ์สัตว์น้ำ (ไม่รวมพันธุ์ที่หายากอันเป็นสัตว์น้ำพันธุ์พิเศษของจีน)

(6) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำพันธุ์ดี มีคุณลักษณะพิเศษและเป็นที่ยอมรับ การทำประมงในทะเลห่างไกล

(7) สารถัวใหม่ของยาปราบศัตรูพืชและวัชพืชที่มีประสิทธิภาพสูง และปลอดภัย (มีประสิทธิภาพในการปราบแมลงและฆ่าเชื้อในอัตรา 80% ขึ้นไป แต่ไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์เลี้ยงและพืชผลอื่น ๆ)

(8) ปุ๋ยเคมีชนิดเข้มข้น (ยูเรีย ชินเทคิกแอม โมเนียและฟอสฟามิคอน)

(9) การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่และผลิตภัณฑ์ใหม่ในการผลิตเยื่อแผ่นทางเกษตร (เยื่อแผ่นเส้นใยเคมี โฟโวลิติคฟิล์ม เยื่อแผ่นอเนกประสงค์และวัตถุดิบเกี่ยวกับเยื่อแผ่นหรือแผ่นฟิล์มดังกล่าว)

(10) ปฏิชีวนะสารสำหรับปศุสัตว์ (ปฏิชีวนะสารที่ใช้กับสัตว์โดยเฉพาะ ปฏิชีวนะสารที่ใช้กำจัดพยาธิทั้งในและนอกร่างกายสัตว์ ปฏิชีวนะสารชนิดใหม่ที่ใช้กับสัตว์) และยาปราบแมลงที่ใช้กับสัตว์

(11) เทคโนโลยีและเครื่องมืออุปกรณ์ใหม่สำหรับการเก็บรักษา การรักษาความสดและกรรมวิธีที่ใช้ในการผลิตเกี่ยวกับผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์และสัตว์น้ำบริโภค ฯลฯ

(12) เทคโนโลยีและเครื่องมืออุปกรณ์ใหม่สำหรับการเก็บรักษา การรักษาความสด และกรรมวิธีที่ใช้ในการผลิตเกี่ยวกับผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์และสัตว์น้ำบริโภค ฯลฯ

(13) เคมีภัณฑ์อุตสาหกรรมป่าไม้ เทคโนโลยีใหม่ และผลิตภัณฑ์ใหม่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากส่วนต่างๆ ของไม้และคุณภาพทุกชนิดของไม้ในเขตป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(14) การก่อสร้างและบริหารศูนย์กลางกักเก็บน้ำอเนกประสงค์ (มีขนาดพลังน้ำ 3 แสนตันต่อวัน หรือมีการติดตั้งเครื่องจักรขนาด 2.5 แสนกิโลวัตต์ขึ้นไป โดยสินทรัพย์ฝ่ายรัฐเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะที่มีอำนาจในการควบคุม)

(15) การสร้างเครื่องและอุปกรณ์สำหรับระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพและประหยัดพลังงานน้ำ

(16) เครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร เครื่องมือเกษตรและอะไหล่ชิ้นส่วนของเครื่องดังกล่าว

2. อุตสาหกรรมเบา

(1) การออกแบบแม่พิมพ์ การรับบริการทำ และการผลิตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีใช้โลหะ

(2) สินค้าประเภทเยื่อกระดาษ

(3) กรรมวิธีปรับแต่งผิวบนหนังเทียม

(4) ถ่านอัลคาไล-แมงกานีส ถ่านลิเทียมไอเอิร์น และถ่านนิเกิลไฮโดรเจนซึ่งปราศจากสารปรอท

(5) จักรเย็บผ้าอุตสาหกรรมพิเศษพัฒนาประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีระดับสูง

(6) เยื่อพลาสติกแคบตอน (kapton) สำหรับรักษาความสดของอาหาร

(7) ตัวหมักเอ็นไซม์และวัตถุดิบสำหรับผลิตน้ำยาชะล้างสังเคราะห์ (straight chain alkylbenzene)

(8) เครื่องชूरสังเคราะห์และสารชूरเฉพาะอย่าง

(9) การวิจัยและการเผยแพร่กรรมวิธีทางเทคนิคล่าสุดที่นำมาใช้แทนที่ฟร็อนได้

3. อุตสาหกรรมสิ่งทอ

(1) เส้นใยเคมีที่ผ่านกรรมวิธีปรับสภาพและมีคุณสมบัติเหมือนของจริง อันได้แก่ การสังเคราะห์บาง การปรับสภาพความหดตัว การดำนไฟฟ้าสถิตย์ หรือไม่ง่ายแก่การลุกไหม้ ตลอดจนเส้นใยเคมีพิเศษ ได้แก่ อะโรเมติกโพลีเอสเตอร์ โพลียูรีเทน และเส้นใยคาร์บอน

(2) กรรมวิธีการพิมพ์หรือย้อมสิ่งทอและการปรับแต่งหลังการพิมพ์และย้อม

(3) วัสดุเคลือบผิวเส้นใยเคมีที่เหมือนของจริง

(4) น้ำมันที่ใช้กับการทอ

(5) สิ่งทอพิเศษที่ใช้ทางอุตสาหกรรม

4. การคมนาคมและการขนส่ง การไปรษณีย์และโทรคมนาคม

(1) เครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการขนส่งทางรถไฟ ได้แก่ การออกแบบและสร้างหัวรถจักรและอุปกรณ์ชิ้นส่วนสำคัญ การออกแบบและสร้างอุปกรณ์ที่ใช้ในเส้นทางรถไฟ เทคนิคและการสร้างอุปกรณ์เกี่ยวกับรถไฟความเร็วสูง การสร้างอุปกรณ์สัญญาณสื่อสารและอุปกรณ์เตือนภัย การสร้างเครื่องจักรอุปกรณ์สำหรับรถไฟระบบไฟฟ้า

(2) การก่อสร้างและบริหารทางรถไฟในภูมิภาค ซึ่งรวมทั้งสะพาน อุโมงค์และเรือข้ามฟาก (ไม่อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเป็นผู้ลงทุนดำเนินการเอง)

(3) เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ในทางรถยนต์และท่าเรือ ตลอดจนการออกแบบและเทคนิคการสร้างเครื่องจักรอุปกรณ์ดังกล่าว

(4) การก่อสร้างและการบริหารระบบรถไฟใต้ดิน และรถไฟฟ้าในเมือง (สินทรัพย์ฝ่ายรัฐจะต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะที่มีอำนาจในการควบคุม)

(5) การก่อสร้างและบริหารเส้นทางรถยนต์ สะพานแบบอิสระ อุโมงค์และท่าเรือ (ในกิจการท่าเรืออันอยู่ในระบบสาธารณูปโภค จะต้องให้สินทรัพย์ฝ่ายรัฐเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะที่มีอำนาจในการควบคุม)

(6) การก่อสร้างและบริหารท่าอากาศยานพลเรือน (สินทรัพย์ฝ่ายรัฐจะต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะที่มีอำนาจในการควบคุม)

(7) การสร้างอุปกรณ์สื่อสารระบบเซลลูลาร์โมบายล์ 900 เมกกะเฮิรตซ์

(8) การสร้างอุปกรณ์เส้นใยแก้วนำแสงแบบซินโครไนซ์ระบบสื่อสารไมโครเวฟและระบบตรวจวัดต่างๆซึ่งมีขนาด 5 กลุ่มขึ้นไป

(9) การสร้างอุปกรณ์ชุมสายโทรศัพท์ ATM

5. อุตสาหกรรมถ่านหิน

- (1) การออกแบบและสร้างเครื่องมืออุปกรณ์ชุดแร่และลำเลียงแร่ถ่านหิน
- (2) การออกแบบและสร้างโรงงานผลิตแก๊สจากถ่านหินโดยใช้ประโยชน์จากวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ (complete coal gassification plants)
- (3) การสร้างเครื่องทำถ่านหินเหลวชนิดเข้มข้นและการทำส่วนผสมดังกล่าว
- (4) การพัฒนาและใช้ประโยชน์ครบวงจรจากเชื้อเพลิงค่าความร้อนต่ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง
- (5) การพัฒนาและใช้ประโยชน์ถ่านหินอย่างมีประสิทธิภาพ

6. อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า

- (1) การก่อสร้างและบริหารโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อน (ได้แก่ โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนทั่วไปและโรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงโดยไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อภาวะแวดล้อม)
- (2) การก่อสร้างและบริหารโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ (ติดตั้งเครื่องจักรขนาด 250,000 กิโลวัตต์ขึ้นไป และจะต้องให้สินทรัพย์ฝ่ายรัฐเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะที่มีอำนาจในการควบคุม)
- (3) การก่อสร้างและบริหารโรงไฟฟ้าที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ (สินทรัพย์ฝ่ายรัฐเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะที่มีอำนาจในการควบคุม)
- (4) การก่อสร้างและบริหารโรงไฟฟ้าที่ใช้พลังงานในรูปแบบใหม่ (ได้แก่ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานแม่เหล็ก พลังงานความร้อนใต้ดิน พลังงานคลื่นกระแสน้ำ ฯลฯ)

7. อุตสาหกรรมโลหะเหล็ก

- (1) เหล็กฟองน้ำ (sponge iron) (ใช้กรรมวิธีที่ใช้ถ่านหินเป็นวัตถุแยกสารให้เกิดปฏิกิริยาย้อนกลับ)
- (2) ผงโลหะ(ผงเหล็ก)
- (3) การผลิตเหล็กตามกระบวนการผลิตช่วงสั้นมีปริมาณตั้งแต่ 2 แสนตันขึ้นไปและการผลิตครบวงจรมีปริมาณตั้งแต่ 5 แสนตันขึ้นไป
- (4) แผ่นเหล็กชนิดรีดเย็น แผ่นเหล็กเคลือบสังกะสี แผ่นเหล็กเคลือบดีบุกและแผ่นสเตนเลส
- (5) เหล็กแผ่นบางรีดร้อนและเหล็กแผ่นบางรีดเย็น
- (6) ท่อเหล็กสำหรับทำดัดลูกปืน ท่อเหล็กน้ำมันปิโตรเลียม ท่อสเตนเลส ท่อเหล็กสำหรับหม้อไอน้ำความดันสูง
- (7) กงล้อและขอบล้อของหัวรถจักรและรถทั่วไป
- (8) ขั้วไฟฟ้าแรงสูงพิเศษ และถ่านโค้กผลึกรูปเข็ม (needle coke)
- (9) หินแร่บอคไซท์ (high bauxite) ดินเหนียวชนิดแข็ง (hard clay) และอิฐคูลิงเกอร์ (clinker)

- (10) การขุดและคัดแร่เหล็ก
- (11) กรรมวิธีเสริมคุณสมบัติของถ่านโค้กอันแน่น (samming coke) และน้ำมันถ่านโค้ก
- (12) แร่แมกนีไทท์ (magnetite) บริสุทธิ์ (ไม่อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเป็นผู้ลงทุนเอง)
- (13) วัสดุทนไฟชนิดดี และวัสดุป้องกันรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการหล่อหลอมโลหะต่อเนื่องถึงบรรจุภัณฑ์เหล็ก หรือใช้ในกระบวนการสังเคราะห์หล่อหลอมโลหะ

8. อุตสาหกรรมโลหะที่มีชื่อเสียง

- (1) โมโน-คริสตัลลิกอน (5 นิ้วขึ้นไป) และมัลติ-คริสตัลลิกอน
- (2) โลหะเจือชนิดแข็ง สารประกอบดีบุก สารประกอบพลวง
- (3) โลหะสังเคราะห์ที่ไม่มีองค์ประกอบของเหล็ก โลหะผสมวิวัฒนาการใหม่
- (4) การทำเหมืองทองแดง ตะกั่วหรือสังกะสี (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)
- (5) การทำเหมืองอลูมิเนียม (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง) และอลูมินา (alumina) โดยมีปริมาณ 3 แสนตันขึ้นไป
- (6) การประยุกต์ใช้ธาตุแรร์เอิร์ท (rare earth)

9. อุตสาหกรรมปิโตรเลียม ปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมเคมี

- (1) ไอออนเอ็กซ์เชนจ์คอสติกโซดา (ion exchange caustic soda) และผลิตภัณฑ์ใหม่ของกลุ่มอินทรีย์คลอไรด์
- (2) การทำเยื่อแผ่นไอออนเพื่อผลิตคอสติกโซดา
- (3) การผลิตเอททิลีน (ethylene) (3 แสนตันต่อปีขึ้นไป) โพรพิลีน (propylene) และการนำผลิตภัณฑ์ C4-C9 ไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ใช้ในด้านวิศวกรรมและโลหะสังเคราะห์พลาสติก
- (5) ยางสังเคราะห์ได้แก่น้ำมันยางบิวทไดอีน สไตรีน (butadiene styrene) ยางบิวทิล (butyl) ยางไอโซเพนทิล (isopentyle) ยางเอททิลีน-โพรพิลีน (ethylene-propylene) ยางบิวทาดีนไบวินิล (butadienebiviny) ยางโพลีเอสเตอร์ (polyester) ยางคลอไรด์ไฮดริน (chlorohydrin)
- (6) อุตสาหกรรมเคมีชนิดประณีตได้แก่สารสีข้อม สารที่เป็นตัวกลาง สารที่เป็นตัวเร่ง สารที่เป็นองค์ประกอบทางเคมี และผลิตภัณฑ์หรือเทคโนโลยีใหม่เกี่ยวกับวัสดุ กรรมวิธีในการผลิตสินค้าประเภทสี เคมีภัณฑ์-เทคโนโลยีระดับสูงที่ใช้ในด้านอิเล็กทรอนิกส์และการทำกระดาษ สารปรุงอาหาร สารที่ใช้เสริมในอาหารสัตว์ เคมีภัณฑ์ใช้ในการทำเครื่องหนัง สารเคมีที่ใช้ในกิจการบ่อน้ำมัน น้ำมันยาปรับปรุงพื้นผิว สารเคมีสำหรับปรับปรุงสภาพน้ำ สารใช้ในการทำแก้ว เส้นใยอนินทรีย์ ผงอนินทรีย์ที่นำไปใช้วัสดุเสริม ตลอดจนอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่างๆ
- (7) แป้งฟลูออโรคลอรีเนตไททานิก (chlorinated titanite white)
- (8) เคมีภัณฑ์เกี่ยวกับถ่านหิน

(9) สารที่เป็นองค์ประกอบของสารเคมีสังเคราะห์ ได้แก่ ไบเพนนิล เอ (biphenyl A) ยางน้ำ นมบีวาคีน-ไวนิลไพไรดีน โคพอลิเมอร์ (butadiene-vinylpyridine copolymer latex) สารเพอริดีน (pyridine) และสาร 4,4- ไบเพนนิล เมทาเทนวัลคาบอนด์(4,4-biphenyl methane vulcabond)

(10) เคมีภัณฑ์อินทรีย์อันเป็นวัตถุดิบพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมเคมี ได้แก่ เบนซีน(benzene) และอนุพันธ์ุพารา ออร์โท เมทา (para-ortho-meta)อันเป็นสารอนุพันธ์ุของสาร ไคเมททิลเบนซีน (methylbenzene)

(11) กรรมวิธีนำไอเสีย น้ำเสียและกาก (waste slugs)กลับมาใช้ใหม่

(12) การก่อสร้างและบริหารเกี่ยวกับการวางท่อส่งน้ำมัน และท่อส่งแก๊สตลอดจนการก่อสร้างท่าเรือที่มีคลังน้ำมันและขนถ่ายน้ำมันปิโตเลียม (สินทรัพย์ฝ่ายรัฐต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะที่มีอำนาจควบคุม)

10. อุตสาหกรรมจักรกล

(1) การสร้างหุ่นยนต์และการสร้างวงจรเครื่องจักรอุปกรณ์ในโรงงานโดยใช้กรรมวิธีเชื่อมประกอบไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพ

(2) อุปกรณ์ฉนวนทนไฟและฉนวนไฟฟ้า (การด้านไฟฟ้าอยู่ในเกรด F และ H)และวัสดุสำเร็จที่เป็นฉนวนไฟฟ้า

(3) เครื่องหล่อและรีดแผ่นโลหะบางในขั้นตอนเดียวกัน ระบบรีดเย็นและรีดร้อนต่อเนื่องขนาดใหญ่ การสร้างและวางระบบจ่ายแก๊สสำหรับชุมชน และการสร้างเตากำเนิดแก๊สที่ใช้ในโรงงาน โดยไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อภาวะแวดล้อม

(4) เครื่องจักรอุปกรณ์ทั้งระบบสำหรับกิจการเหมืองแร่ เพื่อการขุดตัดและลำเลียงแร่แบบไม่มีราง ติดตั้งระบบสายพานลำเลียงแร่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องจักรขนาด 100 ตันหรือ 100 ตันขึ้นไปแบบตัดวางอัตโนมัติ เครื่องบดแร่เคลื่อนที่ เครื่องจักรสำหรับบดถ่านหิน โดยแยกช่องทางเข้าออกข้างละ 2 ช่อง เครื่องจักรสำหรับขุดเจาะเคลื่อนที่ขนาด 3000 ลูกบาศก์เมตรหรือ 3000 ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป เครื่องโกยแร่ขนาด 5 ลูกบาศก์เมตรหรือ 5 ลูกบาศก์เมตรขึ้นไปและการสร้างเครื่องจักรสำหรับขุดอุโมงค์แบบดันตามหน้าตัดเต็ม

(5) เครื่องบรรจุทุกและวางตู้คอนเทนเนอร์และการสร้างระบบท่อส่ง

(6) การสร้างเครื่องจักรแยกแร่ระบบอากาศขนาด 30,000 ลูกบาศก์เมตรหรือ 30,000 ลูกบาศก์เมตรขึ้นไปทั้งระบบ

(7) การสร้างเครื่องพิมพ์ออฟเซตหลายสี

(8) การสร้างเครื่องจักรขุดเจาะน้ำมันขนาดเล็ก 4500 เมตรหรือ 4500 เมตรขึ้นไปสำหรับใช้ในทะเลทรายหรือในทะเลอุปกรณ์ป้องกันการไหลพุ่งขึ้นของน้ำมันหรือแก๊สในบ่อน้ำมันหรือบ่อแก๊สขนาด 70 เมกกะพอยซ์หรือ 70 เมกกะพอยซ์ขึ้นไป เครื่องบดขนาด 105 เมกกะพอยซ์หรือ 105 เมกกะพอยซ์ขึ้นไปและเครื่องซ่อมบำรุงบ่อแร่ขนาด 50 ตัน หรือ 50 ตันขึ้นไป

(9) การสร้างเครื่องคอมเพรสเซอร์แบบเทอร์โบปั๊มอะมิโนเมทาเทน(aminomethanepumps) และเครื่องอัดเม็ดผสมอันเป็นส่วนประกอบของเครื่องจักรทั้งระบบสำหรับผลิตแอมโมเนียสังเคราะห์ปีละ 3 แสนตันหรือ 3 แสนตันขึ้นไปผลิตยูเรียปีละ 4.8 แสนตันหรือ 4.8 แสนตันขึ้นไป(สินทรัพย์ฝ่ายรัฐต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะที่มีอำนาจในการควบคุม)

(10) การสร้างเครื่องจักรทั้งระบบสำหรับกิจการอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องทอแบบใหม่เครื่องทำกระดาษวิวัฒนาการใหม่(รวมเยื่อกระดาษ)

(11) การสร้างเครื่องวัดต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์ที่มีขนาดใหญ่และมีความเที่ยงตรงสูง

(12) การติดตั้งระบบตรวจวัดสำหรับการตรวจวัดอัตราความปลอดภัย (อัตราสิ้นเสทือนอัตราความดัง การตรวจวัดอัตราของสารพิษและฝุ่นละออง การพยากรณ์การแตกออกของแก๊ส และแรงดันของธรณีอันเนื่องจากการกระทำของแรง)

(13) อุปกรณ์เครื่องมือวัดรุ่นใหม่(ที่สำคัญหมายถึงสวิทช์หรืออุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ต่างๆแบบใหม่ที่ใช้ในเครื่องวัดอันได้แก่เครื่องเปลี่ยนความถี่หรือกระแสที่ใช้กับเครื่องวัดรุ่นอัจฉริยะ อุปกรณ์ปลั๊กและข้อต่อที่ใช้กับเครื่องวัด แผงวงจรไฟฟ้าชนิดอ่อน สวิทช์อิเล็กทรอนิกส์ สวิทช์ที่ใช้ในวงจรซีมี ฯลฯ)

(14) การสร้างเครื่องจักรระบบดิจิทัลคอนโทรลที่มีความเที่ยงตรง และมีประสิทธิภาพสูงขนาดใหญ่ ตลอดจนอุปกรณ์ส่วนประกอบสำคัญของเครื่องจักร

(15) อุปกรณ์ไฮดรอลิก อุปกรณ์ระบบนิวแมติกและอุปกรณ์ปิดผนึก

(16) แม่พิมพ์ปั๊มแบบละเอียด แม่พิมพ์รูปว้าวแบบละเอียดและแม่พิมพ์แบบมาตรฐาน

(17) การสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนเมืองขนาด 2.5 แสนตันต่อวัน ระบบบำบัดตะไคร่น้ำเสียจากโรงงาน ระบบบำบัดน้ำเสียแบบไม่เติมอากาศ (upflow anaerobic fluidized bed) และระบบบำบัดน้ำเสียด้วยกรรมวิธีชีววิทยาอื่นๆ การสร้างเครื่องจักรทำอิฐโดยใช้เถ้าถ่านหินเป็นวัตถุดิบ การสร้างอุปกรณ์กำจัดกรดซัลเฟอร์ริก (กำมะถัน) และไนเตรทในหม้อไอน้ำโรงงาน การสร้างอุปกรณ์กำจัดฝุ่นแบบถุงกรองขนาดใหญ่ที่มีคุณสมบัติในการทนกรดและความร้อนสูง

(18) การสร้างเครื่องจักรขนาดใหญ่สำหรับงานโยธาก่อสร้างถนน

(19) การผลิตตลับลูกปืนขนาดใหญ่ (วงนอก 200-430 มิลลิเมตร) ชนิดละเอียด สำหรับวิชาชีพเฉพาะอย่าง

(20) การผลิตอุปกรณ์ชิ้นส่วนสำคัญของรถยนต์ ได้แก่ อุปกรณ์ระบบเบรค อุปกรณ์ระบบขับเคลื่อน อุปกรณ์ชุดเกียร์ ปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิงดีเซล อุปกรณ์ลูกสูบ (รวมแหวนลูกสูบ) วาล์ว เข็ม ในอุปกรณ์ระบบไฮดรอลิก อุปกรณ์หุ้มเพลลา อุปกรณ์เพิ่มแรงดัน (เพรสเซอร์) อุปกรณ์ระบบกรอง (กรองน้ำมันหล่อลื่น กรองน้ำมันเชื้อเพลิงและกรองอากาศ) อุปกรณ์ระบายความร้อนแบบอลูมิเนียม แผ่นคลัทช์ คานชักและคานส่ง โช๊คอัพ อุปกรณ์ปรับอากาศสำหรับรถ ถุงลมนิรภัย อุปกรณ์ปรับที่

นั่งกัญเจอร์ด กระจกมองหลัง อุปกรณ์ปรับกระจกขึ้นลง ชุดมาตรวัดบนหน้าปัด เครื่องกำเนิดไฟฟ้า
ต่างๆ โคมไฟและหลอดไฟอุปกรณ์ยึดที่มีประสิทธิภาพ ดับลูกปืนชนิดพิเศษ ฯลฯ

(21) การสร้างแม่พิมพ์สำหรับรถยนต์ (ประกอบด้วยแม่พิมพ์ปั๊ม แม่พิมพ์ฉีดพลาสติกและแม่
พิมพ์อัดแม่พิมพ์) และอุปกรณ์หนีบ (เครื่องหนีบสำหรับงานเชื่อมประกอบไฟฟ้า และการตรวจสอบ
คุณภาพต่างๆ)

(22) ชิ้นงานโลหะหล่อหลอมขึ้นรูปที่ยังไม่ได้ปรับแต่งของรถยนต์

(23) ศูนย์วิจัยหรือองค์การออกแบบและพัฒนาเกี่ยวกับเทคโนโลยีรถยนต์

(24) การสร้างรถยนต์ชนิดยากสำหรับการใช้งานพิเศษเฉพาะอย่าง อันได้แก่ รถยนต์สำหรับ
อุตสาหกรรมปิโตรเลียมที่ขุดเจาะในทะเลทรายและรถยนต์สำหรับใช้ในท่าอากาศยาน

11. อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

(1) การผลิตอุปกรณ์แผงวงจรไฟฟ้าขนาดใหญ่

(2) อุปกรณ์ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์รุ่นใหม่ (รวมอุปกรณ์แผงวงจรไฟฟ้า)

(3) การสร้างอุปกรณ์ไฟฟ้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไฟฟ้าแบบสวิตช์และอุปกรณ์
ไฟฟ้าแบบไร้สาย

(4) การสร้างคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่และขนาดกลาง

(5) การสร้างคอมพิวเตอร์แบบพกพาชนิด 32 บิตขึ้นไป (ไม่รวม 32 บิต)

(6) การสร้างอุปกรณ์ส่วนสำคัญของเครื่องโทรสาร (อาทิหัวพิมพ์ชนิดเทอร์มอลเซนซิทีฟ
และอุปกรณ์รับส่งสัญญาณภาพ)

(7) การสร้างโทรทัศน์ที่สามารถบรรจุภาพตัวเลข โทรทัศน์ความคมชัดสูง (HDTV) วิดีโอ
ระบบดิจิทัล และวิดีโอแบบเลเซอร์ดิส

(8) อุปกรณ์ทรานซิสเตอร์ และอุปกรณ์ไฟฟ้าระบบอิเล็กทรอนิกส์

(9) อุปกรณ์จอภาพแบบใหม่ (จอภาพแบบคัลเลอรีลิกวิด และจอภาพแบบแบน)

(10) ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีอุปกรณ์เพิ่มขีดความสามารถสำหรับประกอบการออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ (CAD) ประกอบการตรวจสอบ (CAT) ประกอบการสร้าง (CAM) หรือประกอบด้าน
วิศวกรรม (CAE) และระบบอื่นๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ในคอมพิวเตอร์

(11) การสร้างเครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องมือวัดและแม่พิมพ์ที่ใช้ในกิจการอิเล็กทรอนิกส์

(12) การสร้างเครื่องมือวัดและเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ สำหรับวัดและสำหรับการประมวล
ข้อมูลทางอุทกศาสตร์

(13) การสร้างสถานีรับส่งสัญญาณภาคพื้นดินที่ใช้ในความหนาแน่นน้อยแบบเคลื่อนที่ (สถานี TES)
และสถานีภาคพื้นดินสำหรับแปรสัญญาณข้อมูล (สถานี PES) ของการสื่อสารดาวเทียมและอุปกรณ์
สำคัญต่างๆ

(14) การสร้างระบบสื่อสารโดยเส้นใยแก้วนำแสง (SDH) อุปกรณ์สำหรับชุมสายและระบบควบคุมเครือข่ายสื่อสาร

(15) การพัฒนาและผลิตซอฟต์แวร์ (ได้แก่ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์สำหรับการสื่อสาร)

(16) การสร้างเครื่องและอุปกรณ์ที่ใช้ในระบบควบคุมการคมนาคมทางอากาศ

(17) การพัฒนาและสร้างแผ่นความจำขนาดใหญ่แบบเลเซอร์หรือแบบแม่เหล็ก

(18) การพัฒนาและสร้างอุปกรณ์พิมพ์แบบใหม่(ได้แก่เครื่องพิมพ์ระบบเลเซอร์เป็นต้น)

12. วัสดุและเครื่องจักรอุปกรณ์ก่อสร้างและผลิตภัณฑ์แร่โลหะอื่น ๆ

(1) กระบวนการผลิตกระจกด้วยกรรมวิธีแบบฟลอตติง (floating glass production lines) ที่มีประสิทธิภาพในการหลอม 500 ดันต่อวันขึ้นไป

(2) กระบวนการผลิตเครื่องสุขภัณฑ์ขั้นดีที่สามารถผลิตจำนวน 5 แสนใบต่อปี

(3) วัสดุก่อสร้างแบบใหม่

(4) ปูนซีเมนต์ชนิดพิเศษ

(5) น้ำยาผสมซีเมนต์

(6) การติดตั้งระบบเก็บสต็อกและขนส่งซีเมนต์

(7) การก่อสร้างระบบสุขาภิบาลพิเศษในชุมชนเมือง

(8) การสร้างเครื่องจักรสำหรับขุดเจาะอุโมงค์ และเครื่องจักรสำหรับขุดเจาะอุโมงค์รถไฟใต้

ดินแบบ mcle tunneling

(9) การสร้างเครื่องจักรสำหรับการโยกย้ายต้นไม้ไปปลูกในที่อื่น

(10) การสร้างเครื่องจักรสำหรับปรับแต่งพื้นผิวถนนให้เรียบหรือซ่อมแซมถนน

(11) เส้นใยไฟเบอร์กลาสและผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส

(12) วัตถุดิบทราย อโลหะ และผลิตภัณฑ์ของวัตถุดิบดังกล่าว

(13) แร่โลหะ และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแร่โลหะ

13. อุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์

(1) ยาเคมีที่อยู่ในกำหนดอายุของสิทธิบัตรและอยู่ในความคุ้มครองของรัฐบาลจีนและวัตถุที่เป็นตัวกลางของเภสัชเคมี ซึ่งต้องการนำเข้าจากต่างประเทศ

(2) ยาประเภทแก้อาการอักเสบและร้อนใน ได้แก่เภสัชภัณฑ์ใหม่ที่มีสรรพคุณ ซึ่งยังไม่มีการผลิตในประเทศ

(3) ยาประเภทวิตามิน ได้แก่วิตามิน D3 เคคโทรแกลเซียมแพนโตทินและกรดนิโคโททิน

(4) ยาต้านโรคมะเร็งชนิดใหม่ และยารักษาเส้นโลหิตตีบทางหัวใจหรือสมอง

(5) เกสซ์ภัณฑ์ชนิดใหม่ ได้แก่ ยาประเภทออกฤทธิ์นานสม่ำเสมอ (slow-release) ยาประเภทควบคุมการออกฤทธิ์ได้ (controlled release) และยาประเภทออกฤทธิ์เฉพาะตำแหน่ง (target preparations) ยาให้การดูดซึมทางผิวหนังและส่วนประกอบของยาดังกล่าวข้างต้น

(6) ยาประเภทกรดแอมมิโน ได้แก่ เซรีน ทรีโทแพนและฮิสทีดีน ฯลฯ

(7) บรรจุภัณฑ์ต่างๆ อันได้แก่วัสดุห่อของหรือขวดบรรจุชนิดใหม่สำหรับยาและเครื่องจักรอุปกรณ์รุ่นใหม่ทันสมัยสำหรับผลิตยา

(8) ยาหรืออุปกรณ์คุมกำเนิดแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงและประหยัด ซึ่งยังไม่มีการผลิตและจำหน่ายในประเทศ

(9) กรรมวิธีหรืออุปกรณ์ใหม่ที่นำมาใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพยาจีนสำเร็จรูป หรือปรับปรุงคุณภาพการบรรจุของเกสซ์ภัณฑ์

(10) กรรมวิธีใหม่ในการวิเคราะห์ส่วนประกอบในตัวยามีสรรพคุณของยาจีนตลอดจนกรรมวิธีใหม่ในการสกัดตัวยาดังกล่าว

(11) ตัวยานใหม่ที่ผลิตโดยกรรมวิธีทางชีววิทยา

14. เครื่องเวชภัณฑ์

(1) เครื่องฉายเอ็กซเรย์ขนาด 800 Ma ขึ้นไป

(2) อุปกรณ์ลดเงาแบบดิจิทัล (Digital shadow reducing devices)

(3) เครื่องมือวัดสำหรับการวิเคราะห์ทางชีววิทยาและเคมีวิทยา

(4) อุปกรณ์ส่องตรวจ ตา หู คอ จมูก

(5) เครื่องตรวจทางการแพทย์

(6) เครื่องระงับความรู้สึกที่มีหลายฟังก์ชัน

(7) ท่อหายใจทางการแพทย์

15. อุตสาหกรรมอวกาศและการบิน

(1) การสร้างเครื่องบินพลเรือน

(2) เครื่องยนต์สำหรับเครื่องบิน

(3) ระบบบรรจุทุกในเครื่องบิน

(4) กังหันไอพ่นชนิดเบา

(5) การสร้างดาวเทียมพลเรือน

(6) การสร้างอุปกรณ์บนดาวเทียมตามพิภคระวาง

(7) การประยุกต์ใช้ดาวเทียม (สินทรัพย์ฝ่ายรัฐต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะมี

อำนาจในการควบคุม)

16. อุตสาหกรรมต่อเรือ

(1) การต่อเรือชนิดพิเศษหรือเรือที่มีประสิทธิภาพสูง และเรือที่มีขนาดระวาง 35,000 ตันขึ้นไป

(2) การสร้างอุปกรณ์อันเป็นส่วนประกอบของเรือ

17. อุตสาหกรรมวิวัฒนาการใหม่

(1) เทคโนโลยีด้าน ไมโครอิเล็กทรอนิกส์

(2) อุปกรณ์ชนิดใหม่

(3) เทคโนโลยีด้านวิศวกรรมชีววิทยา

(4) เทคโนโลยีเครือข่ายระบบข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร

(5) เทคโนโลยีเกี่ยวกับวิทยาการด้านการฉายรังสีไอโซโทปและการฉายแสงเลเซอร์

(6) การพัฒนาทรัพยากรทะเลและการพัฒนาพลังงานในทะเล

(7) เทคโนโลยีในการพัฒนาเพื่อการประหยัดพลังงาน

(8) เทคโนโลยีในการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่และการนำทรัพยากรมาใช้เป็นประโยชน์

อย่างครบวงจร

(9) โครงการกำจัดมลพิษของภาวะแวดล้อมและเทคโนโลยีในการกำจัดมลพิษดังกล่าว

18. ธุรกิจบริการ

(1) บริการเสนอข้อมูลข่าวสารและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจระหว่างประเทศและวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี

(2) กิจการซ่อมบำรุงเครื่องจักรอุปกรณ์และเครื่องมือตรวจวัดอันละเอียดต่างๆ ตลอดจนกิจการเกี่ยวกับบริการหลังการขาย

รายการธุรกิจภาคอุตสาหกรรมประเภทจำกัดการลงทุนของชาวต่างชาติ

บัญชี ก.

1. อุตสาหกรรมเบา

(1) ธุรกิจประกอบเครื่องจักรกล เครื่องจักรนาฬิกาอิเล็กทรอนิกส์ และผลิตภัณฑ์นำฟิสิก้าธุรกิจจักรยานและจักรเย็บผ้าที่ใช้ในบ้านเรือน

(2) เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ได้แก่ เครื่องไฟฟ้า ตู้เย็น

(3) เครื่องกระป๋องชนิดเบ็ดง่าย

2. อุตสาหกรรมสิ่งทอ

โครงการผลิตเส้นใยโพลีเอสเตอร์ ซึ่งผลิตได้ปีละไม่เกิน 5,000 ตัน

3. อุตสาหกรรมถ่านหิน

การผลิตถ่านโค้กแบบพื้นเมือง

4. อุตสาหกรรมหลอมโลหะเหล็ก

(1) เหล็กซิลิกอน ขั้วไฟฟ้าคาบอนแบบธรรมดา

(2) การหลอมเหล็กด้วยเตาถลุงไฟฟ้าธรรมดา ซึ่งมีปริมาณการผลิตต่ำกว่า 30 ตัน การหลอมเหล็กด้วยเตาแบบหมุน (converter) ซึ่งมีปริมาณการผลิตต่ำกว่า 30 ตัน การหลอมเหล็กด้วยเตาหลอมบลาสต์ (Blast furnaces) ซึ่งมีความจุ 300 ลูกบาศก์เมตร หรือไม่ถึง 300 ลูกบาศก์เมตร ตลอดจนองค์ประกอบจากการเผาไหม้และหลอม

(3) เครื่องจักรรีดเหล็กสำหรับการรีดท่อชนิดเชื่อมต่อ ขนาดต่ำกว่า 100 มิลลิเมตร และการรีดท่อเหล็กชนิดไม่เชื่อมต่อ ขนาดต่ำกว่า 76 มิลลิเมตร เครื่องจักรสำหรับรีดเหล็กธรรมดาและเครื่องจักรขึ้นรูปชิ้นงานโลหะเบื้องต้น

5. อุตสาหกรรมโลหะที่มีใช้เหล็ก

ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม โครงหน้าต่าง-ประตูอลูมิเนียม

6. อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมเคมี

(1) กลีโอบาเรียม แนฟทาลีนโพเรสเซเบนพอลแอนไฮไดรด์ (naphthalene process benphol anhydride)

(2) โรงกลั่นน้ำมันขนาดมีปริมาณต่ำกว่า 2.5 แสนตัน

(3) การนำยางรถยนต์ดอกยางลายแนวตรงตัดกับเส้นเฉียงลายขวางและยางใช้แล้ว(ยกเว้นยางที่มีรอยปะพูน) ไปทำให้เหมือนสภาพใหม่และอุปกรณ์สำหรับยางอุตสาหกรรมที่มีสมรรถภาพต่ำ

(4) การสกัดไอโอดีนจากสาหร่ายทะเล

7. อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล

(1) เครื่องจักรผลิตเส้นใย โพลีเอสเตอร์ทั้งชนิดยาวและชนิดสั้นทั่วไป

(2) การต่อเรือโดยสารและเรือบรรทุกธรรมดา เครื่องยนต์ดีเซล และเครื่องยนต์ชุดกำเนิดไฟฟ้าแบบดีเซล

(3) การปรับแต่งวัตถุดิบคาบอนไนซ์ซิลิกอน

(4) สว่านไฟฟ้า เครื่องขัดไฟฟ้า

(5) ลวดเชื่อมสำหรับคาบอนธรรมดา

(6) อุปกรณ์ยึดมาตรฐานทั่วไป ดับลูกปืนธรรมดาขนาดเล็กและขนาดกลาง

(7) แบตเตอรี่แบบใช้กรดตะกั่วธรรมดา

(8) ตู้คอนเทนเนอร์

(9) ลิฟท์

8. อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

(1) เครื่องบันทึกเสียง เครื่องวิทยุ

(2) โทรทัศน์ขาวดำและจอภาพขาวดำ

(3) คอมพิวเตอร์ขนาดพกพา ไม่เกิน 16 บิท (รวม 16 บิท)

(4) อุปกรณ์โทรศัพท์วิทยุ ซึ่งมีความถี่ต่ำกว่า 450 เมกะเฮิรตซ์

(5) ระบบส่งสัญญาณกระจายเสียงและแพร่ภาพทางโทรทัศน์

9. เครื่องจักรอุปกรณ์และวัสดุด้านการก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์แร่โลหะอื่นๆ

(1) กระบวนการผลิตซึ่งผลิตปูนซีเมนต์ได้ปีละไม่เกิน 3 แสนตัน

(2) กระบวนการผลิตซึ่งผลิตกระจกแผ่นเรียบที่ใช้ในงานก่อสร้างทั่วไปปริมาณไม่เกิน 200 ตันต่อวัน

10. อุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์

(1) ยาประเภทปฏิชีวนะ อาทิ คลอแรมเฟนิคอล ลินโคไมซิน เจนตามิซิน และไดไฮโดรเสตรปโตไมซิน

(2) ยาประเภทเคมีสังเคราะห์ อาทิ แอนัลจิน วิตามิน B1 และวิตามิน B6

(3) ยาแผนโบราณจีนชนิดเม็ด (ยกเว้นยาปรุงโดยกรรมวิธีดั้งเดิม

(4) เภสัชภัณฑ์ยาจีนสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป

11. อุปกรณ์การแพทย์

(1) เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง

(2) เครื่องตรวจวัดแบบจอภาพระบบอัลตราโซนิคแบบ B ระดับกลางและล่าง

(3) เครื่องวัดหัวใจ

12. ธุรกิจบริการ

(1) บริการรถยนต์ให้เช่า (จำกัดให้จัดซื้อรถภายในประเทศเท่านั้น)

(2) สถานีบริการน้ำมัน (เฉพาะสถานีที่ตั้งขึ้นอันเนื่องมาจากเป็นส่วนประกอบของโครงการ)

บัญชี ข.

1. การเกษตร การป่าไม้ การเลี้ยงสัตว์ การประมงและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

(1) การส่งออกหรือแปรรูปจากไม้ซุงอันเป็นไม้พันธุ์ดีและมีจำนวนน้อย (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

(2) การทำประมงในทะเลใกล้หรือการจับปลาในพื้นที่ของภาคพื้นดิน (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

2. อุตสาหกรรมเบา

(1) เกือบบริโภคและเกลืออุตสาหกรรม

(2) เครื่องคั้นไร้อัลกอฮอล์ยี่ห้อต่างประเทศ (รวมเครื่องคั้นชนิดแห้ง)

(3) เหล้าโรงที่มีชื่อเสียง

(4) เส้นใยโตะซิเอท เซลลูโลสและเส้นเฟาส์สำหรับยาสูบ

(5) ธุรกิจเกี่ยวกับยาสูบ อาทิ การผลิตบุหรี่หรือก้นกรองบุหรี่

(6) การปรับแต่งหรือผลิตหนังดิบ อาทิ หนังสุกร หนังโค กระบือ หรือหนังแกะ

(7) เครื่องเทศธรรมชาติ

3. อุตสาหกรรมสิ่งทอ

(1) การทอขนสัตว์และการทอผ้า

(2) ไหมดิบและใยไหม

(3) เส้นใยเคมีและวัตถุดิบของเส้นใยเคมี (อาทิ โพลีเอสเตอร์ อะคริลิก โนไทรล เฮกซาโนแลคทัมและไนลอน 66 ซอลท์)

4. อุตสาหกรรมถ่านหิน

การทำเหมืองถ่านโค้ก (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

5. อุตสาหกรรมโลหะมีค่าเหล็ก (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

(1) การปรับแต่งทองแดง

(2) โลหะมีค่า(การขุดแร่ คัดแร่ ถลุงแร่และปรับแต่งแร่เกี่ยวกับแร่ทองคำ เงินและทองคำขาว)

(3) การขุดแร่โลหะที่ไม่มีส่วนประกอบของแร่เหล็ก อาทิ แร่พลูมิต ดินบุกและพลวง

(4) การขุดแร่และถลุงแร่ที่หายาก

6. อุตสาหกรรมเคมี และปิโตรเคมี

(1) ฟอสฟอรัส ฟอสฟอรัส

(2) การขุดแร่และปรับแต่งแร่เหล็ก โบรอน-ลูควิก (BORON-LUDWIGITE)

(3) เกลือสตรอนเทียม

(4) เบนซีน

7. อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล

(1) การประกอบรถยนต์ (โดยสินทรัพย์ฝ่ายรัฐต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะมีอำนาจควบคุม)

(2) การประกอบรถจักรยานยนต์ (โดยสินทรัพย์ฝ่ายรัฐต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะมีอำนาจควบคุม)

(3) การประกอบรถยนต์ชนิดเบา (รถโดยสารชนิดเบา รถยนต์นั่งส่วนบุคคล) (โดยสินทรัพย์ฝ่ายรัฐต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะมีอำนาจควบคุม)

(4) เครื่องยนต์ของรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ (โดยสินทรัพย์ฝ่ายรัฐต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะมีอำนาจควบคุม)

(5) คอมพิวเตอร์เครื่องปรับอากาศ ระบบหัวฉีดน้ำมันเชื้อเพลิงแบบไฟฟ้า

(6) การรีไซเคิลหรือตัดแปลงเครื่องยนต์ของรถยนต์เก่าหรือรถจักรยานยนต์เก่า

(7) คอมพิวเตอร์เครื่องปรับอากาศหรือตู้เย็นที่มีกำลังพลต่ำกว่า 2 K W (ยกเว้นคอมพิวเตอร์ในเครื่องปรับอากาศสำหรับรถยนต์)

(8) ระบบควบคุมแบบแยกกระจาย (รวมอุปกรณ์ควบคุมโปรแกรม)

(9) เครื่องถ่ายเอกสารระบบสแตติก แบบตั้งโต๊ะ

(10) เครื่องจักรพลังงานความร้อน ได้แก่ เครื่องยนต์ชุด ขนาด 100,000 KW ขึ้นไป (เครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องจักรกังหันไอน้ำ หม้อไอน้ำ พร้อมส่วนประกอบและระบบควบคุม) เครื่องกำเนิดไฟฟ้าระบบกังหันแก๊สหมุนเวียน หม้อไอน้ำระบบสายพานลำเลียงแบบหมุนเวียน เทคนิคและเครื่องจักรระบบแก๊สหมุนเวียนแบบอินทีเกรท (Integrated gassification of coal combines หรือ IGCC) การสร้างเครื่องจักรเพิ่มแรงดันระบบสายพานลำเลียง (pressure boosting fluidyqed bod หรือ PFBC) และเครื่องจักรจำกัดกรดซัลเฟอร์ริกหรือไนเตรท (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

(11) เครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังน้ำ ได้แก่ การสร้างชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังงานน้ำ ซึ่งมีกังหัน 0.5 เมตรขึ้นไป (รวมเครื่องจักรส่วนประกอบและระบบควบคุม) เครื่องสูบน้ำเพื่อกักเก็บพลังงานน้ำขนาดใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ 50,000 KW ขึ้นไป และเครื่องจักรชุดระบบพลังงานกระแสไฟฟ้าน้ำขนาดใหญ่อันมีประสิทธิภาพ 10,000 KW ขึ้นไป (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

(12) เครื่องจักรชุดกำเนิดไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ ได้แก่ การสร้างเครื่องจักรชุดที่มีประสิทธิภาพ 600,000 KW ขึ้นไป (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

(13) อุปกรณ์ส่งไฟฟ้าหรือแปลงกระแสไฟฟ้า ได้แก่ การสร้างหม้อแปลงไฟขนาดใหญ่ขนาด 220 KV หรือ 220 KV ขึ้นไป สวิตช์สำหรับไฟฟ้าแรงสูง อุปกรณ์เหนี่ยวนำกระแสไฟฟ้าและสายเคเบิลไฟฟ้า (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

8. อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

(1) โทรทัศน์สี อุปกรณ์หลักอื่น (จูนเนอร์) อุปกรณ์รีโมทคอนโทรลและฟลายแบคทรานซ์ฟอเมอร์

(2) หลอดภาพสีและจอแก้ว

(3) เครื่องถ่ายวิดีโอ (รวมบันทึกภาพในตัว) เครื่องเล่นวิดีโอ

(4) หัวอัดแม่เหล็ก หัวอ่านแม่เหล็กและอุปกรณ์สำคัญของเครื่องวิดีโอ

(5) ระบบสื่อสารอนาล็อกโมไบล์ (โทรศัพท์เซลลูลาร์ โทรศัพท์กรุป วิทยุติดตามตัว โทรศัพท์วิทยุ)

(6) เครื่องโทรสาร

(7) เครื่องรับโทรทัศน์สัญญาณดาวเทียมและอุปกรณ์สำคัญต่างๆ

(8) อุปกรณ์เชื่อมกำหนดสัญญาณสื่อสารคลื่นไมโครเวฟแบบแควร์ตราติกกรุป

9. วัสดุและเครื่องมือก่อสร้างและผลิตภัณฑ์แร่โลหะอื่นๆ

การสำรวจ การขุดและการปรับแต่ง แร่โลหะที่มีค่า อันได้แก่ เพชร และอัญมณีธรรมชาติอื่นๆ (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

10. อุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์

(1) เครื่องยาจีนต่างๆ อันอยู่ในรายการควบคุมของการขออนุญาตส่งออกที่ใช้ปฏิบัติอยู่

(2) วัตถุประสงค์ผ่านกรรมวิธีให้เป็นยาเสพติด อาทิ อีเฟดรีน ซูโคฟีรีน ออกออตตามิโนและกรดลิสเซอร์จิก

(3) เพนนิซิลิน จี และยาต่อต้านมาเลเรียได้แก่ อาทีนนูอิน (arteannuin)

(4) ยาระงับความรู้สึก และยาระงับโรคประสาทซึ่งทำให้เสพติดได้

(5) ยาวิตามิน C

(6) เกสซ์ภัณฑ์เกี่ยวกับโลหิต

11. การขนส่ง การไปรษณีย์ และการสื่อสาร

(1) การก่อสร้างและบริหารเส้นทางรถไฟสายหลัก (โดยสินทรัพย์ฝ่ายรัฐต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นให้และอยู่ในฐานะที่มีอำนาจในการควบคุม)

(2) การขนส่งทางน้ำ (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

(3) การขนส่งทางรถยนต์ โดยมีการผ่านทางเข้าออกทางชายแดน (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

(4) การขนส่งทางอากาศ (โดยสินทรัพย์ฝ่ายรัฐ ต้องเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะมีอำนาจการควบคุม)

(5) การเดินอากาศทั่วไป (การเดินอากาศเพื่อการอุตสาหกรรม จะต้องให้สินทรัพย์ฝ่ายรัฐเป็นหุ้นใหญ่หรืออยู่ในฐานะที่มีอำนาจในการควบคุม ส่วนการเดินอากาศเพื่อการเกษตร หรือการป่าไม้ให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

(6) การสร้างอุปกรณ์สำหรับศูนย์ควบคุม โปรแกรมคิจิตอลและ ระบบชุมสายโทรศัพท์

12. การค้าภายในและระหว่างประเทศ การท่องเที่ยว ธุรกิจบ้านและที่ดิน และธุรกิจที่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)

(1) ธุรกิจค้าปลีกและค้าส่ง

(2) ธุรกิจจัดหาและจำหน่ายสินค้าประเภทต่างๆ

(3) การค้าต่างประเทศ

(4) การพัฒนา และบริหารสถานที่ท่องเที่ยวระดับชาติ

(5) โรงแรม รีสอร์ทระดับสูงและอาคารสำนักงานระดับสูง

(6) สนามกอล์ฟ

(7) บริษัทการท่องเที่ยว

(8) ธุรกิจบริการทำบัญชี ตรวจสอบบัญชี ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย

(9) ธุรกิจตัวแทน (อาทิ กิจการเดินเรือ ขนส่ง ซื้อขายสินค้านำเข้าส่งออก การจัดจำหน่ายและ/การโฆษณา

(10) ธุรกิจเปิดสถานศึกษาและบริการแปลเอกสาร

13. ธุรกิจ การเงิน และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

- (1) ธนาคาร บริษัทการเงิน บริษัททรัสต์ และเงินทุน
- (2) บริษัทประกันภัย บริษัทดำเนินกิจการนายหน้าประกันภัยและบริษัทที่เป็นตัวแทน
- (3) บริษัทหลักทรัพย์ ธนาคารการลงทุน ธนาคารพาณิชย์บริษัทบริหารกองทุน
- (4) ธุรกิจการเงินสินเชื่อและลิสซิ่ง
- (5) นายหน้าการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ
- (6) บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเงิน การประกันภัยและการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ
- (7) ดำเนินการผลิต ปรับแต่ง ค้ำส่งหรือค้ำปลีกเกี่ยวกับทองคำเงิน อัญมณีและเครื่องประดับ

ต่าง ๆ

14. อื่นๆ

- (1) ธุรกิจการพิมพ์ การออกตีพิมพ์และจัดจำหน่าย (ไม่อนุญาตให้ลงทุน โดยชาวต่างชาติเอง)
- (2) ธุรกิจบริการตรวจสอบและรับรองสินค้าส่งออกและนำเข้า (ไม่อนุญาตให้ลงทุนโดยชาวต่างชาติเอง)
- (3) การสร้าง การออกตีพิมพ์ และจัดจำหน่ายเกี่ยวกับงานบันเทิงด้านเสียงและภาพ

15. ธุรกิจอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้การบังคับของสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่จีนได้ลงนามผูกพันหรือเข้าร่วมผูกพันกับประเทศอื่น

รายการเกี่ยวกับธุรกิจที่ห้ามมิให้มีการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ

1. การเกษตร การป่าไม้ การปศุสัตว์ การประมง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง
  - (1) ทรัพยากร สัตว์ป่า และวนอุทยานที่รัฐคุ้มครองอยู่
  - (2) พันธุ์สัตว์และพันธุ์ไม้ที่ดีเลิศ ซึ่งมีมูลค่าสูงและหายากของจีน (รวมปัจจัยที่เป็นแหล่งกำเนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในกิจการเพาะปลูก การปศุสัตว์และการเลี้ยงปลา)
  - (3) การพัฒนาเขตคุ้มครองธรรมชาติของสัตว์และพืชพันธุ์ไม้ต่างๆ
  - (4) การปรุงแต่งรสชาติเขี้ยวและชาพันธุ์พิเศษ (ชาที่ตลาดนิยมและชาดำเป็นต้น)
2. อุตสาหกรรมเบา
  - (1) งานแกะสลักงานช่างและปรับแต่งกระดูกเสื่อ
  - (2) พรหมปูพื้นที่ถักด้วยมือ
  - (3) เครื่องเงิน
  - (4) ผลิตภัณฑ์ทำจากหินไข่มุก และเปลือกหอย
  - (5) เครื่องกระเบื้อง นูแลนคัไวท์
  - (6) กระดาษเขียน แท่งหมึกจีน
3. อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า และสาธารณูปโภคชุมชนเมือง
  - (1) การสร้าง และบริหารเครือข่ายไฟฟ้า

(2) การก่อสร้างและบริหารระบบประปา ระบบระบายน้ำ ระบบจ่ายแก๊สตามท่อระบบจ่ายไอร้อนตามท่อ ในชุมชนเมือง

4. การทำเหมืองแร่และปรับแต่งแร่

การขุดแร่ คัดแร่ ถลุงแร่ และปรับแต่งแร่ชนิดมีกัมมันตภาพรังสี

5. อุตสาหกรรมเคมีและปิโตรเคมี

(1) การขุดและปรับแต่งแร่ (Szajbelyite)

(2) การขุดแร่เชบบิสไทน์

6. อุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์

(1) เครื่องยาจีนที่จัดอยู่ในรายการอันเป็นทรัพยากรควรแก่การคุ้มครองของรัฐ (อาทิยาเซ่อเซียง (musk) รากชะเอม คู้ซง และ โช่วฝู)

(2) การปรุงยาเม็ดสำเร็จแผนโบราณจีน ตามกรรมวิธีดั้งเดิม และผลิตภัณฑ์ยาจีนสำเร็จรูปตามตำหรับลับของจีน

7. การไปรษณีย์ การโทรคมนาคม การคมนาคมและธุรกิจขนส่ง

(1) การบริหารกิจการไปรษณีย์และธุรกิจโทรคมนาคม

(2) การควบคุม การคมนาคมทางอากาศ

8. ธุรกิจค้าขาย

ธุรกิจค้าขายล่วงหน้า

9. ธุรกิจ การกระจายเสียงและการแพร่ภาพ

(1) สถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีโทรทัศน์ (รวมเครือข่ายโทรทัศน์ตามสายสถานีแพร่ภาพโทรทัศน์ และสถานีถ่ายทอดโทรทัศน์) ในระดับต่างๆ

(2) การจัดทำ ออกตีพิมพ์ และจัดจำหน่ายเกี่ยวกับโปรแกรมกระจายเสียงและโทรทัศน์

(3) ธุรกิจการสร้าง จำหน่ายและการฉายฟิล์มภาพยนตร์

(4) ธุรกิจฉายวีดีโอ

10. ธุรกิจหนังสือพิมพ์

11. ธุรกิจผลิตอาวุธยุทธโปกรณ์

12. อื่นๆ

(1) โครงการที่มีผลกระทบและเป็นภัยต่อความปลอดภัยและประสิทธิภาพ การใช้งานของยุทธโปกรณ์ต่างๆ

(2) วัตถุติด และการทำหรือผลิตใดๆ อันเป็นเหตุก่อให้เกิดโรคมะเร็ง พิการ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างเฉียบพลัน

(3) สนามม้า บ่อนการพนัน

(4) สถานบริการทางเพศ

13. ธุรกิจอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้การบังคับของสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่จีนได้ลงนามผูกพัน
หรือเข้าร่วมผูกพันกับประเทศอื่น

แปลโดย ฝ่ายที่ปรึกษาการลงทุนจีน
บริษัทที่ปรึกษากฎหมายฟาร์อีสต์

ประวัติผู้เขียน

นางสาว จุติวรรณ ศรีเจริญ เกิดวันที่ 6 มกราคม 2517 สำเร็จการศึกษาปริญญา
เศรษฐศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2538 และเข้ารับการศึกษาระดับปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2539

